

Deprem ve engelliler: “Alacakaranlık kuşağı”

Deprem anında engelli bireyler nasıl kurtarılacak? Deprem sonrasında engelli bireylerin yaşam koşullarının düzenlenmesiyle ilgili plan var mı? Engelliler ve deprem konusunu Toplumsal Haklar ve Araştırmalar Derneği Başkanı Süleyman Akbulut ile konuştuk ● Sayfa 9'da

İstanbul geleceğe hazırlanıyor

» İBB, İstanbul'un geleceğinin geniş katılım ve ortak akılla belirlenmesi hedefiyle İstanbul Planlama Ajansı'nı (İPA) kurdu. BİMTAŞ Genel Müdürü Nazım Akkoyunlu İPA'nın çalışma yöntemlerini ve amaçlarını anlattı ● Sayfa 8'de

Kadıköy'ün maç günü trafik çilesi

» Maç günleri yaşanan trafik yoğunluğu hem yayalar hem de sürücüler için çileye dönüşüyor. Trafik sorunun çözülmesi için neler yapılabileceğini uzmanlara sorduk ● Sayfa 13'te

'Sahipsiz' değiller

» Kadıköy Belediyesi Sahipsiz Hayvanlar Rehabilitasyon ve Eğitim Merkezi'nde günde ortalama 80 sokak hayvanının muayene ve tedavisi yapılıyor ● Sayfa 4'te

“Güzel,
yalanın çocuğudur”

FEYZA HEPÇİLİNGİRLER 10'da

Tarih yazan anneler

MEHMET AÇAR 7'de

HAYAT SOKAKTA
Çöpün utangaç
efendileri - 2

MELTEM YILMAZKAYA 11'de

Takip edilen
paranoyaklar

BAĞIŞ ERTEN 13'te

Bursa'da, organik bir çiftlikte...

Kadıköy'den çıkıp Bursa'da bir organik çiftliğe gittik. Zehirsiz tarımın mümkün olduğunu, organik ürün üreticisi Şaban Burhan'dan dinledik ● Sayfa 2'de

“Oyunculukta disiplin şart”

Yeni oyunuyla Kadıköy'de sahneye çıkmaya hazırlanan usta oyuncu Nevra Serezli, genç oyunculara “disiplinli olun

ve eski kuşak tiyatrocuların tecrübe edinin” tavsiyesinde bulunuyor ● Sayfa 15'te

Sahnede kalıplar yıkılıyor

Jam Session'a katıldıysanız doğaçlama müzik yapan müzisyenlere aşinasınız demektir. Peki, sahneye çıkan müzisyenlerin kaç kadını? 'Kadınlarla Jam' "enstrüman çalan erkek, şarkı söyleyen kadın" algısını yıkıyor ● Sayfa 11'de

Şairin ikramları...

5 yıl önce hayatını kaybeden Şair Sennur Sezer'in "İstanbul'un Eski İkramları" kitabı okurla buluştu. Kitap İstanbul'un yemek kültürünü, kentin sosyal yaşamı ve tarihi üzerinden anlatıyor ● Sayfa 10'da

“Zehirsiz gıda

imkânsız değil”

● Gökçe UYGUN

Buğüne dek gerek bizim gazetemizde gerekse de diğer medya organlarında haberi okumuşsunuzdur; Zehirsiz Sofralar diye bir proje başlatıldı bir süre önce. Projenin fikir sahibi Kadıköy merkezli Buğday Ekolojik Yaşamı Destekleme Derneği. Projenin amacı çok net; tüm canlılar için ‘zehir’ demek olan pestisit denen maddelerin tarımda kullanılmasını önlemek.

Peki ya pestisit kullanmayan çifti nasıl üretecek? İşte bu sorunun yanıtını öğrenmek üzere bir grup basın mensubu, dernek tarafından Bursa’ya davet edildi. Yağmurlu bir İstanbul sabahında Kadıköy’den yola çıktık, Karacabey ilçesinde 20 yıldır organik tarım yapan Şaban Burhan’ın çiftliğine vardık. Taptaze, doğal mı doğal, lezzetli mi lezzetli ikramlıklarla karşıladı bizi Burhan ailesi. Çiftlik evinde, gürül gürül yanan soba başında sohbet başladı.

İLAC DEĞİL ZEHİR!

Sözü önce Zehirsiz Sofralar İletişim ve Kampanya Koordinatörü Turgay Özçelik aldı; “Pestisitler, sıklıkla anıldığı üzere tarım ilacı değil, zehir. Endüstriyel tarımda zehir kullanımı tam bir çılgınlık boyutuna vardı. Bir elmaya soframıza gelene kadar ortalama 16 kez pestisit uygulanıyor! Pestisitler toprağımızı, suyumuzu, havamızı kirletiyor; bizi, arıları, kuşları, faydalı böcekleri zehirliyor.”

Derneğin Koordinasyon Kurulu Üyesi Oya Ayman da yaygın kanının aksine, pestisitlere mahkûm olmadığımızı, zehirsiz de üretebilemenin mümkün olduğunu söyledi; “Organik tarım, onarıcı tarım, agroekoloji gibi pek çok yöntem; biyolojik mücadele, kültürel mücadele gibi pek çok teknik ile zehirsiz üretim yapmak mümkün. Türkiye’de yüzlerce üretici bu yöntem ve teknikleri kullanarak sürdürülebilir bir şekilde üretim yapıyor. Bugün ziyaret ettiğimiz üreticimiz Şaban Burhan bunlardan biri. Biz tüketicilere çok şey düşüyor. Alışveriş yaparken sağ-

Fotoğraflar: Simga KANSU

Şaban Burhan, maddi ve manevi kayıplar yaşamış olmasına rağmen organik tarımdan vazgeçmedi ve zehirsiz üretmenin mümkün olduğuna dair inancını hiç kaybetmedi

lıklı gıdayı tercih etmek, zehirsiz ürünü tercih etmek, Şaban Burhan gibi doğa dostu yöntemlerle üretim yapan çiftçilerimizi desteklemek anlamına geliyor.”

YOĞURTLA GELEN FARKINDALIK

Son söz ise çiftçi Şaban Burhan’da idi. Aslında Şaban Bey’in organik tarıma kafa yormaya başlaması

Kadıköylü Buğday Derneği’nin Bursa’da organik bir çiftliğe düzenlediği basın ziyaretine Gazete Kadıköy olarak katıldık, zehirsiz üretimin nasıl mümkün olabildiğini üreticiden dinledik

“TARIM ZEHİRİ PESTİSİT YASAKLANSIN”

► Buğday Derneği’nin verilerine göre Türkiye’de pestisit kullanımı son dört yılda yüzde 51 artmış durumda. Pestisit, endüstriyel tarımda mantar, böcek, yabancı otlara vs. karşı kullanılan kimyasalların genel adı. Ancak “tarım ilacı” olarak bilinen pestisitler iyileştirmiyor; toprağı, suyu, havayı, insanları, hayvanları zehirliyor. Bitkilere uygulanan pestisitlerin sadece yüzde 2’si uygulandığı alanda kalıyor; geriye kalan yüzde 98’lik kısım havaya, toprağı ve suya karışıyor. Sağlığa etkilerinin yanı sıra su, toprak, biyolojik çeşitlilik, iklim üzerindeki olumsuz etkileri nedeniyle Buğday Derneği, “tarım ilacı” ve “pestisit” yerine, nasıl fareler için kullanılan pestisite “fare zehiri” deniliyorsa, “tarım zehiri” kavramını kullanmayı öneriyor.

► 100’ün üzerinde kurum ve inisiyatifin yan yana gelerek oluşturduğu Zehirsiz Sofralar Sivil Toplum Ağı, 23 Kasım 2019’da “Tüm Canlılar İçin Zehirsiz Sofralar” başlığıyla bir imza kampanyası başlattı. Kampanyada Dünya Sağlık Örgütü tarafından “son derece tehlikeli”, “yüksek seviyede tehlikeli” ve “muhtemel kanserojen” olarak belirlenen ve pestisitlerde kullanılan 13 etken maddenin öncelikle ve ivedilikle yasaklanması talep ediliyor. www.zehirsizsofralar.org

bir tesadüfle olmuş. Gıda toptancılığı yaparken, son kullanma tarihi geçmiş yoğurtların bile hala bozulmadan durmasına karşın ev yoğurdunun kısa sürede ekşiyor olması onu market yoğurdunun içinde ne gibi katkı maddeleri olduğunu düşünmeye itmiş. Sonraki zamanlarda da bir fuarda organik tarımla tanışınca bu yola çıkmış; “Türkiye’de üretilen organik ürünlerin çoğunun yurtdışına gittiğini öğrenince şaşırdım. Bizim insanımız değersiz mi diyerler, bu işe giriştim. Şimdi sahip olduğum bu araziyi aldım. Arkamdan güldüler, mezbelelik aldım diye! Tarımın t’inden bile anlamıyordum başta. Şimdi organik yöntemlerle 200 dönüm arazide 85 çeşit ürün yetiştirebiliyorum ve geçimimi sağlayabiliyorum. Zamanında çok para kaybettim, son birkaç yıldır kazanabiliyorum. Kendi çocuklarıma ve herkese sağlıklı gıda yedirebilmek için çalışıyorum.”

Dünyanın çocuklarımıza ait olduğunu ve onlara yaşanabilir bir dünya bırakmanın görevimiz olduğunu vurgulayan organik tarım üreticisi Şaban Burhan, herkesin sağlıklı gıda yiyebilmesi için organik üretim yapıyor.

Organik gıda herkesin hakkı!

● Görkem DURUSOY

Günümüzde insanların yaşamalarını kolaylaştırmak amacıyla hazırlanan ambalajlı gıdalar uzun süredir raflarda tüketiciye sunuluyor. İçerisinde kullanılan katkılarla raf ömürleri uzatılan ürünler insan sağlığı üzerinde etkili hususlardan sadece bir tanesi. Fakat her bireyin sağlıklı gıdaya ulaşma ve tüketme hakkı var. Bu algıyla hareket eden Kadıköy Kent Konseyi Gıda Çalışma Grubu, sağlıklı gıdaya nasıl ulaşılır, organik gıda nedir, gıda üretimi ve besleyici gıda nedir sorularının peşine düştü ve insanları beslenme konusunda bilgilendirmek amacıyla 15 Şubat Cumartesi günü Kadıköy Belediyesi Tasarım Atölyesi’nde “Kentte Beslenme Hakkı” üzerine bir çalıştay düzenledi. Kadıköy Belediyesi’nin katkılarıyla yapılan çalıştayda organik beslenme üzerine fikirlerini aktarmak isteyen Kadıköylülerin ilgisi yoğundu. Çalıştayda sağlıklı beslenme hakkı altı başlık altında konuşuldu. Katılımcılar her bir başlık için ayrılan masalarda sağlıklı gıdaya ulaşmakta yaşa-

Kadıköy Kent Konseyi’nin düzenlediği Beslenme Hakkı Çalıştay’ında “Organik gıda herkesin hakkıdır” fikri öne çıktı

dığı sorunları anlattı ve çözüm önerilerini paylaştı.

“DOYURAN AMA BESLEMİYEN GIDALAR”

Tüketicinin sağlıklı besinler hakkında bilgilendirilmesi gerektiğini söyleyen Kadıköy Kent Konseyi Gıda Çalışma Grubu sözcüsü Hüseyin Varış “İnsanların sağlıklı gıdaya ulaşma hakları vardır. Ancak sosyal medya, görsel medya, yazılı basın bu konuda insanların kafasını karıştırmış durumda. Ekim alanlarının daralması gıda üretimini azaltmış ve insanlar zaman bulamadıkları için evde yapılabilecek gıdaları yapamaz hale gelmiştir. İnsanların gıdaya ulaşmasının yanı sıra sağlıklı beslenme hakkı vardır. Buradaki amacımız her tüketicinin fikirlerini masada iletmesi,

fikir alışverişi yapılarak bireyin gıda üzerinde bilinçlendirilmesidir. Doyuran ama beslemeyen gıda ürünleri yaygınlaştığı için yeterli derecede yağ, protein, vitamin alamayan insanlar çeşitli hastalıklarla karşı karşıya kalmaktadır. Bu sebepten bilinçli tüketiciler oluşturmak çok

önemlidir” şeklinde konuştu.

Çalıştayda moderatör olarak görev alan Kadıköy Kent Konseyi üyelerinden Selma Eroğlu, “Bir gıda aktivisti olarak belirtmeliyim ki gelen arkadaşlarımız konuyla çok ilgililer. Bizim masamızda kentte sağlıklı beslenebiliyor muyuz, beslenme kanallarına ulaşabiliyor muyuz konuları üzerinde durduk. Kimisi zamansızlıktan, kimisi kooperatif gibi yerel ürünler üreten kanallara ulaşamadığı için sağlıklı tüketim alışkanlığı kazanamadıklarını söylediler. Sağlıklı gıdaya ulaşmanın en pratik yolu üreticilerle doğrudan ilişki kuran kooperatiflerden ve gıda topluluklarından ürün almak olacaktır. Yerli üretim ile uğraşan yakın çevrenin desteklenmesi ve bu kooperatiflerin artırılması gerekiyor.” dedi.

Çalıştay gönüllü katıldığını söyleyen Acıbadem Üniversitesi Tıp Fakültesi öğrencisi Nevin Durdu da

Selma Eroğlu

“Ben vegan beslenen bir insanım bu sebepten sebze tüketiminde çok bulunuyorum. Buraya katılmamda ki amaç gıda üzerine fikirlerimi paylaşmak ve diğer insanların fikirlerini merak etmemdir. İnsanların kafasının çok karışık olduğu şu dönemde organik beslenme üzerine farklı bilgiler öğrendim. Doğal beslenme git gide zorlaşıyor o yüzden farkındalık yaratmamız çok önemli. Çalıştayın düzenlenmesinde görev alan herkese çok teşekkür ediyorum.” ifadelerini kullandı.

Masalarda konuşulan konular, uzmanlar tarafından not edilerek bir rapor haline getirilecek ve hazırlanan sonuç bildirgesi yerel yönetimler ve sivil toplum örgütleriyle paylaşılacak.

Nevin Durdu

Foot Care & Reflexology

PodyArt

Ayak Sağlığı & Refleksoloji

www.podyart.com

Batık Tırnak Rehabilitasyonu

ÜCRETSİZ MUAYENE

Nasır Çatlak Topuk Ayak Detoksu Mantarlı Tırnak

Medikal El ve Ayak Bakımı

Kalınlaşmış Tırnak

Diyabetik Ayak Bakımı

Refleksoloji

(Florance Nightingale hastanesi karşısı)

Bağdat caddesi No: 84/3 Kızıltoprak İstanbul

0 216 492 0722 - 0 532 717 0378

Kadıköy Belediyesi **2020** Çevre Festivali

Kentte Ekolojik Yaşam

Katılımcı olmak için son başvuru tarihi

02 MART 2020

cevefestivali.kadikoy.bel.tr

ATIKSIZ YAŞAM | 5-7 Haziran | Selamiçeşme Özgürlük Parkı

kadikoy.bel.tr | 444 55 22 | @kadikoybelediye

KADIKÖY BELEDİYESİ

DÖRT YILDIR SÜREN DAVA SONUÇLANMADI

Yoğurtçu Parkı yürüyüş yolunda hafriyat kamyonunun çarpması sonucu hayatını kaybeden Şule İdil Dere'nin davasında üç sanığın avukatı dosyadan çekildi, duruşma yine ertelendi

● Erhan DEMİRTAŞ

Dört yıl önce Yoğurtçu Parkı'nın yürüyüş yolunda yürürken, hafriyat kamyonunun çarpması sonucu yaşamını yitiren Şule İdil Dere'nin davası devam ediyor. 12'inci duruşma 19 Şubat Çarşamba günü İstanbul Anadolu 57'nci Asliye Ceza Mahkemesi'nde görüldü. Duruşmaya, tutuksuz sanıklar Mümin Kılıç, Zafer Karasaçlı, Saffet Altındağ, Kamil Cemal Yıldırım, Ergün Ata ve Teyfur Bingöl ile Şule İdil Dere'nin annesi Nesrin Aslan katıldı.

Teyfur Bingöl, Zafer Karasaçlı ve İbrahim Ruhi Kelleci, İSTAŞ ile aralarında yapılan sözleşmenin sona erdiği için avukatlarının davadan çekildiklerini belirtti. Bingöl, yeni avukat tutmayacağını söylerken, Karasaçlı ise yeni bir avukat tutacağını belirterek ek süre istedi.

“AYRI AYRI CEZALANDIRILSINLAR”

Söz alan Şule İdil Dere'nin annesi Nesrin Aslan da, “Önceki aşamalarda verdiğimiz beyanlarımızı, görevsizlik kararı verilmesine yönelik taleplerimizi tekrar ediyoruz. Dosyadan çekilen sanıklar müdafisi esas hakkındaki savunmalarını dosyaya sunmuş-

tur. Yargılamanın uzatılmasını gerektirecek bir durum mevcut değildir. Dosyanın en kapsamlı raporu olan soruşturma aşamasındaki bilirkişi raporu doğrultusunda sanıkların üst hadden ayrı ayrı cezalandırılmalarına karar verilsin.” diye konuştu.

“AĞIR CEZADA GÖRÜLSÜN”

Hastalığı nedeniyle duruşmaya katılamayan Berdan Dere de avukatı aracılığıyla gönderdiği notta şunları söyledi: “İdil'in canını alan olay için savcılık tarafından soruşturma istenen 11 İBB üst düzey yetkilisinden 8'i korumaya alındı. Valilik hukuku çiğneyerek İBB'yi korudu. Sanıklar sadece 2-6 yıl arası hapis cezasıyla yargılanıyorlar. Kızımın canının bedeli bu olmamalı. Dosyanın Ağır Ceza Mahkemesi'ne gönderilmesini talep ediyorum.”

Baba Berdan Dere'nin avukatı Murat Özveri de avukatın dosyadan çekilmesinin yargı sürecini uzatmak için alınan bir karar olduğunu ifade etti. Berdan Dere'nin avukatlarından Ahmet Akkuş da sanık Mümin Kılıç'ın avukatının mahkemeye katılmamasıyla savunma hakkının kötüye kullanıldığını savundu.

DURUŞMA ERTELENDİ

Mahkeme heyeti, Mümin Kılıç'ın avukatının sunduğu mazeretin reddine, yeni bilirkişi raporu alınmasının gerekli olmadığına ve sanıklardan Zafer Karasaçlı'nın vekaletname sunması için kendisine ek süre verilmesine karar verdi. Duruşma 11 Mart Çarşamba gününe ertelendi.

KUSURSUZ BULUNMUŞTU

Şule İdil Dere'nin ölümüne ilişkin görülen davada mahkemeye ulaşan 7. bilirkişi raporunda da Şule İdil Dere'nin kusursuz, sanıklar kamyon şoförü Mümin Kılıç ile Deniz Hizmetleri Müdürü İbrahim Ruhi Kelleci'nin asli derecede, İSTAÇ İş Güvenliği Uzmanı sanık Zafer Karasaçlı'nın ise tali derecede kusurlu olduğu belirtilmişti. İddianamede, Şule İdil Dere'nin hayatını kaybettiği bölgedeki işlah çalışmasının İstanbul Büyükşehir Belediyesi Deniz Hizmetleri Müdürlüğü tarafından yüklenici firma İSTAÇ A.Ş. şirketine verildiği kaydedildi. “Taksirle ölüme neden olma” suçlamasıyla 2'şer yıldan 6'şar yıla kadar hapisle cezalandırılması istenen sanıklar şöyle: İSTAÇ A.Ş.'nin yetkili ortağı İbrahim Ruhi Kelleci, şirketin Asya Yakası Kıyı Temizleme Şefi Teyfur Bingöl, şirketin iş güvenliği uzmanı Zafer Karasaçlı, İBB Çevre Koruma Kontrol Daire Başkanlığı Deniz Hizmetleri Müdürlüğü Kıyı Temizleme Şefi Saffet Altındağ, kontrol elemanı Ergün Ata, Kamil Cemal Yıldırım, kamyon şoförü Mümin Kılıç.

“Nuh Köklü Daima Bizimlesin”

Yeldeğirmeni'nde kartopu oynarken uğradığı bıçaklı saldırı sonucu yaşamını yitiren Nuh Köklü ölümünün 5. yılında anıldı

● Seyhan KALKAN VAYIÇ

Gazeteci Nuh Köklü, 17 Şubat 2015 tarihinde arkadaşlarıyla birlikte Kadıköy Rasimpaşa Mahallesi Karakolhane Caddesi'nde kartopu oynadığı sırada kartopunun aktar olarak esnafık yapan Serkan Azizoğlu'nun dükkânına isabet etmesi nedeniyle Azizoğlu tarafından bıçaklanmıştı. Hafızalarımıza “kartopu cinayeti” olarak kazınan bu acı olayın ardından hayatını kaybeden Nuh Köklü katledildiği yerde her yıl anılıyor. Arkadaşları ve dostları Nuh Köklü'yü aralarından ayrılışının 5.yılında yine anmak için 17 Şubat Pazartesi günü Karakolhane Caddesi'nde bir araya geldi, Köklü'nün öldürüldüğü yere çiçekler bıraktı ve anısına mumlar yaktı. “Nuh Köklü Daima Bizimlesin” yazısının ve öldürüldüğü tarihin not düğüldüğü pankartın yer aldığı anmada, fotoğrafının önüne bir duble de rakı bırakıldı.

“KEŞKE CAFERAĞA'DA OYNASAYDIK”

Hüzünün, öfkenin ve özlemin hâkim olduğu anmada arkadaşları ve dostları Köklü hakkındaki düşüncelerini ve duygularını paylaştı. “Nuh kardeşimize bir nefret cinayeti yaşatıldı. Aslında bu ideolojik bir baskının sonucunda yaşanan bir cinayetti.” diyen Murat Mihçici, “O akşam Caferağa'da mı yoksa Yeldeğirmeni'nde mi kartopu oynasak diye arkadaşlarımız arasında yazışıyorduk. Yeldeğirmeni'ndeki arkadaşlarımız ısrar edince Yeldeğirmeni oldu. Keşke Nuh'a o kartopunu Caferağa'da oynatalım diyebilseydim. O günden bu yana hep hatalı buldum kendimi. Bu bir cinayetti. Ama esas içimizden birer parçayı yok etmek isteyenlerin bir çabasıydı. Bu acılarımızın ortaklaştığı bir anma.”

Köklü'nün arkadaşlarından Alper Taş da duygu ve düşüncelerini şöyle dile getirdi; “Hep yüreğimizde, bilincimizde ve mücadelemizde yaşayacak. Nuh benim hayatımda özel bir insan. Çünkü üniversiteye birlikte başladık. Aynı evleri ve ekmeği paylaştık. Çok içtendi ve sevecendi. Can dostuydu. Arkadaşlarının başına bir şey gelsin istemezdi. Nuh da Bahadır Grammeşin arkadaşımız da nefret cinayetinin kurbanı oldu. Bura da Bahadır'ı da anıyoruz. Devrimci gençlik mücadelesinde edindiği değerleri gazetecilik alanına da taşıdı. Gazetecilerin güvenceli çalışmaları ve sendikal hakları için mücadele etti ve işinden atıldı.”

“Geçen yıl da burada anmıştık. Onun bir nefret dilinin kurbanı olduğunu haykırıştık” sözleriyle konuşmasına başlayan CHP İstanbul Eski Milletvekili ve gazeteci Barış Yarkadaş, o günden bu güne bir şey değişmedi diyerek şöyle devam etti; “Nuh'u katleden nefret dili hala Türkiye'de egemenliğini koruyor. Nuh'u en çok arkadaşlığımızın en sıcak olduğu dönemlerde hem Çağdaş Gazeteciler Derneği'nde hem de Türkiye Gazeteciler Sendikası içinde verdiğimiz mücadeleden hatırlarım. Nuh Köklü denildiğinde Sabah Gazetesi'nin önünde artık tek başına kaldığı ve üstünde grev önlüğünü çıkartmadığı günler gelir. Nuh aramızda olsaydı yine mücadelesine kaldığı yerden devam ederdi.”

“SORUMLU İKTİDARIN DİLİDİR”

Katliamların ve nefret cinayetlerinin ardı ardına geldiği bir ülkede yaşadığımızı söyleyen HDP İstanbul Milletvekili Musa Piroğlu da, “Nefret cinayetlerinin ve katliamların arkasında toplumu bu hale getiren devlet politikalarının rolü vardır. Nuh'un katledildiği dönemde dönemin başbakanı fırınları, bakkalları... esnafı sokak eylemlerini durdurmak için görev almaya çağırıştı. Biz bu görevin ne olduğunu Ali İsmail Korkmaz'ın ve Nuh'un katledilmesinden biliyoruz. İktidarın dili Nuh Köklü cinayetinin temel sorumlusudur. Bu dil bitirilmeden toplumun bir bütün olarak huzura kavuşma şansı yok.” dedi.

Gezi Parkı eylemleri sırasında öldürülen Berkin Elvan'ın annesi Gülsüm Elvan ise duygularını şöyle dile getirdi; “Yıllardır analar ağlamasın çağırım var. Başka çocuklar katledilmesin. Ama oluyor, Sokakta öldürülenlerin yine annesi oluruz ve mücadele ederiz.”

Anma yapılan konuşmaların ve müzik dinletisinin ardından bir sonraki yıl yine birarada olmak üzere son buldu.

Kadınlar 14 Şubat'ta sokaklardaydı

Kadınlar, 14 Şubat'ta “Eşitlik olmadan aşk olmaz” diyerek Kadıköy'de sokağa çıktı. Şiddete, sömürüye karşı yürüyen kadınlar Süreyya Operası'nda basın açıklaması yaptı

● Evrim ARSLAN

14 Şubat Sevgililer Günü'nü sevgililerinin birbirine hediyeler aldığı, birbirleriyle vakit geçirdiği gün olarak biliyoruz. Markalar, bu güne özel filmler çekiyor ve ürünlerinin en iyi hediyeye olduğuna inandırmaya çalışıyor. Peki 14 Şubat bundan ibaret mi?

Kadınlar, 14 Şubat'ta “öldüren sevgi istemiyoruz” diyerek istismara, şiddete ve sömürüye karşı sokağa çıktı. Kadınlar Birlikte Güçlü Platformu'nun düzenlediği eyleme çok sayıda kadın katıldı. Kadıköy- Eminönü işkelesinde buluşan kadınlar, “Eşitlik olmadan aşk olmaz”, “Yaşasın kadın dayanışması” sloganları atarak Süreyya Operası'na yürüdü. Yürüyüşün ardından basın açıklaması gerçekleştirildi.

Eşitsizliğe vurgu yapılan açıklamada şunlar söylendi: “Elektrik ve mutfak robotlarının, pahalı restoranlarda baş başa yemeklerin aşkın nişanesi diye pazarlandığı bu günde soruyoruz: Bir hediyeye affettirir mi gerçekten? Gülele Cankel'e yaşıttılarları ya da eşitsizliği affettirir mi? Her anının denetlenmesini, sadece bir 'hayır' dendiğini seni sevdiğini iddia edenin seni bezdirene kadar ısrarını, takibini, tehdidini affettirir mi? Şiddeti affettirir mi?”

“EN BÜYÜK ZENGİNLİK: DAYANIŞMA”

Sadece bugün değil “sevgi” adı altında kadınlara hayatın dar edildiği her güne kadınların isyanı olduğu söylenen açıklamada bu günün önemli olduğu belirtildi. Açıklamaya şöyle devam edildi: “Cinsel istismarın, şiddetin, sömürünün ‘aşk’ diye, ‘aile’ diye ambalajlandığı, ‘severek evlendi’ gibi cümlelerle çocuk istismarcılarının dahi affedilmeye çalışıldığı bu zamanda, 14 Şubat Sevgililer Günü'nde isyan bir başka. Çünkü bizim sev-giden anladığımız kölelik, mecburiyet, çaresizlik, çıksızlık, korku, baskı, zulüm, şiddet değil. Son senelerde olduğu gibi bu 14 Şubat'ta da en büyük zenginliğimiz olduğunı bildiğimiz kadın dayanışmasıyla sokaklardayız.” Açıklamanın ardından her sene Taksim'de gerçekleştirilen 8 Mart feminist gece yürüyüşüne çağrı yapıldı.

RE/MAX CADDE

GAYRİMENKUL DANIŞMANI OLMAK İSTER MİSİNİZ ?

HEMEN ARAYIN (0216) 355 70 60

BAŞVURU İÇİN:
OFİS : (0216) 355 70 60 WEB : www.remaxcaddede.com/caddelariyer
GSM : (0535) 046 98 60 WEB : www.remax.com.tr/cadde

ADRES: Bağdat Caddesi Santral Apt. No:292 K:1 D:2 Caddebostan / Kadıköy

SİZE YEŞİLLİKLER ARASINDA EŞSİZ DENİZ MANZARASIYLA İKİNCİ BİR HAYAT VADEDİYORUZ.

Huzurevimiz uzman ekibi ile aile büyükleriniz için hak ettikleri özel ilgi ve yaşam standartlarında bir ortam sunmaktadır.

Verilen hizmetler:

- 24 Saat Doktor Hizmeti
- 24 Saat Hemşire Hizmeti
- Fizik Tedavi Merkezi
- Diyaliz Hizmeti
- Laboratuvar Hizmeti
- Vakum Yardımlı Yara Tedavisi Hizmeti
- Konaklama Hizmeti
- Temizlik Hizmeti
- Yemekhane Hizmeti
- Medikal El Ayak Ve Tırnak Bakımı
- Sosyal Etkinlik Ve Faaliyetler

Hizmet Grubu:

- Alzheimer
- Demans
- Geriyatri
- Palyatif (Yatağa Bağımlı)
- Parkinson
- ALS
- NG (Nazogastrik Sonda) İle Beslenme
- PEG (Perkütan Endoskopik Gastrostomi)
- Bakımı

SEÇKİN YAŞLI BAKIM VE HUZUR EVİ

Altıntepe Mah. Galibphey Cd. Cephanelik Yolu Sk. No: 5 Maltepe
Tel: 0552 388 60 10 - (0216) 388 60 10 / Web: seckinhuzurevi.com.tr

Köpeklerin sosyalleştiği kafe

Köpeği ile daha çok vakit geçirmek için bankacılık mesleğini bırakan Çavlan Gücüyener'in Kadıköy'de açtığı "Jack's Dog" kafe, hayvan severlerin yeni gözde mekânlarından biri oldu

● Görkem DURUSOY

İstanbul'da hayvanseverlerin dostları ile gittiği mekânlar gün geçtikçe artsa da çoğu zaman gidilen yerlerde rahatsız olan müşterilerin kötü bakışlarına maruz kalılabiliyor. Eğer siz de köpeğinizle birlikte rahat oturabileceğiniz, kahvenizi yudumlarken insanların köpeğinizden rahatsız olmayacağı bir yer arıyorsanız Jack's Dog kafeye uğrayabilirsiniz. Yaklaşık 6 ay önce Suadiye'de Marmaray durağının karşısında, Çavlan Gücüyener tarafından kurulan kafe, köpekler için hazırlanan özel bir konseptle hayvan severleri ağırlamaya devam ediyor. Girişte kalabalık bir köpek gurubu tarafından karşılandığınız mekânda lezzetli filtre kahvelerin yanı sıra köpeğiniz için hazırlanmış atıştırılabilirler da (örneğin cupcake) mevcut. Köpeği ile daha çok vakit geçirmek için bankacılık mesleğini bıraktığını söyleyen Gücüyener, hikayesini Gazete Kadıköy ile paylaştı.

“UZUN SÜRE YER ARADIK”

Köpeği ile hem vakit geçirip hem de çalışabileceği iş bakarmak fikrin kafasında canlandığını söyleyen Çavlan Gücüyener “Köpeği olan arkadaşlarımla birlikte sürekli gittiğimiz bir kafe vardı. Orada kendimizi çok rahatsız hissediyorduk. Mekân sahipleri bir şey

demese de müşterilerin huysuzlandığını, tüylerden rahatsız olduğunu görebiliyorduk. O baskıyı hissedince kalkıp gidiyordunuz. Bazı mekânlar bizi neredeyse hiç almıyordu. Kafeyi kurmak çok zor oldu çünkü köpek kafe denildiğinde insanlar size mekân kiralamıyor o sebepten uzun süre yer aradık. Dükkân sahipleri ses olur, pislik olur mantığıyla hareket ettikleri için hayvana bakış açısı toplumda tam oturmuş değil. Hayvanlar da normal bir kafede sıkılıyorlar çünkü onların da koşmaya, sosyalleşmeye ihtiyacı var.” şeklinde konuştu.

“KÖPEKLER YOL ARKADAŞIMIZ”

Kafenin sadece köpekler için açılmadığını söyleyen Gücüyener “Kedisi olan vatandaşlarımız da konsepti beğenip geliyor. Ancak kediler evde gün boyu kalabilir. Köpekler gibi sürekli oyuna ve harekete ihtiyaç duymuyor.” dedi. Rehber köpeği olan görme engelli bir vatandaşın da konsepti duyup geldiğini belirten Gücüyener “Her kesime hitap edebilen, sadece köpeklerin

değil sahiplerinin de sosyalleştiği bir mekâna dönüştüğümüz için çok mutluyum. Köpekler sadık bir dosttan ziyade belli bir zamandan sonra size yol arkadaşı oluyor. Bebek sahibi bir aile gibi ilgilenmek durumunda kalıyorsunuz fakat hiçbir zaman vazgeçemiyorsunuz.” ifadelerini kullandı.

SADECE BİR KAFE DEĞİL

Kafede keyifli sohbetlerin yanı sıra köpeklerin mama, kıyafet, tasma gibi ihtiyaç duyulabilecek çeşitli malzemelere ulaşmak da mümkün. Gelecek günlerde kafenin yan tarafına büyük bir açık oyun alanı, alt tarafına hayvanlar için bakım merkezi kurmayı hedefleyen Çavlan Gücüyener, çalışıp köpeğiyle ilgilenemeyen bireyler için kreş görevi de üstleniyor. Köpek sahiplerinin dışında normal insanların da köpek sevmeye geldiğini belirten Gücüyener, “Hayvan korkusu olan birçok vatandaşımız burada onlarla vakit geçirerek bu korkularını yendi. İnsanlara hayvan sevgisini aşmak çok önemli bu sebepten tek amacımız sevimli dostlarımızı topluma kaynaştırmak olacaktır.” şeklinde konuştu.

HAYVAN SEVERLER NE DÜŞÜNÜYOR?

Bazılarının araştırarak bazılarının ise tesadüf eseri karşılaştığı Jack's Dog'a gelen hayvanseverlerle konuştuk. Ortak görüşleri konseptin Türkiye'de gerekli olduğu yönünde...

enerjilerini atmış oluyor. Köpeği olan veya olmayan herkesin sosyalleştiği güzel bir konsept olmuş.

Aslı Hasdemir: Daha önceleri köpek parklarına gidiyorduk fakat orası kışın çok soğuk olduğu için pek uygun değildi. Hem buraya gelip rahat bir şekilde kahvemizi içiyoruz hem de köpeklerimiz sevgisine doyuyoruz. Her ne kadar evde beslemeye imkânım olmasa da gelip burada hepsini sevebiliyorum.

Semra Çelik: Hayvansever olarak belirtmeliyim ki böyle yerler daha öncesinde açılması gerekiyordu. Kedileri, köpekleri çok seviyorum iyi ki böyle bir yer açılmış. Burada hayvan korkardım ama burayı tanıdıktan sonra bu korkumu yendim. Türkiye'de bu tür mekânların çoğalması gerekiyor.

Hüseyin Bölükbaş: Ben tesadüfen internette karşılaştım. Özellikle İstanbul'da hayvansever lokasyonu yüksek bir semt olan Kadıköy'de yer alması beni çok mutlu etti. Eskiden köpekten çok

Her gün onlarca sokak hayvanı iyileştiriliyor

Sahipsiz Hayvanlar Rehabilitasyon ve Eğitim Merkezi veteriner hekimi Nuray Çevik, günde 60-80 arası hasta hayvanla ilgilendiklerini ve çalışmaların tam randımanla sürdüğünü söylüyor

● Fırat FISTIK

Kadıköy Belediyesi, Sahipsiz Hayvanlar Rehabilitasyon ve Eğitim Merkezi binasının temelini, 17 Kasım 2018'de hayvanseverlerle birlikte atmış, bu yolla 5199 sayılı Hayvanları Koruma Kanunu kapsamındaki sahipsiz hayvanların rehabilitasyonu ve muayeneleri için önemli bir atılım gerçekleştirmişti. Sahipsiz Hayvanlar Rehabilitasyon ve Eğitim Merkezi 10 Aralık 2019'da faaliyete başladı. Şu anda 4'ü hekim, 1 teknisyen, 3 yardımcı personel dâhil 14 çalışanı olan merkez her gün onlarca sokak hayvanını tedavi ediyor, ameliyatlarını gerçekleştiriyor. Merkezde iki adet kedi, iki adet köpek olmak üzere dört tam teşekküllü muayene odası, iki yoğun bakım ünitesi acil müdahale odası, ultrasonografi odası, iki ameliyathane, 40 kafesli kedi, 10 kafesli köpek operasyon sonrası rehabilitasyon ve tedavi merkezi bulunuyor.

Merkezde çalışan veteriner hekim Nuray Çevik, her gün aktif ve yoğun bir şekilde çalıştıklarını belirtti ve merkezin çalışmalarını şöyle özetledi: “Kadıköy hayvanlarla daha alakalı bir yer. Şu anda çok güzel yeni bir binamız var ve burası bir hayli kapsamlı. Kısırlaştırma, kırık ameliyatlarını merkezi-mizde gerçekleştiriyoruz, yine cerrahi müdahalelerin çoğunu yapabiliyoruz. Ultrason, kan tahlili olanak-

larımız da oldukça arttı. Vatandaşlar sokakta buldukları hasta kedi-köpeği getiriyorlar danışmada kaydı yapılıyor. Kayıt kısmında sorun yaşansa bile kimlik numarası üzerinden tedaviyi gerçekleştiriyoruz. Kadıköy bölgesi dışından gelen hayvanlara bakamıyoruz ancak tabii ki ama acil müdahale gerekiyorsa yapıyoruz. Kadıköy dışındansa o bölgenin belediyesiyle irtibat kurarak oraya yönlendiriyoruz.”

“BİR GÜNDE 8 AMELİYAT YAPTIK”

Sahipli hayvanlara muayene yapılmadığını ancak sadece mikroçip takma ve kuduz işlemlerinin gerçekleştirildiğini belirten Çevik, çalışma tempo-larını şöyle anlattı: “Günlük hasta hayvan sayımız 60-80 arası değişiyor. Cerrahi müdahalelerimiz oluyor. Mesela bugünü örnek vereyim, sekiz ameliyatımız oldu biri de fıtıktı. Her gün ortalama altı kısırlaştırma ameliyatımız oluyor, 10 kısırlaştırma randevusu veriyoruz. Gün içinde dört kedi de röntgene gitti örneğin. Ameliyatlar ve muayeneler yoğun şekilde sürüyor.”

2002'den beri Kadıköy Belediyesi'nde çalışan Çevik, eskiye göre insanların hayvanlara daha iyi davrandığını söylüyor: “İnsanlar artık hayvanlara daha ilgili davranıyor. Çocuklar da oldukça merak-

lılar. Eskiden böyle bir ilgi alaka yoktu. Hayvanlarla yaşayan, onlara bakan insan sayısında ciddi bir artış olduğunu düşünüyorum. Kaplara mama koyma gibi kampanyalar yapılıyor ve bu onların yaşam düzeyi-ni yükseltiyor.”

EĞİTİMLER DE DÜZENLENECEK

Kadıköy Belediyesi Sahipsiz Hayvanlar Rehabilitasyon ve Eğitim Merkezi aynı zamanda bir eğitim merkezi olma özelliği de taşıyor. Sahipsiz hayvanlar hakkında genel bilgilendirmenin yanı sıra hayvan hakları, sokak hayvanlarını koruma yolları, ihtiyaçların nasıl karşılanacağı

gibi konularda eğitim ve farkındalık çalışmaları düzenlenmesi planlanıyor. Bu merkezi Geçici Hayvan Merkezi, Vektörlerle Mücadele Birimi ile birlikte Kadıköy Belediyesi'nin hayvanlar için açtığı üçüncü yer. Merdivenköy Caddesi'nde bulunan merkez (0216) 629 85 35-36 telefon numaraları ve Kadıköy Belediyesi internet sitesi üzerinden ulaşılabilir.

TÜRKÇE REHBERLİ
2020 NEHR TURLARI

www.goldentour.com.tr - info@goldentour.com.tr - rezervasyon@goldentour.com.tr - instagram.com/goldentour

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler
Beşiktaş - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRKİYE'NİN 6 ÖZEL AKADAMİSİ 4 GÜN
ALANYA - ANTALYA - MARMARIS - BALIKLARI
Müş - Pasa - Erenler (K) - Marmar
Beşiktaş - Beşiktaş - Yozgat
Burdur (K) - Marmar - Beşiktaş - Erenler

1200 €
10 GÜN

10* ANADOLU İMPERIAL 10
TÜRK

EDEBİYAT HAYATINDAN HATIRLAMALAR – 61

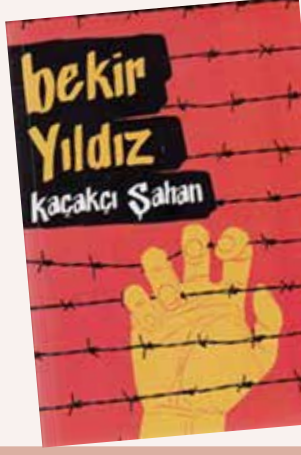
dünyadan usta yazar ve şairlerin eserlerinden küçük alıntılarla oluşan bir “köşe” açtı. Amacımız bir edebi seçki hazırlamak ya da edebi değerlendirmelerde bulunmak değil. Bir gazete köşesi ölçeğinde edebiyat hayatından bazı ilginç satırları hatırlayıp bellek tazelemek ve yazıların yer aldığı kitapları okuyucularımıza hatırlatmak... Keyifli okumalar diliyoruz.

KAÇAKÇI ŞAHAN

Çalışma fermanları hükümetten mühürlü kaçakçıların kulakları çınlasın.

Durdu. Durmasıyla dünya, sestən, canlılıktan yana kurudu sanki. Ayakları altındaki gürültüye yeniden kavuşmak istedi. Yürüdü. Sessizlikten korkuyordu. Çünkü o gece, bozkırda sessizlik, devden büyüktü. Şahan, Halep'te kazandığı parayı altına çevirmişti. Şimdi onun iki altını vardı. İşler böyle denk düşerse, birkaç kez daha gidip gelecek, sonra bu işten elini ayağını çekecekti. Çünkü kaçakçılığa kabark değil-di hevesi. Uzakları ulumaları duyuldu. Şahan adımlarını ufalttı. Çevresine bakındı. Sonra başını yukarı verdi. Ay'ın yarısı yoktu. İyiye durdu. Ay sanki koşuyordu. Şahan şaşkınlıkla. Başını iki yana salladı. Hey mübarek dedi ve ağzından çıkan bu kelimeleri kulakları işitti. Böylece yanında biri varmış gibi geldi ona. Ürperdi. O hiç kimseyi hiç bir şeyi istemiyordu şimdi. Biri-cik amacı az ötedeki huduttan geçip köyüne girivermekti. Çömeldi. Bir cigara sarıp ateşi avuçları arasında körleterek yaktı. Yoğun bir kaç nefes çekti. Aklı bir solukta ocağına sıçradı. Karısı çocukları uyuyordu şimdi. Nedense küçük oğluna gönlü aktı. Onu çok seviyordu. Kıvrıkcık saçlarını mı kara gözlerini mi yoksa çukünü salıya salıya koşuşunu mu ötekilerden ayırdığını pek bilmiyordu Şahan. Ama sevginin sıcaklığı bolu onunda işte. Şahan başını öne düşürdü. “Bu eniği kaçakçı etmiyeceğam onu böylesi korkulara buluşturmayacağam” diye geçirdi içinden. Sonra cigarasının gözünü toprağa gömüp ayağa kalktı. Hududa doğru yürümeğe başladı. Şimdi daha yakından duyulan it ulumaları gecenin karmına sıkılan mermi gibiydi. Şahan ulumaların batısına yöneldi. Beş on dakika sonra kurbaga seslerinin şenlendirdiği ince bir çaya ulaştı. Yemeni-lerini çıkarıp eline aldı. Suyu inciltmek istemiyormuş gibi yavaş yavaş yürüyüp karşı yamaca geçti. Çayın oyuğundan asıp düzlüğe kavuşunca önce oturdu sonra yü-

zükoyun yattı. Birkaç minare boyu sürünerek yol aldı. Biraz daha sürüneceğini sanıyordu. Oysa aldandığını kavradı. Nişan koyduğu kolu kanadı kurumuş ağacın yanınaşına gelmişti çünkü. Ağacı görürü görmez, birdenbire, benzin gibi parlayan nefesine ciğerleri dar geldi. Canı sıkıldı. Başını sakınmadan öne düşürdü. Dudakları toprağa değdi. Korku, Şahan'ın canındaydı. Ne ettiyse onu, toprağa gömemedi. Başını kaldırdı. “Allah,” dedi duyulur bir sesle. “Ya korkuyu al, ya canımı...” Aklına ikinci kez kıvrıkcık saçlı, kara gözlü oğlu geldi. Utandı ondan. “Olur mu ya?” dedi kendi kendine. “Olur mu korkmak? Kaçakçılık yiğit işidir... Ya Allah...” Ve “Allah” der demez ayağa kalktı. Yavaş yavaş mayın döşeli tarlaya girdi. Şahan'ın hayatı şimdi yokla var arasındaydı. Toprağa basan ayağında hayat havada korkuyla titreyen öteki ayağında ise ölüme yok olmaya hazırlanmış vardı. Üç beş saniyelik duraklamadan sonra havadaki ayağını da toprağın karanlık suratına koydu. Bekledi. Şimdi iki ayağının altında ölüm yoktu. Sevinir gibi oldu. Fakat bu sevinci, inceden esen yel, hemencecik ötelere taşıdı sanki. Nedense Şahan, ölümün yer yer gizlendiği böyle bir tarladan geçerken, daha önceki geçişlerde duymadığı bir korkuya kapılıyordu bu kez. Yaşamayı, hayatta kalmayı, kısa bir süre bile olsa garantilediği ayaklarını, yeniden ölümün tepesine bastırmaya cesaret edemiyordu. Fakat geriye, Suriye topraklarına dönmek kendisine hiçbir şey kazandırmayacaktı. O, bunu da çok iyi kavnyordu. Önemli olan iki altını anayurduna geçir-mekti. Bu altınlarda çoluk çocuğunun yaşama umudu asılıydı. Kanlı hileli ölüme buluşmuş bile olsalar...

BEKİR YILDIZ

(3 Mart 1933– 8 Ağustos 1998)

Edebiyatımızın usta kalemlerinden olan Bekir Yıldız, 1933 yılında Urfa'da doğdu. İstanbul Matbaacılık Okulu'nda Dizgi bölümünü okudu. Dizgi operatörlüğü, dizgi öğretmenliği yaptıktan sonra işçi olarak Almanya'ya gitti. Türkiye'ye döndüğünde Asya Matbaası'nı kurdu. Bekir Yıldız'ın ilk kısa öyküsü, dönemin çocuk dergisi olan Tomurcuk'ta yayımlandı. İlk romanı ise

Almanya'da yaşadığı yıllardaki gözlemlerinden yola çıkarak yazdığı “Türkler Almanya'da” 1966'da yayımlandı. Toplumcu gerçekçi bir yazar olan Yıldız, öykülerinde genellikle Anadolu insanının yoksulluğunu ve ezilişini anlattı. Kara Vagon isimli eseri ile May Edebiyat ödülünü aldı. Kaçakçı Şahan romanı ile de Sait Faik Abasıyanık Hikâye Armağanı Ödülünü kazandı. Bekir Yıldız'ın son baskısı **Everest Yayınları** tarafından yapılan **Kaçakçı Şahan** isimli öykü kitabından aynı ismi taşıyan öyküden bir bölümü okuyucularımızla paylaşıyoruz

Bedenini boydan boya hafifçe sağa kırpıp sol ayağını kaldırdı. Sonra toprağı, usulca, sabırla, fakat korkuyla yökledi. Toprak, sevdiği adam tarafından hazla okşanan kadın gibi huysuzlanmadı. Şahan cesaretle-nip bu sokuluşu daha öteye götürdü. Ayağını tümden basıp bedeninin ağırlığını öne doğru aktardı. Fakat sağ ayağı ön-e atma-ya fırsat bulamadan havaya uçtu. Yere sırtüstü düştüğünde ne kadar eksildiğini hissedemedi. Korku ve şaşkınlık içinde bir süre kıpırdayamadan öylece kaldı. Ancak bu sıra kendisiyle beraber adeta yerden gökyüzüne fıskıran toz toprak yavaş yavaş suratına yağdı. Gözlerini kapamayı akıl ettiğinde birisinin eksik olduğunu anladı. Çünkü kırptığı gözlerinden biri ka-panmak için hareket alamamıştı. Sağ elini güçlükle yüzüne götürdüğünde yumuşak sıcak yuvarlağı bozulmuş bir şey ellerine bul-aştı. “Gözümün biri ak-mış” dedi içinden. Sonra karanlık bir korkunun boşluğuna yuvarlanırı gibi oldu. Bedeni hafif-ledi. Sırtına değeri toprak sert değildi şimdi ölüme düğümlenmiş bir sesle : “Heyvağ gidi-yem” dedi. “Ya Hûda birazcık nefes daha.” Kıvrıkcık saçlı kara gözlü oğlu geçti gene ufalanan aklının bir kıycığından.

Geriye kalan, toz toprak yağmış gözünü güçlükle açtı. Bozkırın pak karanlığından üzerine doğru bir tutam ışık boşaldı. Işık parlak değildi. Kırık kırıktı. Fersizdi. Ak-lım silkeledi. Işık kayboldu bu sıra. “Göğe çekiliyem” diye geçirdi içinden. Dudak büktü bu yücelişine. “Kaçakçı kısmına iki çihan da kapalı” diye düşündü. Fakat kırık fersiz ışıklar tekrara gözüne ulaştı. Başını hafifçe sağa sola çevirdi. Az ötedeki jan-darma karakolundan yola çıkmış jepti bu. Üzerine doğru geliyordu. Patlayan mayın jandarmaları harekete geçirmişti. Şahan'ın aklına hemencecik şalvarının bir cebinde kesesine düğümlendiği iki altın geldi. Yerinden doğrulmayı sinadı. Beceremedi. Az önce gördüğü fersiz ışıklar her soluk başı biraz daha kuvvetlenip je-pin farlarına bağlanıyordu. Son bir çaba gösterdi. “Ya Allah” dedi. “Çoluk çocuğumun yüzü suyu hürmetine.” Oturdu. Fakat yekini-p kalkamadı. Sağ ayağında daya-nılmaz bir sızı duydu bu sıra. Elinin birini uzattı. Bacağını aradı. Bulamadı. Ancak eline sıcak bir yapışkanlık bulaştı. Bacağının yarısı yoktu. Ve durmadan akan kan canını her an biraz daha azaltıyor başına balyoz yemiş domuzun debelenmesi yeri-ne bacağından sızan kan onu ölüme ölümü ufalta ufalta yaklaştırıyordu. Bu ara az ötede duran jepten bir tutam ışık geldi. Çevresi yer yer aydınlandı. Ve bu aydınlığın bir bölümünde kopan bacağın görüldü Şahan. Farkında olmadan elle-rini uzattı. Yerde yatan bacağını alıp be-denine yerleştirmek istedi sanki iyice

şaşırmıştı. Başını güçlükle geriye çevirdi. Jeep pek uzakta değildi. Jandarmalar var-dı çevresinde. Elinde olmadan bedeni toprağa düştü. Jandarmalardan biri Şahan'ı gördü: “Na orda” dedi arkadaşına dürterek. Sonra bağırdı: “Kimdir o?” Şahan'dan ses gitmedi. Öte jandarma öfkeli öfkeli: “Kaçakçı itidir” dedi. “Ses vermedi!”... “Gebermiştir belki...” “Uykumuzu böldü pezevenk.” Yürü, gidek...” “Ya gebermemişse?” “Sabaha kadar geberir nasıl olsa. Gündüz gözüyle gelip alırız.” “Sağlam kazığı bağlıyalım. Geçen seferki gibi.” Şahan konuşulanları bölük pörçük duyu-yordu. Onun jandarmalarla alıp vereceği kalmamıştı zaten. Canı tükendi, tüken-ekteki. Son bir umutla, sağ elini şalvarının cebine soktu. Ölüm bu kertiğe geldiğinde, geriye dua etmek ve altınlarını yutmak ka-lıyordu. Hileli ellerden kurtarmalıydı onla-rı. Güçlükle para kesesini aldı. Canı şimdi parmaklarında titriyordu. Keseyi dişleriyle çözdü. Ağzına boşalttı iki altını. Yutma-ya çalıştı. Bu sıra jandarmalardan biri mavzerini, je-pen farları altında kıpırdanan insan le-kesine doğru rastgele boşalttı. Neyse ki çenesi düşmedi ve az sonra, dişlerinin ge-risinde altınlar, çelik bir kasadaymış gibi kalakaldı.

‘Arkadaş’la gecikmiş bir tanışma...

Şiir dünyasının içten ve cesur kalemi Arkadaş Zekâi Özger'in hayatını anlatan belgeselin tamamlanabilmesi için destek kampanyası başlatıldı. Yönetmen Ulaş Tosun, “Özger'in portresinin, farklılığa tahammülsüzlüğün ve nefret söylemlerinin artışı gösterdiği bu dönemde tamamlanabilmesi için kamuoyuna dayanışma çağrısı yapıyoruz” diyor

● Gökçe UYGUN

Kendisine “Arkadaş” adını veren şair Zekâi Özger'in anısına belgesel çekiliyor. Gazeteci/belgeselci/fotoğrafçı Ulaş Tosun'un yönet-menliğindeki “Merhaba Canım” adlı belgesel, 1973 yılında, 25 yaşında hayatını kaybeden şair Arkadaş Z. Özger'in, ötekilik ile temas eden hayatını anlatıyor. Yardımcı yönetmen koltuğunda M. Kaan Karataş'ın oturduğu belgeselde; Ahmet İnam, Akın Evren, Ali Özpalkanlı, Cavit Kürnek, Deniz Ziya Temeltaş, Ertuğ-rul Kürkçü, Eşber Yağmurdereli, Halit Özboyacı, Hüseyin Peker, İsmet Tok-göz, Necla Zarakol, Mehmet Savaş Dizdar, Ramiz Bil-gin, Raşit Önal, Sina Akyol, Suat Çelebi, Şadiye Çetin, Şük-ran Tekin ve Tuğ-rul Eryılmaz anlatıcı olarak yer alıyor. Belgeselin tamamlanabilmesi için, kitlesel fonlama sitesi fongogo'da bir kampanya baş-latıldı. Kampanya kapsamında şimdiye dek 19.200 TL toplandı. Hedef ise 25.000 TL. 86 destekçinin katıldığı kampanyanın bitmesine ise 20 günden az kaldı.

YARIM ASIR SONRA...

“Özger'in 25 yaşında cansız bedeninin bulun-masından yaklaşık yarım asır sonra, gecikmiş bir tanışma için...” denilen Kampanya tanıti-mında şu ifadelere yer veriliyor; “Belgesel adını Arkadaş Z. Özger'in, yazıldığı dönemde tartışma yaratan, Merhaba Canım

(Dost Dergisi-1970) adlı şiirinden alır. Hete-ronormatizme karşı bir başkaldırı olan şiir-de epizotlar halinde; şairin karakteri, ailesi, içinde yaşadığı toplumla ilişkisi ve 3 yıl son-ra gerçekleşecek ‘beklenmedik’ ölümü ile il-gili göndermeler bulunmaktadır. Belgesel aynı epizotları bugün –şiirin yazımından 50 yıl sonra– belgesel sinema alanaklarından yararlanarak takip eder. Belgesel, Arkadaş Z. Özger'in şiirleriyle, ailesinin, yoldaşlarının, ‘dostlarının’ anlatılarıyla, genç şairin hayatı-yla etkileşen tavrı ve olaylara sol resmî tarih söyleminin dışında çıkarak, ataerki ve ötekilik temas kurarak ‘kayıp’ bir portrenin izini sü-rer.” Kampanya sayfasında “Neden Destek-lenmeli?” sorusuna da şu yanıt veriliyor; “Bağımsız bir belgesel olan Merhaba Canım, 3 yıllık bir süreçte yayılan, 5 farklı şehirde ya-pılan görüşmeler ve 50 yıllık görsel/ yazın-sal arşivlerin taranmasına ek olarak güncel çekimlerden oluşan bir prodüksiyon süreci-ne sahiptir. Bu sürecin ekip, ekipman kira-ları, ulaşım, barınma masraflarının tamamı herhangi bir devlet veya özel fon desteği ol-maksızın yürütülmüştür. Bu aşamada kur-gu başta olmak üzere diğer post prodüksiy-on aşamaları ve şiirlerin İngilizce çevirileri için gerekli bütçe, bağımsız fonlar tarafından karşılanması planlanmış ancak ülkenin içinde bulunduğu ekonomik koşullar nedeniyle söz konusu destek-lerin birçoğu iptal edilmiştir. Böyle-likle film ertelenmesi ya da ko-lektivizm ruhuyla tamamlanması seçenekleri orta-ya çıkmıştır. Ekip Arkadaş Z. Öz-ger'in portresinin, farklılığa taham-mülsüzlüğün ve nef-ret söylemlerinin artışı gösterdiği bu dönemde tamamlanabilmesi için kamuoyuna dayanış-ma çağrısı yapıyoruz” meçhştir.” <https://fongogo.com/Project/merhaba-canim-4>

Belge-sele adını veren 1970 tarihli Merhaba Canım şiirinden:
....
ve bir gün hiç anlamayacaksınız güneşe ve erkeklığe büyüyen vücudum düşüverecek ellerinizden ellerinizden ve bir gün elbette zeki müreni seveceksiniz (zeki müreni seviniz)

Süreya hasretiyle geçen yıllar...

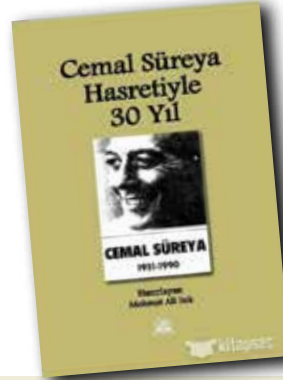
Hatay Restaurant'ın sahibi Mehmet Ali Işık, mekanın müdavimlerinden usta şair Cemal Süreya için kitap yazdı

reya'nın Hatay, Hatay'ın da Cemal Süre-ya için ne ifade ettiğini şöyle anlattı: “Meh-met Ali Işık'a Hatay Defterleri'ni öneren Cemal Süreya ayrıca kendi için yazdığı 'Ha-tay Günlükleri'nin 328. Gün'üne şöyle baş-şar; “Hatay öldü. Dün önünden geçiyordum. Bomboştu, oyulmuş bir gözü andırıyor-du.” Hatay, neydi onun için? Neleri yitirmiş-ti hem kendisi, hem de sanatçı arkadaşları? Günlük anlatsın; ‘Bir kahveydi aynı zaman-da: çay içmek için gidebildirldin. Kıraatha-ne: Birçok yazımı orda yazdım. Posta kutusu: Mektuplar oraya gelir-di. Emanetçi: Bavulunu on gün bırak. İşyeri: Çok kişinin adresi. Son beş yıl içinde her Cuma git-tim Hatay'a. Bazen de haftada üç kez. Ken-di ayının kurmuş bir meyhane.” Mehmet Ali Işık ise, Hatay Restaurant'ta çalışmaya başlama-

SÜREYA İÇİN HATAY NEYDİ?

Mehmet Ali Işık'ın yeni kitabı “Ce-mal Süreya Hasretiyle 30 Yıl” için Hatay Restaurant'ta bir etkinlik gerçekleştirildi. Nalan Çelik kitap üzerine değerlendirmede bulunur-ken, Mehmet Ali Işık da gazete-ci-yazar Kadir İncesu'nun gerek ki-tap gerekse Cemal Süreya üzerine sorduğu soruları yanıtladı. Çelik, konuşmasında Cemal Sü-

Yazar Necati Tosuner'in kitapta yer alan “Son Yudum Gibi Bir Ders” başlıklı yazısı;

Cemal Süreya demek Üvercinka de-mektir. Onun ilk kitabı olan, 1958'de Yeditepe Yayınları'ndan çıkan Üvercinka, nere-deyse daha ilk kitaptan Cemal Süreya'yı özetleyen çarpıcı bir yapıttır. Bu çarpıcılık büyük bir ilgi çekmiş ve Üvercinka kısa sürede tükenerek ikinci baskı yap-mıştır. Bu da o yıllarda pek rastlanılma-yan bir durumdur. Şairini özetleyen bir yapıttır dedim. Çünkü hepimizi hayran bırakacak bir serüven, Cemal Süreya'nın daha sonra tüm yazdıklarında görece-ğimiz ona özgü olan ölçülü cinsellik ve baştan sona zekâ, o kitaptan başlar. 1979'da biz Leman ile nişanlıyken Arif Damar'ın evine davetliydik. Orada Ce-

mal Süreya ile beraber oturduk. Hat-ta Leman'a ısrar edip şarkı söyleditiler. “Ömrüm seni sevmekle nihayet bula-cak” diye şarkıyı söyledi Leman. Cemal Süreya da bu hangi makam diye sordu. Hüzzam olduğunu söyleyince, “Ben de-mek ki hüzzam severmişim...” dedi. Ben de Cemal Süreya'ya sert sert baktım. Çünkü böyle gül atar gibi yaklaşıma... Biz de daha bir aylık tanışlıyız, sonra hep beraber gülüştük. O zamanlar, vapurdan Kadıköy'de inen-ler, dolmuşlar kalabalık diye bahane eder, oralarda bir yerlerde oturlardı. Sonra, Hatay Lokantası'na Cemal Süre-ya sık gitmeye başlayınca –yazar çizir takımı da onun gittiği yerlere gitme-yi severdi- Hatay'da buluşma dö-ne-mi yaşanmaya başladı. Bir cumarte-si günü Cemal Süreya'nın aklına bir şey geldi. Oranın sahiplerinden Mehmet Ali

para verdi, Cemal Süreya oğlu Memo'yu oradaki Gençlik Kitabevi'ne gönderdi. Bir defter alındı. Bugün artık hep “Ha-tay Defterleri” diye anılan o birikime, öyle “Cemal Süreya'vari” bir başlangıç pek yakıştı. Çok yazık oldu, çok erken öldü. Bunlar tabii insana üzünc veriyor. Fakat şimdi onun böylesine sevilir ve biliniyor olması da bir sevinç oluyor. 59 yaşında koskoca Darphane Müdürü ve Maliye Müfettişi öldü. O yıllardaki moda deyişle, bir dikili ağacı bile yoktu. O şim-di bir yerlerden övünüyordur bunun için. Cemal Süreya'yı sevmekle güzel bir se-vniye yaşayabilir insan olurken. Biz ta-nırken o sevinci yaşıydık. Son şiirinin adı “Üstü Kalsın”. Sanki son yudumda bir ders verirmiş gibi... “Üstü Kalsın” diye bir şiir yazar-san, çok geçmeden ölmeyi bilmek gerekir. Yok, eğer ölmez de ya-şamayı sürdürürsen, madara olursun.

HAFTANIN KAÇMAZLARI

KONSER

"Xo Bi Xo" Konserler Serisi

Xo bi xo, Zazaca'da kendi kendine anlamına geliyor. Aynı zamanda Ali Doğan Gönültaş'ın solo çalışmalarını kapsayan konserler serisinin ismi. Çalışmanın merkezinde müzisyenin sözlü tarih çalışmaları sonucu ortaya çıkan geleneksel Zazaca, Türkçe ve Kürtçe çalışmalar ve "kendini kendine" söylediği şarkılar oluşturuyor. Bilet Fiyatı: 30 TL (21 Şubat Cuma 20.00 / Barış Manço Kültür Merkezi)

Leipzig Yaylı Trio

Leipzig Yaylı Trio'su 2018 yılında Adrian Iliescu,

Atilla Aldemir ve Rodin Moldovan tarafından kuruldu, ilk konserlerini Leipzig ve Berlin şehirlerinde verdi. Grup bu konserlerinde J. Haydn, F. Schubert ve E. Dohnanyi'den eserler çalacak. Bilet fiyatları: 45-50 TL (24 Şubat Pazartesi 20.00 / Süreyya Operası)

Kardeş Türküler

Kardeş Türküler, Türklere, Kürtlere, Ermenilere, Süryanilere, Araplara, Rumlara, Romanlara, Makedonlara, Lazlara, Çerkeslere, Gürcülere ait geleneksel şarkıları bu toprakların ruhunu kaybetmeden yeniden yorumluyor. Anadolu, Trakya ve Mezopotamya halklarına ait geleneklerden ve formlardan esinlenilerek yeni besteler ve dans ve müzik gösterileri üretiyor. Bilet Fiyatları: 1. Kategori 100 TL, 2. Kategori 90 TL, 3. Kategori 80 TL (26 Şubat Çarşamba 20.30 / CKM)

Flapper Swing ile Caz

Flapper Swing'i canlı dinlediniz mi? Django Reinhardt ve Sydney Bechet'nin ayak izlerini takip eden grup Gypsy Swing'in en eğlenceli şarkılarını, 1920'ler ve 1930'ların parti atmosferini 2013 yılının yazından beri İstanbul sahnelerine taşıyor. İki manouche gitar, kontrbas, klarnet ve vokalden oluşan Flapper Swing her konserde dinleyicilerini görsel ve işitsel bir şölen eşliğinde, zamanda keyifli bir yolculuğa davet ediyor. Bilet Fiyatları: Tam 40 TL, Öğrenci ve İndirimli 20 TL (28 Şubat Cuma 20.30 / Yeldeğirmeni Sanat)

SÖYLEŞİ

"Televizyon Haberciliğinde Yeni Bir Soluk"

Türkiye Gazeteciler Cemiyeti ve Kadıköy Belediyesi Medya Söyleşileri Programı'yla CKM'de İstanbullularla medyanın emekçi isimlerini buluşturuyor. Halkın haber alma ve gerçekleri öğrenme hakkı için çalışan gazeteciler, mesleklerini yaparken yaşadıkları zorlukları ve güzellikleri okurlarına, dinleyenlerine ve izleyenlerine anlatıyor. Bu haftaki söyleşinin konukları ise: Doğan Şentürk (Fox TV Genel Yayın Yönetmeni) ve İsmail Küçükkaya (Fox TV Çalar Saat Programı Sunucusu) Ücretsiz. (22 Şubat Cumartesi 14.00 / CKM)

TAKSAV Söyleşileri: Mizah

Taksav, "Dünden Bugüne Toplumsal Muhalefetin Dili ve Sanattaki İzdüşümü" kapsamında; kültürel ve sanatsal temali etkinlikler gerçekleştiriyor. Bu çerçevede şirde, edebiyatta, sinemada, tiyatrodan müzikte ve mizahta geçmişten bugüne hangi temaların, biçimlerin, türlerin öne çıktığı karşılaştırmalı olarak tartışılacak. Etkinliklerin ikincisinde mizah tartışılacak. Konuşmacılar: Tuncay Akgün, Ramize Erer, Aslı Alpar. Ücretsiz (25 Şubat Salı 19.30 / Barış Manço Kültür Merkezi)

TİYATRO

Çıplak Vatandaşlar

Özelleştirildiği için kapanan Sheffield çelik fabrikası çalışanları artık işsizdir. Yıllarını mesleklerine vermiş bu deneyimli işçiler, geçinemeyen hale gelirler. İçlerinden Gaz'in aklına bir fikir gelir. Şehirdeki kadınların genç erkek striptizcilerle gösterdiği büyük ilgi, Gaz'i ve diğer işsiz arkadaşlarını da yanına alarak striptiz dünyasına adım atmaya ve para kazanmaya iter. Başaramazlarsa Gaz, oğlunu bir daha göremeyecek, arkadaşlarıysa tek umutlarını kaybedeceklerdir. Bilet Fiyatı: 90 TL (22 Şubat Cumartesi 20.30 / CKM)

PULİTZER ÖDÜLLÜ "Vahşi Batı"ya büyük gala

Şehir Tiyatroları'nın yeni oyunu Vahşi Batı'nın galası 17 Şubat Pazartesi günü Üsküdar Musahipzade Celal Sahnesi'nde gerçekleştirildi. Sam Shepard'ın yazdığı Ergun Üçlü'nün yönettiği oyun, seyircisinin büyük beğenisini kazandı.

Oyunun galasına İBB Kültür Daire Başkanı Hülya Muratlı, Şehir Tiyatroları Müdürü Ceyhan Ünlü, Şehir Tiyatroları Genel Sanat Yönetmeni Mehmet Ergen, Müdür Yardımcıları ve sanatçılar Engin Gürmen, Ayşe Kökçü, Gökhan Mete, Suna Keskin, Yalçın Özden, Rahmi Dilligil, Şebnem Dilligil, Anta Toros, Lale Belkis'in da aralarında bulunduğu birçok sanatçı, gazeteci ve eleştirmen katıldı.

Amerikan toplumunun vitrininde sunulan "kutsal aile" kavramının irdelendiği bu çarpıcı öyküde, babaları çöle savrulmuş iki oğlun çatışmasının ardında yaşanan parçalanmışlık ve yozlaşma göz önüne seriliyor. Shepard'ın penceresinden gerçek batıyla yüzleştirmiş Amerikan rüyasının nasıl bir kâbusa dönüştüğünü görüyoruz.

2017 yılında yitirdiğimiz, çağdaş Amerikan tiyatrosu ve dünya edebiyatının cesur yazarlarından Sam Shepard, en meşhur oyunu "Vahşi Batı"da rekabete sürüklenen insanların kapitalizmin çarkları arasında nasıl öğütüldüğünü anlatıyor. Ahmet Saraçoğlu, Serdar Orçin, Eraslan Sağlam ve Rozet Hu-beş'in rol aldığı oyun, 4-5-6-7 Mart'ta Kadıköy Haldun Taner Sahnesi'nde olacak.

KISA FİLM ATÖLYESİ'NE OYUNCULAR KONUKLAR OLDU

Kadıköy Belediyesi'nin düzenlediği, yönetmen, senarist Mustafa Haktanır'ın eğitimliğinde devam eden 'Kısa Film Atölyesi'ne oyuncular Serkan Şenalp ve Ali Barkın konuk oldu

Kadıköy Belediyesi Sosyal Destek Hizmetleri Müdürlüğü bünyesinde hizmet veren Sosyal Hizmet Merkezleri, Kadıköy sınırları dâhilinde ikamet eden yurttaşlara hobi, kişisel gelişim ve meslek edinme alanlarında kurslar vermesi devam ediyor. Milli Eğitim Bakanlığına bağlı Halk Eğitim Merkezleriyle birlikte yürütülen sertifikalı meslek edindirme çalışmaları kapsamında Rasıpaşa Sosyal Hizmet Merkezinde Kısa Film Yapımı ve Senaryo Yazarlığı kursu da yer alıyor. 22 kişinin yer aldığı kurs, haftanın beş günü 20 saat sürüyor. Senaryo yazım tekniklerinin öğretildiği ve yazın denemelerinin yapıldığı kursun yürütücüsü yönetmen, senarist Mustafa Haktanır. Aralık ayında başlayan kurs kapsamında öğrendiklerini deneyimleme şansı bulan kursiyerler oyuncu Serkan Şenalp ve Ali Barkın ile tanıştı. Derse konuk olan oyuncular, kursiyerlerin oyunculuk ve senaryo yazımı hakkındaki sorularını yanıtladı. Senaryo yazım tekniklerinin öğretildiği kurs nisanı son bulacak.

Edebiyat Belleği'ne önemli katkı

Edebiyat tarihimizde önemli izler bırakan pek çok usta isim ve eser var. Fakat bu eserlerden bazılarının yeni baskıları olmadığı için ulaşamıyoruz. Yayınevlerinin kapanması, eser sahiplerinin varislerine ulaşamaması ya da başka nedenlerle sadece yıllarca yeni baskısı yapılmamış eserler okurla buluşmıyor. h2o kitap, bu eksikliği gidermek için hareket geçti. Yayınevi "Edebiyat Belleğimiz" adını verdiği kitap dizisi ile edebiyatımızın unutulmuş, görmezden gelinmiş isimlerine yeniden hayat veriyor.

İrfan Yalçın, Peride Celal, Mehmed Kemal, İlhan Tarus, Tektaş Ağaoğlu, Naim Tiralı, Behiç Duyugulu, Şahap Sıtkı İltir, Mahmut Özacı, Salim Şengil, Orhan Aydın, Mahmut Şenol, Cengiz Öndersever, Cem Atbaşoğlu gibi usta yazarların tefrikaları dahil bütün eserleri eşliğinde yeniden okurla buluşturuyor. h2o kitap tarafından yapılan açıklamada "Biz başladık, destek gelecektir. Her zaman bir eseri eksik bıraktığımız, bir yazarı ihmal ettiğimiz bize anımsatılacaktır... Bu da yolculuğumuzun keyifli tarafı!" denildi.

Kanser hastaları için EBRU SERGİSİ

Kadıköy'de yer alan atölyelerin en eskilerinden bir olan Feride Dayanç Ebru Atölyesi'ne devam eden yirmi kişi, Türk Kanser Derneği yararına bir sergi düzenledi. Ebru sergisi Barış Manço Kültür Merkezi'nde 15 Şubat'ta açıldı. Tüm geliri Türk Kanser Derneği'ne bağışlanacak olan sergide satılmayan eserler de yapacakları organizasyonlarda gelir edebilmeleri amacıyla derneğe teslim edilecek.

Feride Dayanç sanatın gelişimi ve gelişimini göz önüne alarak ebru sanatına da farklı boyutlar kazandırmak isteyen bir sanatçı. Kendi çalışmalarında ve atölyede tekne adeta bir tuval gibi renkleniyor ve şekilleniyor. Resim tekniğinin tuvalden tekneye aktarımı ile ortaya çıkan özgün ve farklı çalışmalar 21 Şubat gününe kadar görmeye mümkün. Caferağa Muhtarlığı öncülüğünde başlayan çalışmanın ortakları ise Saint Joseph Lisesi ve Moda Gönüllü Evi. 2020 yılı içinde kanser hastalığına olan farkındalığı arttırmak amacıyla iş birliği içinde çalışan bu üç kurum, ocak ayı içerisinde Moda'nın Renkleri Müzik Kulübü'nün düzenlediği konserden elde ettiği geliri de LÖSEV'e aktarmıştı.

HAFTANIN PUSULASI

KİTAP

Korku Sal Cesur Desinler

Psikiyatrist Yankı Yazgan son 10 yıl içinde yazdığı yazıları bir araya getirdi. Kaygıları-mızdan eşitsizliğe, zorunlu göçlerden zorbalığa, korkulardan cesarete, savaşlardan barışa pek çok meseleyi Korku Sal Cesur Desinler

kitabında, bugüne geçmiş arasında köprü kurarak anlatıyor. Dünyada ve ülkede olup bitenlerin ana çizgileri: Korkutucu bir eşitsizlik, yok oluş kaygılarımızı tetikleyen iklim krizi, salgınlara önleyen aşılara ve bilime düşmanlık, bireysel silahlanma, zorunlu göçler, boy boy zorbalık. Bunların insan üzerindeki etkileri ve bu etkilere direnenler... Korku Sal Cesur Desinler insanı ve hayatı anlamak için, bugünden geçmişe uzanan o uzun yolculukta kalbinize dokunacak. (Tanıtım Bülteninden) İnkılap Kitabevi / 192 sf / 20 TL

Pandora Kitabevi'nden aldığımız bilgiye göre haftanın çok satan kitapları şunlar oldu:

- Leylan / Selahattin Demirtaş / Dipnot
- Uygarlıkların Batışı / Amin Maalouf / Yapı Kredi
- Bugün Kalan Hayatımın İlk Günü / Maud Ankaoua / Yan Pasaj

ALBÜM

Murathan Mungan / 2020 Model

26 farklı ismin Murathan Mungan'ın yepyeni şarkı sözlerinde buluştuğu "2020 Model" albümü Pasaj&Garaj Müzik etiketi ile tüm dijital platformlar ve müzik marketlerindeki yerini aldı. Hazırlığı yaklaşık bir buçuk yıl süren albümde yıllar önce bestelendikleri halde dinleyici karşısına çıkmadıkları için hiç bilinmeyen şarkılar olduğu gibi, albümün hazırlanması sırasında seslendiren sanatçılarından bu albüm için bestelenmiş şarkılar mevcut. Nazan Öncel, Derya Köroğlu, Kalben, Gaye Su Akyol, Can Algeç, Bora Duran, Özbi, Jabbar&Deeperise, Aylin Aslım&Ah! Kosmos, Batu Akdeniz kendi besteleriyle albümde yer alan sanatçıların arasında.

Albümde rock'tan elektronik'e, rap'ten pop'a birçok müzik janrı bir arada. Şarkı sözlerinin sahibi olmasının dışında albümün içerik tasarımını ve süpervizörlüğünü de üstlenen Murathan Mungan, albümdeki bu çeşitlilik için "Ben Türkiye'yim" diyerek kendi yansımasını anlatıyor.

Ruhu doyan şarkılar:

- Yol / Fikri Karayel&Tolga Erzurumlu
- Geri Ver / Melike Şahin
- Ben Seni Arayamam / KÖFN

BELGESEL

American Factory

"Barack ve Michelle Obama'nın yeni yapım şirketinin dağıtımını üstlendiği ilk film olan Amerikan Fabrikası ilk görüşmeleri 2013'e uzanan ve resmi açılışını 7 Ekim 2016'da yapan Fuyao American Glass fabrikasındaki hayatın izini sürüyor. Çalışanları, üretim sürecini olduğu kadar genelde kültür savaşları olarak adlandırılan ancak bu bağlamda farklı sömürü biçimleri demenin daha uygun olduğu pratikleri de aktarıyor. Aynı teknolojiye sahip iki fabrikadan biri neden zarar eder? Başka nedenler gösterilebilir, ama esas yanıt emek gücünün ne kadar ve nasıl sömürüldüğünde yatıyor. Eski General Motors fabrikasındaki ücretlerinin yarısını alacakları bir iş bulabildikleri için sevinen Amerikan proleterler hevesle yeniden dâhil oldukları çalışma hayatında hızla yeni emek disiplinine adapte olmaya zorlanıyorlar. Çalışmadıkları takdirde bütün varlıklarını kaybedecek olsalar da, çalışırken bir ev sahibi olabildikleri için kendilerini "orta sınıf" olarak nitelendiriyorlar. Sınıf düşme korkusunu da, yöneticiler açısından verimli bu zemini kullanmanın yolunun sendikal örgütlenmeyi engellemekten geçtiğini bilen Çinlileri de belgeselde izleme fırsatı buluyoruz." (Ali Rıza Güngen / Gazete Duvar) En İyi Belgesel Oscar'ını alan American Factory Netflix'te izlenebilir. Belgeselin ardından Barack&Michelle Obama ve yönetmenlerle yapılan 10 dakikalık görüşmeyi izlemenizi de tavsiye ederiz.

Tarih yazan anneler

MEHMET AÇAR

Bazı filmler boğazda düğüm gibi kalır... Öfke ve umutsuzluk arasında gidip gelirsiniz... Ama öte yandan, o filmin çekilmiş olması güçlü bir tesellidir.

Geçen hafta gösterime giren "Annelerimiz" (Nuestras Madres) tam da böyle bir film benim için...

Cesar Diaz'ın yazıp yönettiği film, iç Savaş'ın bitmesinden 22 yıl sonra Guatemala'da, toplu mezarların açıldığı bir dönemde geçiyor.

Açılış sahnesinde, insan iskeletini oluşturan kemik parçalarının masa üzerinde özenle bir araya getirilişini seyrediyoruz. İncecik, zor iş ama anlamlı ve gerekli... Özellikle de savaşta kaybettikleri yakınlarının acısını hâlâ yaşayanlar için...

Aslında savaşta ziyade bir soykırım yaşanmıştı Guatemala'da... Ölen 200 bin

kişinin yüzde 83'ü, bölgenin yerlisi olan Maya halkındandı... ABD ve ülkedeki toprak sahiplerinin desteğini alan, kapitalist açgözlülüğün temsilcisi askerî cuntanın hedefi, sadece solcu gerillalar değildi. Maya halkını da hedef almışlardı.

Cuntanın yargılandığı günlerde geçen filmin ana karakteri Ernesto, adli makamlar için çalışan bir antropolog... Görevi, toplu mezarlardan çıkan kemikleri birleştirmek ve DNA testleri sonucunda kimlikleri belirlemek... Yaptıklarının, yıllar önce yakınlarını kaybeden kadınlar için anlamı çok büyük...

Nicolosa da köyündeki toplu mezarı gömülen eşinin cenazesine ulaşmak isteyen kadınlardan biri... Hükümetin bütün toplu mezarları açması, isteyen herkesin cenazesini çıkarması kuşkusuz kolay değil. Ernesto da biliyor bunu... Ama Nicolosa'nın gösterdiği fotoğrafta savaşta kaybettiği babasını görünce onun için her şey bir anda değişiyor...

"Annelerimiz"i seyrederken tuhaf bir

şekilde perili ev filmlerinin çoğunun altındaki gizli fikri hatırladım. O tür filmlerde, yaşayanları rahatsız eden hayaletlerin çoğu, usulüne uygun gömülmemiş ölüldür. Cenaze törenleri yapılmamış, katilleri adalet karşısına çıkarılmamıştır... İki alem

arasında kalmışlardır; çünkü yaşayanların dünyasıyla işleri henüz bitmemiş, dünyayla vedalaşmamışlardır.

"Annelerimiz" de ise yaşayanlarla ölümler arasındaki ilişkilerin tersine döndüğü söylenebilir. İnsanlar, hayatlarını kaybeden ama usulüne uygun gömülmemeyen, kendilerine ait mezarları olmayan, katilleri özgürce dolaşan sevdikleriyle bir türlü vedalaşamıyor, onları hayatlarından çıkaramıyorlar.

Ernesto babası, Nicolasa ise eşi için mezar istiyor. Çoğu kişi için belki anlamı yok ama öylesine insani ve doğal bir istek ki... Çünkü sevdiğin insanı anabileceğin bir mezarla kavuşmak, bazen her şey anlamına gelebilir. Ernesto'nun annesi vazgeçmesini söylüyor, şefi ise işini kişiselleştirdiğini belirterek uyarıyor... Üstelik önderinde başka zorluklar da var. Ama onlar vazgeçmek istemiyorlar.

Sinema tarih yazımının araçlarından biridir... Filmler yakın tarihte okuduğumuz manşetlerin, haberlerin ötesine taşır bizi. Yaşanan gerçeklerle yüzleştirir, duygu ve düşünce dünyamıza seslenir. "Anneleri-

miz" gibi filmlerin en güçlü yanlarından biridir bu...

Guatemala'da askeri cunta dönemi karanlık bir dönem... Ülkede yıllar boyunca gerçek anlamda demokrasi ve özgürlük olmadığı için olup bitenlerin çoğu bugün bile bilinmiyor. Filmdeki anneler, Guatemala kültüründe köklü bir gelenek olan "sözlü tarih anlatıcıları" olarak kabul ediliyor. Filmin de altını çizdiği gibi onlar ülkenin gerçek hafızaları...

Kaldı ki, burada asıl önemli olan toplumsal bellek değil mi? Geç gelen adalet, savaşın vahşetine tanık olanların acılarına ne kadar merhem olur bilinmez. Ama tarih yazımını zalimlerin elinden almak... Asıl zafer budur... İşte bu yüzden, "Annelerimiz" gibi filmler Guatemala toplumu için terapi anlamını taşıyor.

Sadece hikayesi ve ele aldığı meselelerin can alıcı yanlarıyla değil, duygu sömürsünden uzak duran tarzı, oyuncu yönetimindeki doğal yaklaşımı ve sade anlatımıyla da öne çıkan bir film "Annelerimiz"...

2019'da Cannes Film Festivali'nde hem Eleştirmenler Haftası'nın Büyük Ödülü'nü hem de ilk filmi çekken yönetmenlerden birine verilen Altın Kamera ödülünü kazandığını hatırlatalım.

Bahariye'de yeni ve küçük bir sanat alanı:

● Gökçe UYGUN

Kadıköy'ün bağımsız sanat alanlarına, geçtiğimiz günlerde bir yeni si daha eklendi; HOOD Base.

Yaklaşık bir ay önce Dilara Özden'in "Works" sergiyiyle kapılarını açan mekân, Bahariye'de bulunuyor. Bu mekânı hayal eden ve gerçek kılan üç kişi var; alternatif sahne müzisyenlerinden Murat Kılıkçier, fotoğrafçı-blogger-radyocu Artemis Günebakanlı ve illüstrasyon sanatçısı Dilara Özden.

Detayları, "Hem sessiz bir alan, hem ses çıkartılabilecek alanlar sunabilmesi nedeniyle değer göreceğini, kar amacı gütmeyen, sanatçıdan komisyon ve kira alınmayacak bir sistemin özellikle yeni sanatçıların ifade imkânını arttıracağını umuyorum" diyen Kılıkçier'e sorduk.

• **HOOD Base'in kelime anlamı nedir?**

Hood'un ev, örtü, başlık, mahalle gibi anlamları var. Base ise temel, zemin, kök, merkez ve bina etmek anlamlarıyla koyduğumuz bir ifade.

• **Bir ortak çalışma sergi, atölye, fikir ve yaşam alanı diyorsunuz burası için. Biraz anlatır mısınız?**

Giriş katı temelde bir sergi alanı. Aynı zamanda bağımsız sanatçıların üretimlerini sunabilecekleri bir alan. Küçük bir buluşma noktası. Alt kat atölyeler, buluşmalar, toplantılar, söyleşiler, podcast kayıtları, video, fotoğraf çekimleri ve kayıt için kullanılabilecek bir yer. Burada aynı zamanda sanat kitap ve dergilerinden oluşan küçük bir kütüphanemiz var. Bu kütüphane, ilk aşamada bizim herkesle paylaşabilmek için getirdiğimiz yayınlardan oluşuyor ancak devamında başkalarının da destekleriyle genişlemesini istiyoruz. Yine burada açık provalar, minik dinletiler, gösterimler yapılmasını hayal ediyoruz. Örneğin bir müzisyen veya grubun performansı için

HOOD Base

Kolektif bir üretim, düşünce ve ifade alanı olma hayaliyle açılan HOOD Base'de, sergi yapmak, söyleşi düzenlemek isteyenlerden kira; eser satışlarından da komisyon alınmayacak. Mekânın kapıları, kolektif bilinç temelinde, sanat üretimi yapanlara açık...

HOOD Base, hiyerarşisi olmayan ve kar amacı gütmeyen bir yapı. Adres: Caferağa Mah. Bahariye Cad. İleri Sk. No:1 wehoodbase@gmail.com

HOOD Base, yaklaşık 1 ay önce Dilara Özden'in "Works" sergisiyle açıldı

alt katı tamamen kendisi dekore ederek yeni şarkılarını, onu en çok takip eden küçük bir kitleye iletebilmesi... Bu yüzden içeriği tamamen modüler bir yapıda düzenlemeye çalışıyoruz. Her fikre, her ihtiyaca göre kolayca ye-

"KADIKÖY'Ü BESLEYECEK"

• **Murat siz yarı zamanlı Kadıköylüsünüz. Burayı seçmeniz tesadüf değil sanırım.**
Hala öyle. Belki HOOD sonrası artık daha çok zamanlı Kadıköylüyüm diyebilirim ama hala sürekli Bursa'ya gidip geliyorum. Sanatsal üretimin bu kadar yoğun olduğu bir alanda olmak, yaşadığımız, ürettiğimiz yerlere yakın olması belirleyici oldu. Yeni fikirlerin hem insanlar arasındaki iletişimi olumlu etkileyebileceğini, hem mahalleyi hem Kadıköy'ü besleyebileceğini sanıyorum.

niden düzenlenebilir olması için. Bu katta bir de herkesin kendi kahvesini yapabileceği bir mutfak bulunuyor. Asma kat ise mini bir ofis alanı gibi.

İçeride yapılabilecek şeyler insanlardan gelecek fikirlere göre de şekillensin istiyoruz. Tanıtım metnimizde geçen "primum non nocere" ("önce, zarar verme!") anlamına gelen Latince deyiş vurgusu bu yüzden. Zarar vermedikçe herkes, üretme ve paylaşma merkezinde buranın parçası olabilsin istiyoruz.

"HEM ZOR HEM KOLAY"

• **HOOD Base, beraberlik ve eşitlik vurgusu yaptığı- nız bir oluşum. Bunu nasıl sağlayacaksınız?**

Onaranlar Kulübüyle yapılan 3D baskı etkinliğinde üretilenler sergileniyor

Hiyerarşisi her zaman uzak hissettim. Örneğin sergiler konusunda bilinen bir sanatçıyla henüz yeni üretmeye başlamış veya çalışmalarını dilediği kitleye ulaştıramamış genç bir sanatçı arasında fark olmasın istiyoruz. Beraberlik ve eşitlik duygusunun sağlanması çok zor ve çok kolay. Tek belirleyen, parçası olmak isteyenlerin bu fikir,

bu yaklaşımı sahiplenmesi. Kimsenin kimseye yukarıdan bakmaması, patronuzluğu benimsemesi.

• **Kamusal kurum olan belediyeler bile bu gibi hizmetler karşılığında kimi zaman ücret talep ederken, sizin kapıları ücretsiz açmanız nasıl olabiliyor?**

Temel giderlerin karşılanması maddi anlamdaki tek beklenti. Bu noktada gelir, sadece giderlerin karşılanması için gerekli. Bu ise insanların, birimlerin, kurumların birbirine destek olması ile zor değil. Şimdiye kadar ailelerimizin, arkadaşlarımızın, fikri seven başka insanların destekleri oldu. İlk aşamada Artemis, ben ve Dilara burada üreteceğimiz kendi işlerimizi, yine burayı besleyecek şekilde ilerleteceğiz. Eğer hayal ettiğimiz gibi olursa, bizim özverimiz buranın sürekliliği için tek kaynak olmayacak. Arayacağımız fonlar ve başkalarının desteği ile bu yapı devamlılık kazanacak.

• **Var olan somut bir mekândan bahsediyoruz ve oranın maddi giderlerinden... Nasıl karşılanacak? Ki bir kasa bile olmayacak diyorsunuz... Şu kapitalist dünyada yaşadığımız bu beni!**

Bugün yaşadığımız dünya, adı "kapitalizm" ise kapitalizmin nedeni temelde insan yaklaşımları. Akıntıyı belirleyenler de ve yönünü tersine çevirebilecek olanlar da yine insanlar. Bir kasa yok çünkü burası ticari bir alan değil. İçeride sergilenen bir çalışmanın geliri tamamen işi üreten sanatçıya ait. Sadece eser değil, bir ürün sunuluyorsa da – bilindik bir ticari alanın aksine – doğacak maddi karşılık tümüyle üreten kişinin olsun istiyoruz. Yapılacak bir atölye, söyleşi, workshop eğer sanatçının organize ettiği bir etkinlik ise bir kira talep edilmeyecek.

SİNEVİZYON

Burası Cennet Olmalı

Elia Suleiman'ın alteregosu ES yeni bir memleket arayışına girer. Fakat Paris'ten New York'a, dünyanın hangi köşesine

giderse gitsin, memleketi Filistin peşinden gelir. Yakasını bırakmayan ülkesi ES'i gündelik hayatın içinde absürt ve komik durumların içine sürükler. Neresi durubet, neresi memleket sorusunu tartışan film 2020 yılının Oscar Ödülleri'nde Filistin'i temsil edecek. Elia Suleiman, "Eğer bir önceki filmimde Filistin dünyanın bir mikrokozmosu olarak görülürse, yeni filmimin dünyayı Filistin'in bir mikrokozmosu olarak temsil etmeyi denediğini söyleyebiliriz." diyor.

Duvara Karşı

Başka Sinema, tarihe geçmiş filmleri yeniden beyaz perdeye yansıtmaya devam ediyor. Bu haftaki güzelliğe ise

çok ses getiren 2004 yapımı Duvara Karşı. Fatih Akin'ın Berlin Film Festivali'nden Altın Ayı ödülüyle dönen filmi Duvara Karşı'da, Cahit ve Sibel hayatlarının en mutsuz dönemlerinden geçerken bir hastane odasında tanışır. Geçmişin üzerine temiz birer sayfa çekmek isteyen ikili, birbirlerini hiçbir şeyle zorlamayacakları bir mantık evliliğine imza atarlar. Ancak birlikte vakit geçirmeye başladıkça Cahit'in Sibel'e olan duyguları bir aşka dönüşecektir.

Kadıköy Sineması

Burası Cennet Olmalı: 12.30, 16.45, 21.15
Yeni Baştan: 12.00, 16.30, 18.30
Judy: 14.15
Parazit: 14.15, 18.45, 20.45
Duvara Karşı: 26 Şubat – 20.45
En Uzun Başka Gece (3 Film): 22 Şubat – 23.15
Adres: Osmanağa, Bahariye Cad. Kadıköy Pasajı No:25, Kadıköy (0216) 337 74 00

Caddebostan Cinemaximum Budak

The Gentlemen: 11.10 13.40 16.10 18.40 21.10
Yeni Baştan: 11.10 15.55 21.00
Küçük Kadınlar: 12.30 15.30 18.30 21.20
Aşk Tesadüfleri Sever 2: 10.30 16.00 21.35
Adres: Caddebostan Kültür Merkezi Haldun Taner Sok. No:11 Caddebostan

İstanbul

● Leyla ALP

İstanbul Büyükşehir Belediyesi (İBB) kent vizyon ve yönetimine dair stratejilerin, geniş katılım ve ortak akılla belirlenmesi hedefiyle İstanbul Planlama Ajansı'nı (İPA) kurdu. Açık, şeffaf, hesap verilebilir ve kapsayıcı yeni nesil belediyecilik anlayışının esas alınacağını belirttiği ajansın tanıtım toplantısı, İstanbul Kongre Merkezi'nde yapıldı.

Toplantıda konuşan İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu, İstanbul Planlama Ajansı'nın İstanbul için yeni bir başlangıç olduğunu belirterek şunları söyledi: "Bu başlangıçla İstanbul'un iktisadi ve toplumsal stratejilerini belirlemek, mekânsal organizasyonunu tariflemek için, yenilikçi ve kapsayıcı bir planlama çabası içine giriyoruz. İstanbul'un temel ihtiyacı bu anlayışın etrafında, toplumsal bir uzlaşıyla biraraya gelebilmektir."

İPA'nın konusunda uzman yüzlerce bilim insanının katkısı ile İstanbul'un sorunlarına çözüm üreteceğini ve uzun vadeli mekânsal ve stratejik planını ortaya koyacağını ifade eden İmamoğlu, işsizlik, yoksulluk, deprem, mülteci ve göç gibi sorunlara akılcı ve etkin politikalar geliştirileceğini belirtti.

İstanbul Planlama Ajansı'nın kurulma nedenlerini, hedeflerini, çalışma planını BİMTAŞ (Boğaziçi Peyzaj İnşaat Müşavirlik Teknik Hizmetler San. Tic. A.Ş.) Genel Müdürü Nazım Akkoyunlu ile konuştuk.

"ŞEFFAF BİR SÜREÇ BAŞLATTIK"

• **İstanbul Planlama Ajansı (İPA) hangi ihtiyaçtan ve neden kuruldu?**

2004-2009 arasında İstanbul Büyük Şehir Belediyesi bünyesinde İstanbul Çevre Düzeni Planı süreci yaşandı. O süreçte İstanbul Metropolitan Planlama isimli bir yapı vardı. Bu, akademisyen, şehir plancısı, mimar gibi farklı disiplinlerden insanların yer aldığı bir yapıydı. Bu yapı İstanbul için bir çevre düzeni planı üretti. Bu planda kentin kuzeye gelişmemesi, yatayda gelişmesi öngörülüyordu. Fakat plan onaylandıktan çok kısa bir süre sonra merkezden müdahalelerle işlemez hale getirilip, İstanbul Metropolitan Planlama'da dağıtıldı.

Biz hem eski deneyimden dersler alarak hem de bu döneme uygun yeni bir süreç başlattık. Daha açık, daha şeffaf, insanları tüm süreçlere katarak, sahiplenmesini sağlayarak planlamalar yapacağız.

İstanbul Planlama Ajansı, içerisinde farklı yapıların olduğu bir birim.

• **Nasıl bir yapılanması var? Kaç kişiden oluşuyor?**

Vizyon 2050 Ofisi, Enstitü İstanbul, İstanbul İstatistik Ofisi bir de Kamusal Tasarım ve Proje Koordinasyon Merkezi olmak üzere dörtlü bir yapıya sahip. Şu

2050'ye hazırlanıyor

anda 400 çalışanı var. Onun dışında danışmanların olduğu bir yapılanması var.

• **Bu yapıların hedefleri ve çalışmaları ne olacak?**

Vizyon 2050 Ofisi, kente üst ölçekten bakacak, analiz edecek bugünün resmini çekip, geleceğe yönelik trendleri takip edecek. İlk hedeflerinden biri İstanbul'un 2050 vizyonunu hazırlamak. Danışmanlardan ve akademisyenlerden oluşan bir yürütücü ekip kent ne durumda nereye gidiyor, ortaya konulan projeler gerçekleşse bunlar kenti nasıl etkiler gibi soruların yanıtlarını arayarak, geniş kapsamlı bir değerlendirmeye tabii tutuyor.

"GELECEĞİNE DAİR VİZYON YOK"

• **2050 uzun bir hedef değil mi?**

Uzun bir hedef ama bizim temel eleştirimiz bu kentin nereye gittiğine dair bir tespit, bir izleme değerlendirme süreci yok. Bu kentin nereye gitmesi gerektiğine dair de bir vizyon yok. Dolayısıyla herkesin bir tarafından çektiirdiği, karar ürettiği ama bu kararların bir bütünlük içinde olmadığı bir durumdan söz ediyoruz. İstanbul bu şekilde yönetilmesi mümkün olmayan bir kent. 2050 vizyonu dediğimiz şey donuk bir doküman olarak kalmayacak. Kendini güncelleyecek, revize edecek. İstanbul'un nereye gittiğin gözlemleyip politikalar üretilmesini sağlayacak. Bu arada kentin tüm bileşenlerinin süreci sahiplenmesiyle dış müdahalelere karşı da kenti korumak istiyoruz.

• **Bir yandan eski yöntemden kalan projeler var. Bu projelere de müdahale edip, dönüştürmek mi?**

Tabii biz vizyon belirleyene kadar bu kent durmayacak. Çok hızlı değişen dönüşen durumda. Bir kısmı proje aşamasında, bir kısmı uygulamaya geçmiş, bir kısmı

KADIKÖY MEYDANI İÇİN YARIŞMA

• **Kadıköy Meydanı düzenlemesi ile ilgili Kadıköy Belediyesi ve Kadıköy halkı ile nasıl bir iletişiminiz olacak?**
Diğer paydaşlarla kurduğumuz ilişkiyi ilçe belediyeleri üzerinden de kuracağız. Kadıköy örneğinde ele aldığımızda, Kadıköy Meydanı, İETT, İSKİ, Devlet Tiyatroları gibi farklı kesimlerden kullanıcıların olduğu bir alan. Bütün bileşenleri süreçte en başından dâhil etmeye çalışıyoruz. Kadıköy Meydanı için de Taksim Meydanı gibi bir yarışma düzenlenecek. Ve meydan düzenleme sürecini tüm kesimlerin demokratik bir şekilde katıldığı ve sahiplendiği bir süreç olarak yürüteceğiz.

tamamlanmak üzere olan birçok uygulama var. Kamusal Tasarım ve Proje Koordinasyon Merkezi'nin işlevlerinden biri de yürüyen projeleri değerlendirerek, müdahale edilebilecek projelere kamusal anlamda nasıl müdahale edilebileceğini belirlemek olacak.

• **İstanbul İstatistik Ofisi'nin işlevi ne olacak?**

Kararlar üretirken en önemli girdilerimizden biri veri. Ama bu kentin derli toplu verileri olmadığını biliyoruz. Bu verilerin sistematik bir biçimde toplanma ihtiyacı var. Bu birim hem kendi takvimine göre hem de vizyon ve üst ölçekli plan süreçlerinde veri oluşturacak.

Bunun yanı sıra İstanbul'da üretilen pek çok araştırma vardı. Fakat İstanbul, İBB bu kentte üretilen araştırmalardan beslenmiyordu. Bu önemli bir eksiklikti. Bu eksikliği gidermek için yine İstanbul Planlama Ajansı bünyesinde Enstitü İstanbul'u kurduk.

• **Dört birimle birlikte oldukça büyük bir yapıdan bahsediyoruz. Somut verilere ne zaman ulaşılabilir?**

İSTANBUL MEYDANLARINI KONUŞUYOR

İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu İstanbul Planlama Ajansı tanıtım toplantısında "İstanbul Meydanlarını Konuşuyor" kampanyasının detaylarını açıkladı. Kampanya ile Taksim'den başlayarak sırasıyla Bakırköy, Üsküdar-Salacak-Harem kıyı bandı ve Kadıköy meydanlarında, yarışma yöntemi ile güçlendirme, yenileme çalışması yapılacak. Meydanlarla ilgili tüm çalışmalar istanbulsenin.org internet sitesinden takip edilebilecek. istanbulsenin.org sitesinde Kadıköy Meydanı dâhil olmak üzere dört meydan için ayrı ayrı üçer sorudan oluşan anket yer alıyor. Ankete katılarak Kadıköy Meydanı'nda en çok neden rahatsız olduğunuzu ve ne görmek istediğinizi yazabilirsiniz.

"Önemli olan yaşamın içinden bir anı fotoğraflamak"

● Evrim ARSLAN

Kimi zaman güzel bir manzara fotoğrafı gözünüze çarpar, kimi zamansa yaşamın içinden bir kare karşınıza çıkar. Çekeceğiniz şeyin bir sınırı yok. Ama her fotoğrafın başka bir anlamı var. Kadıköylü fotoğrafçı Sadık Üçok, sokak fotoğrafları çekiyor. İnsan yaşamına odaklanan Üçok ile sokak fotoğrafçılığına dair konuştuk.

1963 doğumlu olan Üçok, 1985'te fotoğrafçılığa adını atıyor. Ancak Üçok'un karikatür geçmişi daha eskilere dayanıyor. Karikatür ile fotoğrafı bir süre birlikte götürün Üçok daha sonra fotoğrafa ağırlık veriyor. Mesleğe başlama hikâyesini ise Üçok'tan dinleyelim: "Benim annemin babası da fotoğrafçı yani dede mesleğim. Baya da iyi bir fotoğrafçıydı. Atatürk'ün peşinde dolaşmış zamanında koca kameralarla. Birkaç orijinali bana kaldı."

"FOTOĞRAF SOKAK İŞİ"

Üçok ilk fotoğraf makinesini satın alma hikâyesini ise şöyle anlatıyor: "1985 senesinde Hürriyet'in muhabiri Hüsnü Savaş'a 'bu makineyi bana satar mısın' dedim, 'satayım' dedi. 1973 model Pentax bir makine. O makineyi aldığım andan itibaren fotoğraf çekmeye başladım. Zaten çekiyordum ama arkadaşlardan aldığım ödünç makinelerle. Ama onları fotoğrafçılık tarihimin başlangıcı olarak saymıyorum. İlk koyduğum filmle çektiğim fotoğrafları bugün gösterilerimde, sergilerimde kullanıyorum. Fotoğraflar, eski

Kadıköylü fotoğrafçı Sadık Üçok, yaşamdan izler barındıran fotoğraflar çekiyor. Üçok ile kentin hafızasını oluşturma niteliği de taşıyan sokak fotoğrafçılığına dair konuştuk

Galata Köprüsü genellikle, Eminönü tarafları, Tah-takale taraflarıydı. O zamanlar fotoğrafçılar çok ilgi duymazlardı oralara. Daha çok turistik fotoğraf ya da yaşlı kadın, yaşlı erkek fotoğrafları çeklerdi. Şehir fotoğrafları şimdiki deyimle sokak fotoğraflarına çok ilgi duymazdı kimse. O tarihten beri aynı tarz devam ediyorum."

Üçok, karikatürün masa başı bir iş olduğunu, fotoğrafın ise sokak işi olduğunu söylüyor. Karikatür çizerken fotoğrafa yeteri kadar vakit ayıramadığını söyleyen Üçok 2001 yılında kendi deymiyle "tam zamanlı fotoğrafçılığa" başlıyor.

FOTOĞRAFTA YAŞAM İZLERİ

Fotoğrafta önemseddiği unsurları ise şöyle açıklıyor: "Benim tarzım daha çok sokaktaki insan yaşamı. Manzara fotoğrafları, çiçek, böcek fotoğrafları beni ilgilendirmiyor. İçinde insan olan, yaşam olan her fotoğraf beni ilgilendiriyor. Mekânla insan ilişkisini bir kompozisyon içine oturtmayı seviyorum. Sadece bir insan kafası, insan portresi bana biraz uzak geliyor. Çünkü bu kişi nerede, nasıl, ne şartlarda yaşıyor? Yaşam izleri nerede? O yüzden ben mekânla birlikte fotoğraflamayla seviyorum insanları. Kendi yaşamlarına ait izler bulunsun ya da kent içindeyse, sokaktaysa o sokakta kültüre ait izler barındırın istiyorum. Be-

nim için çok özel anlar gerekmiyor deklanşöre basmak için. Kartpostallık görüntüler ya da aşırı dramatik görüntüler gerekmiyor. Benim için önemli olan yaşamın içinden bir anı fotoğraflamak, bunu da estetik kalıplar dâhilinde yapmak. Estetiğe de önem veriyorum ama tamamen estetiği öne çıkarmıyorum."

Üçok, bir fotoğrafçının edebiyat, sinema, tiyatro, grafik bilgisi olması ve insan psikolojisinden anlaması gerektiğini söylüyor. Sokak fotoğrafçılığının bir sanat değil belge fotoğrafçılığı olduğunu söyleyen Üçok şöyle devam ediyor: "Belgeselci sanatçı değildir. Bir durumu saptıyoruz, anı donduruyoruz ve gelecek kuşaklara o anı kültürel anlamda bırakıyoruz.

Mesela Kadıköy'ün fotoğraflarını çektim. Şu an gördüğünde hiçbir şey ifade etmeyebilir. Bugünkü bir gence gösterdiğinde 'bunları ben de görüyorum' diyebilir. Ama bunun 10-20 sene sonrası var. Bugün 15-20 sene önce çekilmiş İstanbul fotoğrafları ile şimdiki ne kadar farklı. İnsanların giyimi kuşamı, bakışları bile farklı. Kültür değişiyor. Buna bağlı olarak binalar, insan davranışları değişiyor. 20 sene önce sokakta kimsenin elinde cep telefonu yoktu. O cihaz bir tarih aralığı belirliyor hatta öykü yazdırıyor."

HAYVAN DOSTU KADIKÖY

Üçok'un Kadıköy'de çektiği birçok fotoğraf var. Kendisi de Kadıköy'de yaşayan Üçok, evden çıktığı anda fotoğraf makinesini açtığını ve çekime hazır durumda tuttuğunu söylüyor: "Kadıköy'ü çok seviyorum. Kadıköy'ün kültürel yapısını seviyorum. En çok neyi seviyorum biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korkusuzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların korkusuzca onlar kapının önünde yataken yanından dolaşmalarını, onları okşayıp se-lamlamasını. Bunlar çok güzel şeyler. Mesela başka semtlere gittiğimde bir yavru bırak dükkanın önünde hayvanı biliyor musun? Kedilerin, köpeklerin korku-suzca insanların arasında dolaşmasını, dükkanların kapılarının önünde yatmasını, dükkan sahiplerinin onları beslemesini, insanların

● Erhan DEMİRTAŞ

Türkiye İstatistik Kurumu ve Başbakanlık Özürlüler İdaresi'nin 2009 yılından önce yaptığı araştırmaya göre Türkiye'de 8,5 milyona yakın engellinin yaşadığı belirtiliyor. Bu sonuçlara göre, ülke nüfusunun yüzde 10'luk kesimini engelliler oluşturuyor. Aileleriyle birlikte düşünüldüğünde yaklaşık 30 milyon kişinin engelli bireylerin yaşamıyla yakından ilişkili olduğu anlaşıyor.

2009 yılında AFAD tarafından gerçekleştirilen "Engelliler İçin Depremde İlk 72 Saat" başlıklı çalışmada afet öncesinde ve sonrasında yapılması gerekenler anlatılıyor. Peki, deprem anında engelli bireylerin güvenliği nasıl sağlanacak? Deprem sonrasında kurulan çadır alanları engelliler için uygun bir şekilde düzenlenebilecek mi? Engelli bireylerin hangi apartmanlarda yaşadıkları biliniyor mu?

Toplumsal Haklar ve Araştırmalar Derneği Başkanı Süleyman Akbulut ile konuştuk.

“AİLELERİN EĞİTİMİ YOK”

• **Deprem sonrasında engellilerin durumu fazla konuşulmadı. Engelliler için bir hazırlık söz konusu mu?**

Türkiye'nin genel anlamda afetlere hazırlık durumundaki olumsuzluklar engelliler için de geçerli. Engelli bireylerin ve ailelerin deprem konusunda ve afetler konusunda yeterli bir eğitimleri yok. Örneğin bazı dernekler tarafından afet sonrası için çanta hazırlanması söylenir, engelliler için böyle bir şey söz konusu değil. Her şeyden önce eğitim aşamasında başlıyor bu. Aileler afet anında ne yapacaklarını bilememenin ikilemini yaşıyorlar. Birçok engelli ebeveyni 1999 depreminde ve diğer depremlerde, evdeki yatacak engelli bireyin üzerine kapaklanıp onu korumaya almak istemişti. Gösterilen refleks bu. Engelli ailesi, oturduğu evin depreme dayanıklılığını ölçtürmeye aynı hassasiyeti gösteremeyebiliyor ya da kolay tahliye gerçekleştirebilecek bir dairede oturmayı tercih etmiyor. Bunun sadece eğitimle alakası yok, bunun tabii ki ekonomik bir boyutu da var.

• **Ailelerin bilinç düzeylerini anlattınız. Peki devlet tarafından durum nedir? Devlet kurumlarının bir hazırlığı ya da planı var mı?**

Devletin bir afet anında engelli bireylerin nasıl tahliye edileceğine dair hiçbir planı yok. Engelli bireyler diğer bireyler gibi tahliye edilemez. Bunu yıkan binalar için söylemiyorum, orada standart. Ama hasar almış binadan nasıl çıkaracağına dair kalifiye eğitim almış personel yok, AFAD dahil. AFAD bize bir başvuruda bulunmuştu bundan üç yıl kadar önce, o zaman temel bazı eğitimleri verdik afet anında engelliye nasıl yaklaşılabileceğine dair. Fakat bu, bina tahliyelerini içeren bir eğitim değildi çünkü o çok özellikli bir eğitim programını kapsıyor. Konuyla ilgili çok fazla bilim dalı var; doktorları, psikiyatristleri, jeofizik mühendislerini toplayıp bir çalışma yapılması lazım ve bildiğimiz kadarıyla böyle bir çalışma yapılmadı.

NERELERDE YAŞIYORLAR?

• **Engelli bireylerin nerelerde yaşadığına dair bir veri var mı yetkililerin elinde? Yani afet anında engelli bireylerin hangi mahallelerde ya da apartmanlarda yaşadığı kısa zamanda nasıl anlaşılacak?**

Afet anında nasıl hareket edileceğini planlamak için engellilerin engel durumları ve hangi konutlarda ikamet ettiklerinin bilindiği bir sistem olması gerekiyor. Devlet bir mahallede, bir şehirde engelliler hangi binalarda yaşıyor bunu tam olarak bilmek zorunda ki afet anında gidip onu bulabilsin. Böyle bir envanter ne yazık ki yok. Örneğin afet anında hasar almış, merdiveni yıkılmış bir binadan engelli bireyi nasıl çıkaracağı konusunda özel eğitimler almış ekipler gerekiyor. Ama ne öyle bir ekip var ne de engellilerin nerelerde yaşadığı biliniyor.

• **Deprem sonrasında kurulan geçici barınma alanlarının engelli vatandaşlara uygun olduğunu söylemek mümkün mü?**

Deprem sonralarında geçici konaklama alanları belli planlar dâhilinde kuruluyor. Özellikle ortopedik engelli, psiko-sosyal engelli bireylerin (şizofreni, paranoya hastası kişiler) ve diğer engel gruplarının ihtiyaçlarını içerecek şekilde bir yapılanma yok. Burada özellikle ortopedik engellilerin düzenli olarak kullanılmak zorunda olduğu medikal malzemeler vardır. Belli oranlarda bu malzemelerin planlanıp bu yerlere konacak şekilde bulundurulması gerekir ama böyle bir yapılanma olmadığım çalışmalarımda görmüştüm. Örneğin birçok ağır ortopedik engelli, boşaltım için sonda kullanır. Bunu kullanmazsanız 6-8 gün içerisinde üreniz çok fazla yükselir, çok kısa sürede ürenin fazla yükselmesinden veya idrarın boşaltılamamasından ölebilirsiniz. Özel havalı minderler veya yataklar da engellilerin kullanması gerekebilecek materyaller ve bunlarla ilişkin hiçbir çalışma yok. Dolayısıyla bir afet anında, afet sonrasında engellilerin yaşayacağı travma çok da şiddetli boyutta.

“YAPILARDA ERİŞİM DÜZENLEMESİ YOK”

• **İstanbul'daki yapıların kaç engellilere uygun?** Başkanı olduğum Toplumsal Haklar ve Araştırma Derneği'nin kamu binalarına dair yaptığı bazı araştırmalar var. Aile ve sosyal politikalar Bakanlığı verilerine göre kamusal hizmet verilen 1 milyon 525 bin binanın içerisinde kabul edilebilir seviyede erişilebilir olan bina sayısı sadece 3 bin 380. Kentsel dönüşüm dediğimiz şey aslında çok önemli bir kavram. Kentsel

Engellilere yönelik hazırlık yapılmıyor

Toplumsal Haklar ve Araştırmalar Derneği Başkanı Süleyman Akbulut, “Engellilerin birçoğu sadece bina yıkıldığı için değil afet konusunda gerekli hazırlıklar yapılmadığı için hayatını kaybediyor veya sakatlanıyor” diyor

dönüşümden anladığımız küçük binaları birleştirip daha çağdaş, daha sağlam, modern binalar yapmaktı. Ama İstanbul'da biz kentsel dönüşümü başaramadık. Bu binaların çoğu şöyle bir risk barındırıyor: birincisi bu binalarda asansör ve benzeri erişim düzenlemeleri yok. Zaten yapı stokunun çoğu yaşlı ve bu binaların neredeyse hiçbirinde engelli erişimi gözetilmemiş.

• **Yeni ve depreme dayanıklı bir apartmana taşınmak isteyen aile için de ekonomik engeller olduğu açık. Buna dair neler söylersiniz?**

Şöyle bir örnek vereyim; ben haftanın belli günleri yaşlı annem ve babamın evine gidip orada kalıyorum. Depremden çekindiğimiz için şu an evi taşıma aşamasındayız. Daha sağlam bir yer düşünüyoruz. Ben de gideceğim için engelliye uygun bir

yer arayışımız var ve ne yazık ki bulunduğumuz Küçükçekmece bölgesinde bulamadık, Halkalı bölgesinde bir daire güç bela bulabildik. Rampalı girişi, asansörü ve banyosu tuvaleti bakımından konut içi düzenlemesi olan. 2900 civarı bir rakamı var bu evin. Son 10 sene içinde yapılmış bir sitede bulabildik ancak. Bizim daha uygun konutlara çıkmamız lazım ama onların kiralari 3500-4000 liradan aşağı değil ve bunu karşılamak mümkün değil maalesef. Engellilerin ve ailelerinin çoğunun ekonomik yoksunluk içerisinde yaşadığını da düşünürsek onlar ister istemez lüks hatta orta seviye konutlardan ziyade kentin varoşlarında özellikle düşük kirali, düşük bedellere satın alınabilecek binaların olduğu bölgelerde yaşıyorlar. Oralar da durum zaten çok kötü.

NET SAYI BİLİNİYOR

• **Türkiye'de yaşayan engelli vatandaşların sayısına**

yöntemiyle yapılan bir araştırma. Yani bilmiyoruz şu anda. Ama buradan İstanbul'a nüfus oranlaması yaparsak en az 1-1,5 milyon civarında ağır anlamda ortopedik engelli olduğunu söyleyebiliriz.

• **Yeni yapılan binalarda engellileri gözetin bir mevzuat ya da yönetmenlik var mı?**

1997 yılında çıkartılmış bir 572 sayılı engellilerle ilgili bir kanun hükmünde kararname var, bir de 2005 yılında çıkartılan engelliler hakkında kanunumuz var. Bu ilk kanunda kamusal hizmet veren binaların, yolların, kaldırımların, toplu taşıma araçlarının, bahçe ve parkların engelli erişimine uygun olması gerektiğini dile getirmişti. 2005'te getirilen kanunda bundan farklı olarak 2005'ten sonra yapılan binaların yanı sıra öncesinde yapılan binaların da 7 yıl içinde engelli erişimine uygun bir hale getirilmesini söylemişti. Daha sonra bu süre 8 yıla çıkartıldı, iki yıl da ek süre tanınma hakkı verildi. Ama 2015 yılında yaptığımız araştırma da gösterir ki kamusal binaların yüzde 99,8'i bile engelli kullanımına uygun değil. Yani geçmişte yapılan binalar engelli erişimine uygun hâle getirilmedi, sonradan yapılan binaların da biz buna uygun şekilde yapıldığına inanmıyoruz. Bir de şu var, insanlar bu düzenlemeleri yaparken bir lütfmuş gibi görüyorlar. Böyle olunca mesela rampayı sırf estetik kaygılarla veya mali kaygılarla uzun yapmaktan kaçınıyorlar. Her şeyden önce bu bir yük gibi görülüyor.

KANUNLAR UYGULANMIYOR

• **Siz çok sayıda çalışma yapıyorsunuz, eğitimler veriyorsunuz. Çözüm önerileriniz nelerdir?**

İlkokuldan üniversiteye kadar engellileri anlatmamız gerekiyor, engelli bireylerin okuyarak eğitilmiş bireylere dönüşmesi lazım. İkincisi Türkiye'de engelliler konusunda çıkartılmış kanunlar çok eskiden kalan birkaç kanun hariç gerçekten uluslararası standartlara sahip kanunlar. Ama sorunumuz kanunların çıkartılması değil, çünkü kanunların çıkması bunların uygulanacağı anlamına gelmiyor. Bizim sorunumuz kanunların uygulanmaması boyutunda başlıyor. Burada da kamu idarecilerinin duyarlılığı devreye giriyor. İkincisi ve daha da önemlisi, engelliler konusunda çalışan sivil toplum kuruluşlarının durumları. Türkiye'de engelliler konusu çalışan örgütler hak temelli çalışmalar, savunuculuk çalışmaları yapmak yerine yani kanunların uygulanması için gerekli çalışmaları yapmak yerine ne yazık ki yardım kampanyalarıyla, engelli bireylere yönelik toplumun merhamet duygularını kaşıyan kampanyalarla toplum karşısına çıkıyor. Böyle olduğu için STK'lar da oynaması gereken rolü oynayamıyor, kanunların hayata geçmesi için baskı uygulayan unsurlar haline gelemiyor. Böyle olduğu zaman zaten o kanunların uygulanmamasındaki keyfiyet ve gevşeklik daha da şiddetleniyor. Bir taraftan toplumu da bilgilendirmiyoruz. Toplumu bilinçlendirmeyi bir devlet okullarda yapacak, iki STK'lar yapacak. Böyle olduğu zaman bir eylemsizlik hâliyle karşılaşıyoruz. Buna bağlı olarak da toplumun gözünde engelli denince acınan, yardım edilmeye ihtiyacı olan bireyler olma devam ediyor.

• **Yerelerde mahalleler afet eğitimleri veriyorlar, yerel ağların çalışması sorunların çözümüne katkı sağlayabilir mi?**

Bir apartman yapılacağı zaman bir müteahhidin doğrudan engellilere yönelik bir düzenleme yapma yükümlülüğü yok ama yerel yönetimler onu teşvik edebilir, yönlendirebilir, eğitebilir, bilinçlendirebilir. Yerel yönetimlerin afetler için yapacağı eğitim çalışmaları da önemli. Bunu aile örgütlenmesi seviyesine indirmemiz gerekiyor. Bir şekilde bir yerden başlamak gerekiyor. Ankara'dan bir mevzuat düzenlemesi elde etmeye çalışalım ama bir yandan çalışmalara başlamamız gerekiyor. Alacakaranlık kuşağı denen karanlık bir alan var burada. Ürkütücü bir boyut bu aslında, afet sırasına ve sonrasında. Ne yazık ki kamu kuruluşları bu konuda harekete geçmiyor ve bunun bedelini çok ağır ödeyecek. Engellilerin birçoğu sadece bina yıkıldığı için değil afet konusunda gerekli hazırlıklar yapılmadığı için hayatını kaybediyor veya sakatlanıyor.

• Son olarak neler söylemek istersiniz?

Şu anda bir deprem anında, hareket kısıtı olan engelli bireyin kendi için yapabileceği bir şey maalesef yok. Ama daha da vahimi, afet sırası ve sonrasında için devlet kurumlarının yapabileceği de bir şey yok. Afet, engelliler için sadece o anda olmayacak, depremden sonra uzun bir süre daha deprem sürüyor olacak onlar için. Toplum belki 6 ay sonra günlük hayatına dönmüş olacak ama engellilerde bu böyle olmayacak.

PANİK YAPMA GEREKENİ YAP

Mahallenizde Temel Sağlık Eğitimi

Detaylı bilgi için web sitemizi ziyaret edebilirsiniz. | Ücretsiz

kadikoy.bel.tr | 444 55 22 | @kadikoybelediye

FEYZA
HEPÇİLİNGİRLER“Güzel,
yalanının çocuğudur”

Ahmet Haşim böyle diyor Frankfurt Seyahat-namesi'nde. Yıllar önceki okumamdan aklımda yalnızca bir Fransız dostunun Haşim'e, “Sizin sonbaharınız olamaz,” demesi kalmış. Ağaçlarımız az, sonbaharda dökülen yapraklarımız yetersizmiş çünkü. “Yalan, büyük bir kıymettir,” diye başlayıp anlattıklarını, sözü yeniden Almanya izlenimlerine getirmesini beklemenin sabırsızlığıyla çabucak geçmişim anlaşılan; aşağıya aldığım sözlerle hiç dikkat etmemişim:

“Esthetique işleriyle az çok meşgul olanlar bilir ki olmuş vakaların doğru anlatılışı gayet kötü eserler meydana getirir. Yalanın ilahi nefesi üzerlerinden geçmedikçe ne ses, ne renk, ne taş, ne tunc sanat eserine istihale edemez (dönüşmez). ‘Güzel’ yalanının çocuğudur.”

Sanat ve yalan... “Doğa ile insan arasındaki estetik ilişkidir,” diye tanımlanan sanat için Kant, “Güzel yaratmaktır,” dermiş; Tolstoy, insanın kimi duyguları kendisi yaşadıktan sonra renkle, sesle, sözcükle sanata döktüğünü söylemiş. “Sanat sezgidir,” diyen var; “Kendini ifade etme biçimi” sayan var. Haşim'den başka, olumsuz anlamdaki “yalan” sözcüğüyle sanat arasındaki bağlantı kuran yok.

Peki, “Ne ses, ne renk, ne taş, ne tunc” diye güzel sanat dallarını sayarken haksız mı Haşim? Doğa inanılmaz güzellikler sunar. Günbatımları, deniz manzaraları, kar görüntüleri ama hiçbir insan eli değmeden sanat yapıtına dönüşmez. Her türlü ses doğada var ama hiçbir kendiliğinden beste olmaz. Doğayı sanata dönüştürmek için insanın kattığı nedir? Haşim “yalan” diyor.

O gözle bakarsak gerçekten de sanatın bütün dallarında yalan var. Modigliani'nin tablolarındaki kadar uzun boyunlu kadın yoktur, Modigliani uydurmuştur onları. Hiçbir şişman kadın Fernando Botero'nun tablolarındaki kadar güzel değildir. Botero yalanla şişirmiştir kadınlarını. Tiyatro, yazarın uydurduğu yalanlara inanıp onları gerçekmiş gibi sunma sanatı değil de nedir? Acıklı bir filmde ağladığımız çocukluk yıllarında “Kağıt onlar, kağıt” diye sakinleştirilirdik ya, onların yalan olduğu söylenmiş olmuyordu o sözlerle? Hele edebiyat... Baştan sonra yalanla bezeli değil mi?

Örneği Ahmet Haşim'den vermeli; hatta en ünlü şiiri Merdiven'den:

“Eğilmiş arza, kanar, muttasıl kanar güller
Durur alev gibi dallarda kanlı bülbüller
Sular mı yandı, neden tunca benziyor mermer?”

Hiç kimse durmaksızın kanayan bir gül görmemiştir? Kanlı bülbül gören, hele bunları alev gibi dalların üzerinde gören de yoktur. Mermer niye tunca benzesin? Suların yanmadığını şair bilmez mi? Niye bize soruyor? Hepsini bilir. Yalancıkta soruyor. Kattığı yalanlar bunlar.

Şiir, öykü, roman... Edebiyatın bütün türlerinde yalan var. Öykü demişken... İçinde bulunduğumuz ay özel bir günü de içeriyordu. Yok, Sevgiller Günü değil. Şubat denince akıllara ilk Sevgiller Günü gelir. Nasıl gelmesin ki... Daha şubat girmeden vitrinler süslenir, kırmızı kalpler doldurur her yanı, pırlanta şirketleri sevgileri harekete geçirmek için var gücüyle çalışır; harekete geçemeyen kocaları eziklik duymak zorunda bırakır. Az kişi bilir ama şubat ayının aynı günü Dünya Öykü Günü'dür de aynı zamanda. Ve bence öykü pırlantadan önemlidir. Çünkü herkesin pırlantası yoktur ama herkesin öyküsü vardır. Hem de onlarca, binlerce öyküsü... Ne var ki bunlar yazılmadığı, başka bir deyişle içlerine yalan katılmadığı, yalanla yoğrulmadığı sürece edebiyat türü olarak “öykü”ye dönüşmez.

Öyküdeki olayın gerçekten yaşanıp yaşanmadığı, roman kişilerinin gerçek hayatta olup olmadığı merak edilir; “Nasıl yaşıyorsunuz?” diye sorulur hep. “Kurmaca” der yazarlar, “kurgu” derler. Aslında edebiyat, yazarın şairin uydurduğu yalanlara okuru inandırmasıdır ya da Haşim'in diliyle söylersek gerçeklerin üzerinden yalanın ilahi nefesini geçirmesi...

Türkçe notu:

Bir arkadaşım Doğu Anadolu gezisinde Kars ve Erzurum'da gar binalarının önünde fotoğraf çekti. Bir kapının üstünde “Kars Garı” yazıyor, ötekinde “Erzurum Garı”. İkincisi İngilizce'den çeviri. “Erzurum Garı”dır o, niye “Erzurum Garı” olsun? Ölüm saçan şu virüse de “Korona-virüs” değil, “Korona Virüsü” denmeli.

.. İSTANBUL'UN
TÜKENMEYEN
IKRAMI

Bizans ve Osmanlı döneminde mutfak kültürü nasıldı? Düğünlerde, cenazelerde ve bayramlarda neler pişirilirdi? Sennur Sezer'in Öğlak Yayınları'ndan çıkan “İstanbul'un Eski İkramları” kitabı, şehrin mutfak kültürünü anlatırken geleneksel yemek tarifleri de veriyor

● Erhan DEMİRTAŞ

Binlerce yıllık tarihi olan bir şehir İstanbul. Depremler, yangınlar, savaşlar ve daha nice badireleri atlattı. Belki de en kötüsünü son 50 yıldır yaşıyor. Kentsel dönüşümle yerinden edilenleri, göçe zorlananları, enkaz altında kalan tarihi, unutulmuş sözlü ve yazılı kültürü... 2015 yılında hayatını kaybeden yazar – şair Sennur Sezer'in “İstanbul'un Eski İkramları” adlı kitabı da İstanbul'u şu sözlerle anlatıyor: “İstanbul, insan ayağının ilk basışıyla değil de bir iki adım sonra ‘meskûn’ hâle gelmiş olmalı. Çünkü güzel bir şehir. Öylesine güzel ki, yüzyıllardır kırdık, döktük, betonlaştırdık bitiremedik... Rumlar, Cenevizliler, Galatalılar, Museviler; mahal-lelerinden kovulmazlarsa Fatih Sultan Mehmed'in tersanelerinde kıyamete kadar çivi yapmak için şöz veren demirci Çingeneler... Ve halkı tarafından âdeta boşaltılmış şehri yeniden şenlendiren diye Anadolu'dan göç ettirilen onca halk: Türkmenler, Kürtler, Ermeniler, Anadolu Rumları, Rumcu bilmeyen Karamanlı Rumlar... Özgürlüklerini yitirmiş köleler: Kafakasyalılar, Afrikalılar, Avrupalılar.”

Peki, beton altına gömülen İstanbul'dan geriye hangi ikramları kaldı? Yemek kültürüne ve tarihine meraklı olduğu bilinen Sezer, kitabında İstanbul'un yemek kültürünü, bu toprakların kadim halklarının geleneksel tarifleriyle anlatıyor.

KAHVE DEYİP GEÇMEYİN

“Yandan çarklı”, “okkalı”, meraklı kahvesi”... Sezer, üstüne şarkılar yazılan, onlarca isim konulan Türk kahvesinin hem sosyal yaşam içindeki anlamını anlatıyor hem de güzel kahvenin tarifini veriyor:

“İstanbul'da ‘bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı’ olduğu söylenir. İkrâm denilince yüzyıllardır ilk akla gelen de kahvedir. Bir zamanlar kahve ikramının biçimlerinin de anlamı vardı. Misafir gelir gelmez sunulan kahve ‘durum uygunsuz, lütfen gidin’ anlamına gelirdi. Bu durum daha çok, semtin lonca toplantısına, vaziyeti bilmede gelenlerin başına gelirdi. Zamanında sunulan kahve gecenin bir vakti yenilenirse ‘çok oturdunuz, artık kalksanız iyi olur’ anlamına gelirdi.”

“İyi bir kahve hazırlamak için suyun klorsuz ve soğuk olması gerekir. Kahve tiryakileri, kahvenin mangalda, küllü kömür ateşiyle 15-20 dakikada pişmesi gerektiğini söylerler. Kahvenin yeni çekilmiş olması (artık elektrikli değirmen var) daha iyi sonuç verir. Dibi kalın bakır cezve kullanılması gerekir. Kahve (her fincan için iki çay kaşığı kahve hesabıyla) soğuk suya eklenir, birkaç kere karıştırılarak

ateşe konur, fazla karıştırılmaz. İsteniyorsa iki çay kaşığı şeker eklenir. Köpüklenince ateşten çekilerek cezenin ilk köpüğü, fincanlara pay edilir. Cezve yeniden ateşe sürülür. Kahve bir taşım daha pişirilerek fincanlara boşaltılır.”

DEĞİŞMEYEN YEMEKLER

Sezer, Fatih Sultan Mehmed'in İstanbul'u fethetmesiyle birlikte İstanbul'un mutfak kültürüne yeni tatlar eklendiğini ifade ediyor:

“İstanbul 1453 yılından başlayarak yeniden yerleştirmelerle tam bir kültür mozaigi (daha doğrusu ebrusu) biçimini kazanıyor. Gemiler yeni sebzeler, meyveler taşıyor şehre... Ahmet Cavit'in tercüme ettiği Tercüme-i Kenzû'l İştihâ kitabı, ilk portakalların İstanbul'a 17. yüzyılda geldiğini de kanıtıyor. Aynı kitap daha sonraki yüzyıllarda yazılan benzerleriyle birlikte, semizotu gibi ebe-

gümeccinin de kendiliğinden kırdı yetişen yabani türü yanında bostanda yetiştirilen ‘ehlî’ türünden söz ediliyor.

DİNLERİN ORTAK TATLISI HELVA

Sezer, İstanbul'da yaşayan çeşitli millet ve dinden insanların ölümleri için yaptıkları törenlerin ortaklık içerdiğini de anlatıyor. Bu ortaklaşmayı sağlayan yiyecek ise helva: “Dinlerin ortak tatlısı ise helva. Hem kutlama hem yas tatlısı. Un, nişasta, irmik ile çeşit çeşit yapılıyor. Bazen bir ünlünün adını taşıyor. Örneğin şerbetine su yerine süt, harcına helva fıstığı yerine badem katılan Cem Sultan Helvası.”

DEĞİŞİMLE BAŞLAYAN TARİFLER

Kitapta, Cumhuriyet dönemiyle başlayan değişimlerin mutfak kültürüne etkisi de anlatılıyor. Ev kadınları için yayımlanan dergilerde likör tariflerine yer verildiğini yazan Sezer 4 gün-de hazır olan alkollü likör tarifi de veriyor: “Kalın kabuklu, orta büyüklükte, koyu renkli 5 portakal ve bir kalın kabuklu limon almalı, rendenin kalın tarafıyla rendelemeli. Portakal ve limonun beyaz kabuğunu görünce bırakmalı. Rendelenmiş kabukları sırtı bir kavanoza koymalı, içerisine yarım litre su (iki bardak) yarım litre saf ispirto ve 650 gram toz şeker ilave ettikten sonra ağzını kapamalı. Dört gün sonra bu şişenin ağzına bir huni, huninin içine temiz pamuk koyarak likörü buradan süzmeli. Likör bu suretle içilebilir hale gelir.”

Sezer, Osmanlı dönemindeki sofrâ düzeninden de örnekler veriyor kitabında.

“Şair Leyla Saz'ın torunu Ali Neyzi, anneannesinin Kızıltoprak'taki köşkündeki mutfak düzenini şöyle anlatır: ‘İdris Efendi'nin yüklediği görev hiç de kolay değildi. Her sabah ilk iş olarak mutfaktaki büyük dökme demir sobanın yakılması gerekirdi, önce odunlar tutuşturulurlar, sırası gelince sobaya kömür atılırdı. (...) Kömürün yakıldığı yerin hemen üstünde bir fırın, sobanın üst yüzünde ise yuvarlak demir kapıları olan, üzerinde tencere, kaynatıldığı altı tane ‘göz denilen’ pişirme yeri vardı. Bu gözlerin iki ya da üç boyutlu kapakları olduğunu hatırlıyorum. (...)Böylece aşçıbaşım elinin yakınında daima sıcak bulunması sağlanmış olurdu. Haznenin alt yanındaki piring musluk-tan, soba yanarken daima kaynar su akardı...”

Baharın müjdecisi:

● Simge KANSU

Alevi inancına göre Hızır peygambere adanmış olan Hızır Orucu, her yıl şubat ayında tutuluyor. Toplamda 3 gün süren ibadet, bugün oldukça geniş bir kitleye ulaşarak bilinirliğini sürdürüyor. Bu ibadetle ilgili söylencelere göre Nuh Peygamber'in gemisi fırtınaya tutulunca, halk feriyat edip “Yetiş ya Hızır bizi kurtar” diye dua eder. Allah tarafından bu dualar kabul edilir ve fırtına dinir. İşte o vakitten sonra halk bu olayı bir şükür olarak algılar ve her yıl şubat ayında Hızır orucu tutmaya başlar. Biz de Gazete Kadıköy olarak Alevilik ve Bektaşilik üzerine yayınlanmış 17 kitabı bulunan araştırmacı yazar Süleyman Zaman ile Göztepe'deki Şahkulu Sultan Vakfı'nda bir araya geldik, Alevilik ve Hızır orucu üzerine kısa bir sohbet gerçekleştirdik.

“HIZIR BÜTÜNLEŞTİRİCİ BİR GÜÇTÜR”

Aleviliği felsefi bir inanç olarak tanımlayan Süleyman Zaman, Hızır'ı şöyle anlattı: “Hızır, zaman ve mekân kavramı olmadan her yerde hazır ve nazir olan demektir. Ayrıca kurtarıcı ve güveni sağlayan bir kimliktir. Bütünleştirici bir güçtür, her zaman pozitif enerjisi sunan bir kimlikle ortaya çıkar” diyor kültüründe zaman ve mekân sorunu olmadığını dile getiren Süleyman Zaman, “Hızır, içinde bulunulan an içinde ortaya

Aleviler tarafından her yıl şubat ayında tutulan Hızır
Orucunu değerlendiren araştırmacı yazar Süleyman
Zaman, “Hızır bütünselliği kapsayan bir yapıdır” diyor

çıkan bir kimliktir. An bütünselliğidir, zaman ise o bütünselliğin içindeki süreçtir. Yani Hızır bütünselliği kapsayan bir yapıdır,” dedi.

Hızır'da ölüm kavramının olmadığını vurgulayan araştırmacı yazar Zaman, “Hızır, yeniden doğuşun simgesidir. Ölüm denilen şey farklı boyutlara geçiştir. İşte bu boyutlara geçişi sağlayan gizli gücün adı Hızır'dır.” şeklinde konuştu.

SAYILAR KÜLTÜRÜNÜ YAŞATAN İNANÇ

Rumi takvime göre 31 Ocak ile 02 Şubat arasında denk gelen Hızır Orucu, miladi takvime çevrildiğinde 13-15 Şubat günlerine denk geliyor. Süleyman Zaman, Hızır Orucu'na dair ise şunları söylüyor: “Doğanın canlanmaya başladığı dönemi simgeleyen üç cemre düşmesi vardır. Bu, doğanın bir bereketidir. İnsanlar bu bereketin sürmesi için üç cemre adına üç gün oruç tutarlar. Bu, Aleviliğin teolojik orucudur. Bazı yerlerde ise yedi gün oruç tutulur. Bunun nedeni ise üç nitelik (Cematat, Nebatat, Hayvanat) dört öge (Ateş, Su, Toprak, Hava) kavramıdır. Alevilik, günümüzde sayılar kültürünü yaşatan en önemli inançlardan biridir.” Süleyman Zaman, bu oruçta sahur kavramı olmadığını, akşam niyetlenip bir sonraki günün akşamına kadar yemek yemediğini söyledi ve “Burada önemli olan insanın aç kalarak kendini test etmesidir.” ifadelerini kullandı.

**ŞAHKULU SULTAN VAKFI'NDA
NELER YAPILIYOR?**

Hızır ayının bolluk ve bereket ayı olduğunu belirten Süleyman Yazar, Hızır zamanı insanların neler yaptığını ise şöyle anlattı: “Evler temizlenir, tohumlar ekilir, aile ziyaretleri yapılır, kurban kesilir, sohbetler edilir ve bağlama çalınır. Hızır zamanı Şahkulu Sultan Vakfı'nda Hızır Cemi düzenleniyor, Cemevine gelen konuklara yemekler veriliyor, Hızır'ın ne olduğu hakkında sohbetler ve anlatımlar gerçekleştiriliyor. İnsanlar buraya gelip lokma dağıtıyorlar, diğer insanlarla birlik ve beraberlik içinde oluyolar. Hızır, şubat ayının ikinci haftasına denk gelir, salı günü başlar ve perşembe günü biter. Bunun nedeni Cuma gününün kutsal sayılmasıdır.” Araştırmacı yazar Süleyman Zaman, şu an Türkiye'de yaşayan vatandaşların tahmini olarak %25'inin Alevilik inancını benimsemiş olduğunu da dile getirdi.

GazeteKadıköy

Haftalık süreli yerel gazete

Kadıköy Belediyesi ve Kadıköylülere adına
Sahibi Kadıköy Belediye Başkanı

Av. Şerhil Dara ODBAŞI

YAYIN KURULU

Diñç COBAN,

Ayten GENÇ, Leyla ALP

Yazı İşleri Müdürü

Semra ÇELEBİ

Sayfa Tasarımı

Yasemin ÖZGÜNEŞ – Sinem HAMARAT

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Serkan OKAY

Haber Merkezi

Gökçe UYGUN – Erhan DEMİRTAŞ

Reklam Servisi

Özge ÖZVEREN MUSLU

Reklam: (216) 345 82 02

Adres: Osmanağa Mahallesi
Söğütölcüme Cad.
Kalem Sok. No: 7 / 2 A Blok
Kadıköy
Tel: (216) 348 70 60
Reklam: (216) 345 82 02

www.gazetekadikoy.com.tr
www.facebook.com/gazetekadikoy
www.twitter.com/gazetekadikoy
E-posta: gazetekadikoy@gmail.com
Dağıtım: Mehmet Gündoğdu
(0532) 727 01 07

Baskı: İleri Basım Matbaacılık Amb. Reklam Tanıtım Yayıncılık ve Teknik Hizmetleri Ticaret A.Ş.
Merkez Mah. 29 Ekim Cad. İhlas Plaza No:11/A / 21 Yenibosna / İSTANBUL

Gazetemizde yayınlanan yazıların yasal sorumluluğu yazı sahibine aittir.

HAYAT SOKAKTA

MELTEM
YILMAZKAYA

Çöpün utangaç efendileri –2

Süreyya Operası'nın hemen altındaki Canan Sokak'ta yürüyorum. Bir araba bir yere yetiyecekmişçesine basıyor kornaya, arabada yüksek müzik var ve baslar sonuna kadar açılmış. Rahatsız oluyorum. Arabanın hemen önünde bir kâğıt toplayıcısı genç, çuvalı o kadar dolu ve ağır ki, hızla ilerleyemiyor o dar sokakta. Sürücü camdan kafasını çıkardı birden "Yürü be yürü" diye bağırdı. Çocuğun çaresizliğine mi üzülüyüm, halden anlamaz o adamdın dolayı insanlığımın mı utanayım bilemedim. Onlar, çöplerin efendileri. Görmedigimiz, duymadığımız, belki pis görünümülerinden bile rahatsız olduğumuz, ekmeğini çıkarmaya çalışan emektarlar. Biz çöpümüzü atmak için, çöp kutusuna yaklaştırmayı bile istemeyen, onlar o çöpün içinden günlerini kurtarmaya çalışanlar. Günlük 50-60 lira için. O da işleri iyi giderse...

Fatih ve Fikirtepe'deki yerlere gitmişim bir süre önce, onlarla ilgili bir belgesel çekmeyi düşünüyordum. Aslında uzun zamandır toplumda "öteki" gözüyle görülen herkes için yapmak istiyordum bunu yaklaşık yirmi bölümlük bir belgesel serisi. O zaman tanıştım birkaçıyla, çoğu konuşmaktan çok hoşlanmıyor çünkü utanıyorlar. Diğerlerine göre yaşı büyük ve uzun süredir bu işi yapan bir abiyle sohbet ettim ben de. Çoğunlukla gece çıkıyorlar, bundan dolayı sokağın tekinsiz saatleri onlar için hayatın yeni başladığı saatler. Herkes kendine bir rota çizmiş. O rotada 9-10 tur atıyorlar geceleri. İçlerinde gaspa uğrayan, dövülen, sigara vermedi diye tartaklananlar var. Mehmet Abi diyor ki, "Ben 50 yaşındayım kızım ama baksan 70 dersin belki, bu iş insanı hayattan da kendinden de soğutur, ama Urfa'da benden ekmek bekleyenler var, bu yaştan sonra iş veren de olmaz, her gün 50 tl kazansam, ayda eder 1500 tl, Allah bereket versin." Yaptıkları iş öyle zor ki, çöp yani ötesi var mı, çöprü ayırıştırın bir bilinç de yok biz de, plastik, organik atık, ya da bir cam kırığı hepsi aynı çöpün içinde. Zaten artık yaranılmayı bırak, ölüm bile gelmiyor aklına. O kadar vazgeçmiş çoğu her şeyden. Yeşil kartı olanlar var, ama yine de bir gü-

vence değil onlar için. Çoğu yaşlanınca ne yaparız kaygısında. Son dönemde ülkemin aldığı göçle işleri biraz karışmış, ekmek daha çok parçaya bölündü diyor Mehmet Abi, Suriye'den ve Afganistan'dan gelen birçok kişi bu işi yapıyor. Risk diyor Mehmet Abi, o gün kime ne düşerse. Mehmet Abi gibi düşünmeyenler de varmış ama yenilerden bazıları tehdit ediyorlarmış, o sokak benim sokağım, o bölge benim bölgem diye. Ekmek kavgası kolay değil, hele de aslanın ağzında değil midesindeyse.

Zoruna gidiyor onların çoğu şey, toplumun onları hor gördüğünden bahsediyorlar sürekli. O utanan, konuşmak istemeyen genç çocuklar bile, Mehmet Abi konuştukça kafalarıyla onu onaylıyorlar sanki. Bazi

annelerin çocuklarına, bak seni şuna veririm diye çocuğu tehdit edip onları küçümsemesi, herhangi bir kafenin önündeki kartonları almak için soru sorduklarında terslenmeleri, yanlarından geçtikleri insanların onlara tikişsinir gözle bakması, bunlar onların en ağrına giden şeyler. Biz de insanız diyorlar, hırsız değiliz arsız değiliz, ekmek paramız için çöpten atık topluyoruz. Yaptıkları şeyin, geri dönüşüme katkısı tartışılmaz, fazladan ağaç kesimini engellemeleri bile çok büyük katkı, bunca yeşil düşmanı varken günümüzde tek bir ağaç bile kardır diye bakıyorum ama gelin görün ki değer görmelerini de geçtim, aşağılanmaktan yorulmuşlar. Çoğu akraba, kardeş ya da amca, dayıoğluylla gelmişler. İşsizlik büyük şehirlere göç edip, bu işi yapmalarının başlıca sebebi, ama hepsinin hikâyesi farklı farklı tabi, başlık parası biriktirmek için bile gelen var. Gülüşüyoruz, abla diyor, kız zaten şu halimi görse gönlü de geçer benden.

Çoğunun evi yok, topladıklarını yığıkları depolarda yaşıyorlar, bir odada 6-7 kişi kalıyorlar, aynı tencereye aynı ekmeği banıyorlar. Sonra demi bir çayla yorgunluklarını atmaya çalışıyorlar, yanında bazı geceler çekirdek de varsa değmeyin keyiflerine. Depolar yaşanacak yer değil tabi, değişik

böcekler, sinekler ve büyük büyük farelerle baş etmeye çalışıyorlar. Yaşam koşullarına dair daha çok şeyden bahsettik de, hepsine yer vermek istemedim. Sanki daha çoğunu yazsam yine utanacaklar olabilir içlerinde gibi hissediyorum.

İnsanız biz, aynı oksijeni paylaşılan, aynı yerden gelmiş, aynı yere gidecek canlılarız. Doğduğumuz toprakla, doğduğumuz toprak aynı olmuyor çoğu zaman. Sonra başlıyor karmaşa, kültürler çatışıyor, alışkanlıklar... Ama ne zaman insana sadece "insan" gözüyle bakıyoruz o zaman düğüm çözülüyor. Bugün ya da en geç yarın rastlayacağız onlardan birine, bir selamı çok görmemek, bir kolay gelmesini dilemekle başlayabiliriz güne. Bir insana gösterdiğimiz güler yüz aydınlatır onun da gününü, bizim de... Hiç mi merak etmedik sokağımızda her gün rastladığımız bu insanları, çoğunun kulaklığında çalan şarkıyı? Hiç mi düşünmedik karda kışta, bu yokuşta sırtında onca yükü yükleyen bu adamları? Ben ettim, siz de edin. Dünya bizim gibi olmayanlarla dost olduğumuzda daha güzel. He bu arada kulaklıklarında en çok üç isim duyabilişsiniz, Azer Bülbül, Müslüm Gürses, son zamanlarda da Türkçe-Kürtçe rap yapanlar. Rızını çöpte arayan, bir lokma ekmeğe şükredip, daha iyi bir hayatın hayalini kurmayı bile kendinde hak göremeyen çöpün efendilerine gelsin bu yazı! Görecektir daha güzel günlerini ze bereket!

"Kadınlarla Jam" etkinliğinde kadınlar dinleyici olmaya değil üretici olmaya çağırılıyor

● Evrin ARSLAN

Eğer bir Jam Session'a katıldıysanız doğaçlama müzik yapan müzisyenlere aşinasınızdır. Peki, tekrar hafızamızı yokladığımızda şunu düşünelim: Sahneye çıkan müzisyenlerin kaç kadındı? 'Kadınlarla Jam' etkinliği tam da bu soruna ışık tutuyor ve kadınları izleyici olmaktan çıkıp sahneye davet ediyor. "Kadınlarla Jam" ilk kez 11 Ocak'ta gerçekleşti. 22 Şubat'ta Ka Performans'ta ikincisi gerçekleşecek bu etkinlikte sahne sadece kadınlara açık. Erkekler ise izleyici olarak katılabiliyor.

Kadınlarla Jam katılımcılarından Damla Oktar, Biliñ Şüküroğlu ve Şebnem Adıyaman ile bu etkinliğin çıkış nedenlerini konuştuk.

● **Jam Session nedir, ne değildir öncelikle onu sorayım.**

Damla O.: Jam Session, 1920'lerin, 30'ların Amerika'sında siyahî caz müzisyenlerin barda buluştukları, beraber müzik yaptıkları bir platform. Tabii caz klasiklerini biliyorlar onlar. Bildikleri parçalar üzerinden parçayı dönüyorlar. Daha sonrasında sololar atılıyor ya da doğaçlama müzikler üretiliyorlar. Caz müzisyenlerinin bir barda buluşup beraber bir müzik yapması aslında.

Biliñ Ş.: Ben de cazcıyım. Damla da cazcı. Doğayısıyla temelde cazı çok seven insanlarız. Caz deyince de insanın aklına Jam Session yapmak, doğaçlama müzik üretmek geliyor. Hadi Jam'leyelim deyip Blues, Rock'n Roll yapanlar da var.

Şebnem A.: Başka tür müziklerde de doğaçlama yaptığımız anda ona Jam Session denebilir. Ama caz müzik ona biraz yatkın belki de.

"ERKEKLER ÇOK KARIŞIYOR"

● **Nasıl ortaya çıktı Kadınlarla Jam yapmak?**

Damla O.: Kadın müzisyenleri birarada görmek çok zor gerçekten. Kendi içimizde cinsiyet meselesini çok tartıştık. Ama kadın müzisyenlerin böyle bir yola ihtiyacı var. Müzik yapmaktı asıl amaç. Biraz da politik zemini var tabii.

Biliñ Ş.: Cazı sevdiğimiz için Jam Session yapalım dedik. Kadınlarla birlikte olmak aslında asıl heyecanlandırıcı.

Damla O.: Ben çok profesyonel biri değilim. Çok

Kendine ait bir sahne :
KADINLARLA JAM

geç başladım çünkü. Ama çaldım, profesyonel erkeklerle de çaldım. Şu var: Çok karışıyorlar. Batı müziği için konuşayım, müzikte belli pozisyonlar var. Bir akoru farklı yollardan çalabilirsin ve farklı tınıslar verir. Aslında aynı sesleri basıyorsun ama farklı pozisyonları var. Ama karışabiliyorlar 'hayır böyle çal, böyle bas' diyerek. Ama ben kadınlarla çaldığımda öyle hissetmiyorum. Yanlış da çalsam önemli olan keyif almak. Müzik üretebilmek, denemek, birbirimizi öğretmek önemli olan.

● **Erkeklerin sürekli bir uyarısı cesaret kırıcı da bir şey değil mi?**

Biliñ Ş.: Tabii ki, zaten her şekilde bize müdahale ediyorlar. Yani, evde baba, abi; iş yerinde erkek çalışma arkadaşların, patron erkekse o, ya da patronun kadınsa erkek gibi de düşünüyor olabilir ve öyle müdahale edebiliyor. Sokakta adam bakmasın diye uzun giymek ya da mutluysam ve yolda giderken gülüyorsam zannediyorlar ki 'aramıyorum.' Omuz atıyorlar vs. Zaten her şeye o kadar çok müdahale ediyorlar ki. Bunların hepsi bizim gündelik pratiğimiz. Bizi hep bir adım geriye atıyor. Bir şeyi yaparken iki defa düşünüyoruz. Bir kıyafeti giyerken beş defa düşünüyoruz. Bir şeyi yaparken ürkek, korkak hareket ediyorsunuz. Sahne o anlamda çok fazla müdahaleye açık, kadınlar ve erkekler tarafından ve çok özgüvene dayalı bir şey. Damla'nın söylediği çok temel. Enstrümanı eline alıp çok güzel çalıyor olabilirsin evinde. Ama o sahnede yaptığın şeyi başkaları ile paylaşıyor olmanın kendisi gerçekten eşsiz. Zaten o yüzden ilk Jam Session çok kalabalık oldu. Biz inanmadık. Bunlar çok teşvik ediciydi.

● **Gelen kadınlardan geri dönüşler nasıldı?**

Şebnem A.: Zaten sahneye çıkmak başlı başına özgüven gerektiren bir şey, herkes için öyle. Ama bana biraz daha güvenli bir alan hissi verdi kadınlarla olmak. Bu arada seyirciler arasında erkekler de var. İzleyici olarak herkese açık, sadece sahne kadınlara özel. Hata yapmaktan daha az korktuğum, kendimi daha rahat hissettiğim bir alandı benim için. Müzik, genel olarak sanat veya başka meslek dallarında kadınların kendi içinde o güvenli alanları yaratması her zaman çok güzel bir şey. Buna ihtiyacımız var bence.

Damla O.: Aynı zamanda profesyonelliği de kırmak.

"AMATÖR / PROFESYONEL FARKETMİYOR"

● **Profesyonellerin arasında amatör gözükme korkusu var sanırım.**

Damla O.: O çok büyük bir kaygı aslında. Enstrümanla özgürleşmek, iyi çalmak tabii ki de önemli. Bunu reddetmiyoruz. O yüzden her gün bir şekilde çalışıyoruz, daha iyi olalım, daha çok müzik üretebildi diye. Ama amatörlik veya profesyonellik kaygısının olmaması çok önemli bence. Aslında bir önemi

"KOCAMAN BİR AİLE OLDUK"

12 yıl önce hayatını kaybeden Dila Kurt'un annesi Şule Kurt şunları aktardı: "Bugün hem Dila'nın doğum gününü hem de etkinlik merkezimizin 9.yılıni kutluyoruz. Burası bizim evimizdi. Dila gittikten sonra burada yaşayamayacağımıza karar verdik ama evi de boş bırakmak istemiyorduk. Dila, daha önceleri bizim Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği'ne gönüllü olmamızı istemişti. Biz de böyle bir yola çıktık ve kocaman bir aile olduk." Kuruluş yıldönümü kutlama etkinliğinde eğitimciler eşliğinde öğrenciler piyano, modern dans, bale, ritim, halk oyunu gibi gösteriler sergiledi. Etkinlik gitar dinletisi ve ikramlarla son buldu.

yok. Şunu biliyorum mesela, Gipsy Caz'da basitlik çok önemlidir. Basit, çalması kolay bir müzik. Blues da öyledir. Ama ruhu inanılmazdır. Basit müziklerdir ama ruh demek, onu hissetmen demektir bir nevi. Profesyonel veya amatör olmanın bir önemi kalmıyor. Bunu anlamak istiyoruz aslında.

● **Kadıköy'de de bir Jam Session yapıldı geçen hafta, nasıl buldunuz?**

Şebnem A.: Evet Jam Session'dan tanıştığım bir arkadaşımla gittik ona. Güzeldi. Özellikle World Müzik Jam Session karşıma çıkmamıştı. O yüzden ilk kez böyle bir şeyin parçası olmuş oldum. Pardon, benzeri bir şeye Paris'te gitmişim. O da Oriental Jam Session diye geçiyor. Burada da Balkan müziği vardı, Yunan müziği çaldı. Hatta İstanbul Üniversitesi'nden bir ekip çıktı. Onlar türkçü söyledi. Sonra çok sesli müzik yapan dört kişilik bir ekip çıktı. Sahnede aşağı yukarı aynı kişiler vardı. Ara ara biri girip çıkıyordu. Ben de girip flüt çaldım. Bir tema üzerine doğaçlama şeklindeydi. Ben Balkan müziği ya da roman havası çalmaya çok alışkın değilim. O yüzden o tarz müziklere çok da aşina olmayan birinin dâhil olması biraz zordu.

● **Kadınlarla Jam yapmak arasında bir fark var mıydı?**

Şebnem A.: Evet, fark vardı. Sahneye çıkan kişilerin yüzde 98'i erkekti. Hatta ilk kısımda, doğaçlama olan kısımda hiç kadın yoktu. Yarım saat falan hiç kadın çıkmadı. Sonra ben flüt çaldım. Bir ara arkamda bir kadın vardı, o bağırarak eşlik etti ama sahneye çıkmadı mesela. Durdugu yerden eşlik etti. Yan da bir kadın vardı. O da bir şey çalıyordu ama o da

sahnenin yanındaki bir koltukta oturarak çalışıyordu. Sahneye çıkmıyordu. Sahne biraz dardı ama sahnenin darlığından değil biraz da 58 tane erkeğin gerginliği mi artık bilmiyorum. O da bir gerçek. O yüzden bizim yaptığımız şeyin ne kadar önemli olduğunu fark ettirdi.

"MÜZİĞİN CİNSİYETİ YOKTUR"

● **Kadınların daha kolay eleştirilebileceği düşüncesi mi var?**

Damla O.: Evet, kapılabiliyoruz bu duruma. Biz müzikle ilgilendiğimiz için böyle bir şey yapıyoruz. İhtiyacımız var. Müziğin cinsiyeti yoktur diyoruz ya. Hakikaten bir önemi yok. Ama ne yazık ki bir gerçek var. Şu an yoldayız biz. Biraz daha kendi alanlarımızı kurup, bir süre sonra bir önemi kalmasın istiyoruz.

Şebnem A.: Sahneye çıkmak da kendini ifade etme biçimi. Nasıl okulda, sınıfta daha çok erkekler soruya cevap vermek için parmak kaldırıyorsa, müzikte de böyle. Ama müziğin farkı, biraraya geldiğinde beraber bir şey yarattığını hissetmek sana daha özgürlük hissiyatı verebiliyor. 'Biz kadınız ve beraber bir şey üretiliyoruz' u hissetmek hakikaten insanı güçlendiren bir durum.

Biliñ Ş.: Bir de sahnede yapabildiğini görüyor olmak da çok güven verici.

● **Jam Session'ları her ay mı yapmayı düşünüyorsunuz?**

Biliñ Ş.: Evet, öyle bir niyet var.

Şebnem: İnsanların birbirleriyle tanışması, arkadaş olması, bir topluluk oluşmasıyla da gelişecek bir şey diye düşünüyoruz önümüzdeki aylarda.

Dila Kurt Çağdaş Etkinlik Merkezi 9 Yaşında

Merkezi Üsküdar'da bulunan Dila Kurt Çağdaş Etkinlik Merkezi 9.yaşını öğrenci ve gönüllüleriyle birlikte kutladı

● Simge KANSU

2008 yılında geçirdiği kalp krizi sonucu hayatını kaybeden Dila Kurt anısına 2011 yılında açılan "Dila Kurt Çağdaş Etkinlik Merkezi" 9.yaşını kutladı. Öğrencilerin, vellerinin ve gönüllülerin katılımıyla gerçekleşen etkinlik, müzik ve dans gösterileriyle izleyenlere keyifli dakikalar yaşattı. Eğitimci ve gönüllü kadrosuyla kış ve yaz eğitime destek programlarını yanı sıra yaratıcı drama, psikolojik danışmanlık, rehberlik, bale, dans, tiyatro, gitar, ritim gibi birçok alanda hizmet veren Dila Kurt Çağdaş Etkinlik Merkezi, 9 yıl içinde yaklaşık 915 öğrenciyi ulaştı.

HALK EVİ ANLAYIŞI

Dila Kurt Çağdaş Etkinlik Merkezi Yürütme Kurulu Üyesi Muharrem Söker, Dila Kurt'un hayatını kaybetmeden önce ailesi ile birlikte bu villada yaşadığını ve kendisinin vefatı üzerine ailenin evi Çağdaş Yaşamı Destekleme Derneği'ne bağışladığını dile getirdi. Söker, "Cumhuriyetin ilk yıllarındaki halkevleri anlayışını burada yaşatmaya çalışıyoruz. Bu kurumun felsefesi bu" ifadelerini kullandı. Dila Kurt Çağdaş Etkinlik Merkezi'nin gönüllü modern dans eğitimci İpek

Vapur müzisyenleri seçiliyor

Vapurlarda daha kaliteli müzik performansları yapılması için yeni bir düzenlemeye giden Şehir Hatları, vapur müzisyenlerini belirlemek için bir jüri oluşturdu. Beş kişiden oluşan jüri, Beyaz Masa üzerinden yapılan başvuruları değerlendirerek yeni 'Vapur Müzisyenleri'ni seçiyor. Vapurlarda müzik yapmak için başvuran müzisyenler, 18 Şubat Salı günü jüri karşısına çıktı. 32 müzisyenden oluşan ilk grup itibaren Yeni Kadıköy Vapur İskelesi'ndeki (Karaköy-Eminönü İskelesi) eğitim salonunda jüri tarafından dinlendi. Şehir Hatları A.Ş. İdari ve Sosyal İşler Sorumlusu ve Vapur Müzisyenleri Koordinatörü Tunç Baydar'ın da aralarında olduğu jüri, müzisyenlerin performanslarını değerlendirdi. Seçilenler, vapur müzisyenleri arasına katılacak. Aynı jüri, 24 Şubat'ta, vapurlarda performans gösteren müzisyenleri de dinleyecek. Elemenden geçenler, yolcularla buluşmaya devam edecek. Beyaz Masa'ya başvuran diğer vapur müzisyeni adayları, önümüzdeki ay jürinin karşısına çıkacak.

● Seyhan KALKAN VAYIÇ

Çin'in Wuhan şehrinde ortaya çıkan, deniz ürünleri ve çeşitli vahşi hayvan et ürünlerinin de satıldığı pazardan insana bulaştığı düşünülen ve ölümlere neden olan yeni korona virüsü (2019-nCoV) tüm dünyada endişe uyandırıyor. Bu enfeksiyonun Çin'in dışındaki diğer ülkelerde de görülmeye başlanması bu virüse karşı nasıl önlem ve tedbir alınması konusundaki çalışmalarda hızlandırıcı oldu. Kadıköy Belediyesi Sağlık İşleri Müdürlüğü de belediye çalışanlarını korona virüsü hakkında bilgilendirmek amacıyla eğitim toplantısı düzenledi. Kadıköy Belediyesi Brifing Salonu'nda gerçekleşen toplantıda, Kadıköy Belediyesi Dr. Rana Beşe Sağlık Polikliniği'nde Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Uzmanı Dr. Zeynep Nüket Ceylan, önemli ve yol gösterici bilgiler paylaştı.

Çalışanlara “KORONA VİRÜSÜ” eğitimi

Kadıköy Belediyesi çalışanlarını korona virüsü hakkında ilgilendirmek amacıyla eğitim toplantısı düzenledi. Toplantıya katılan Dr. Zeynep Nüket Ceylan, virüsün öksürme ve aksırma yoluyla bulaştığına dikkat çekti ve ellerin sık sık yıkanması gerektiğine işaret etti

gibi kronik hastalığı olan kişilerde virüsün daha ağır seyretme riski fazla. 10-14 güne kadar kuluçka süresi olduğu düşünülen virüs, 5 kıta ve 24 ülkede etkili oldu. Yeni korona virüs için özel antiviral bir tedavi henüz yok. İnfluenza için kullandığımız ilaçlar var. Ama bu virüs için henüz bir ilaç ve aşı yok. Hastalara destek tedavisi veriliyor. Bu virüsün üzerine bakteriyel bir enfeksiyon da gelebilir. Ona yönelik tedavi var. Şunu da ayrıca vurgulamak istiyorum antibiyotikler virüsler üzerinde etkili değildir. Sadece bakteriler de işe yarar.”

“SONBAHAR VE KIŞIN KARŞILAŞIYORUZ”

“Korona virüsü insanları ve çok çeşitli hayvan türlerini etkiler. Her yıl bu virüslerle sonbahar ve kış aylarında karşılaşıyoruz.” diyerek konuşmasına başlayan Dr. Zeynep Nüket Ceylan, şöyle devam etti: “Boğaz ağrısı, kuru öksürük, burun akıntısı, halsizlik ile seyreden soğuk algınlığına sebep oluyorlardı. Hepimiz hayatımız boyunca bir kere karşılaşmış olabiliriz. Çok nadir olarak da daha ağır problemlere yol açıp zatürreye neden oluyorlardı. Bu virüslerin 3 ya da 5 günlük kuluçka süreleri vardı. Hastalık belirtisi ortaya çıktıktan sonra 4 ile 6 gün kendini sınırlayan ılımlı enfeksiyonlardı.”

“YARASADAN SARS, DEVEDEN MERS”

Enfeksiyon Hastalıkları Uzmanı Dr. Zeynep Nüket Ceylan, “2002 yılında virüs farklı bir yapı kazandı. Soğuk algınlığından daha ağır seyreden en-

feksiyonla karşılaşmaya başlandı. Bu virüse SARS korona virüsü aldı verildi. Şubat 2003'te Çin'in Guangdong bölgesinde ilk önce yarasalardan palmye misk kedisine ve buradan da insanlara bulaştığı düşünülen hastalık 8 ay süre ile sınırlandı. Olguların çoğu Çin'den olmak üzere 5 kıtadan 33 ülkede 8 bin kişiyi etkiledi ve yaklaşık 800 kişi bu hastalıktan hayatını kaybetti. Yıllar sonra 2012 yılında yeni farklı bir virüs görüldü. Bu da MERS korona virüsü. Suudi Arabistan'dan başlayan deveden insana bulaştığı düşünülen ve 2018 yılının Haziran ayına kadar devam eden bu farklı MERS korona virüsü enfeksiyonu, 5 kıtada ve 27 farklı ülkede 2229 olguda görüldü ve 791'i hayatını yitirdi.” şeklinde konuştu.

“ÖKSÜRÜK, YÜKSEK ATEŞ...”

2018 yılından beri MERS'in görünmediğini dile getiren Dr. Zeynep Nüket Ceylan, “31 Aralık 2019

tarhinde Çin'in 11 milyon nüfuslu Wuhan şehrinde bir grup halinde hastanın zatürre olduğu tespit edildi. Bu hastalar da canlı hayvan pazarında çalışan kişiler. Yeni korona virüsünün hangi hayvandan geçtiği tartışma konusu. Ama yabani hayvan satılan balık pazarının çıkış odağı olduğu kesin. Öksürük, yüksek ateş, nefes darlığı ile solunum yolu hastalıkları belirtileri arasında. Daha ciddi vakalarda zatürre yerleşiyor ve ağır solunum yolu rahatsızlığı meydana geliyor. Böbrek ile multi organ yetmezliğine ve ölüme yol açabilir.” dedi.

“VİRÜS DAHA AĞIR SEYREDEBİLİR”

Hasta kişinin öksürmesi ve aksırması yoluyla saçtığı damlacıklardan virüsün bulaştığına dikkat çeken Dr. Ceylan, bilgilendirmeyi şöyle sürdürdü; “Bu damlacıkları solunum yolu ile alabiliriz. Ama esas bizi enfekte eden ellerle dokunduğumuz yüzeylerden kendi kendimize bulaştırmamız. Astım, şeker ve kalp

“GIDA GÜVENLİĞİ VE HİJYEN ÖNEMLİ”

Gıda güvenliğinin önemine işaret eden Enfeksiyon Hastalıkları Uzmanı Dr. Ceylan, sütün ve hayvansal ürünlerin çiğ olarak tüketilmemesi gerektiğine vurgu yaparak, sözlerine şu bilgileri ekledi: “Çiğ tüketilecek sebze ve meyveler iyice yıkanmalı. Toplu taşımalardan indikten sonra elimizi, yüzümüzü ve burnumuzu yıkamak önemli. İnce maske takmak büyük damlacık enfeksiyonlarını bir parça önleyebilir ama tam olarak engelleyemez. Yine de normal maske takmak hiç yoktan iyidir. Eğer evde hastanız varsa tuvalet ve banyo gibi ortak kullanım alanları sulandırılmış çamaşır suyuyla en az bir kez yıkanmalı, her kullanımdan sonra temizlenmeli ve havalandırılmalı. Eller sık sık yıkanmalı. Hastanın kişisel eşyalarını kimse kullanmamalı. Kıyafetler 60 ile 90 derecede deterjanla yıkanmalı. Hastanın odasını temizlerken eldiven kullanılmalı.”

Sağlıklı çocuklar için sorumlu aileler

Çocuk gelişiminde bilinçli ebeveynler yetiştirmek isteyen Anne Çocuk Eğitim Vakfı (ACEV) Kadıköy Belediyesi iş birliğiyle anne ve baba destek programlarına devam ediyor

● Görkem DURUSOY

Erken çocukluk alanında bilimsel eğitim ve savunma çalışmaları yürüten Anne Çocuk Eğitim Vakfı (ACEV), anne ve babaların çocuk gelişimi konusundaki rollerini güçlendirmek amacıyla 1993 yılından bu yana bir takım eğitimler düzenliyor. Anne ve babanın çocuk gelişiminde aktif rol ve sorumluluk alması amacıyla Kadıköy Belediyesi kreşlerinde ACEV gönüllü eğitimcileri Murat Şişman, Sanem

Sabuncu ve Nur Türekin Gündüz tarafından uygulanan programa katılan 13 baba ve 35 anne başarılı sertifikalarını aldı. 18 Şubat Salı günü Kadıköy Belediyesi Halis Kurtçu Kültür Çocuk Merkezi'nde yapılan törende ebeveynler keyifli anlar yaşadı. Törende kısa bir açılış konuşması yapan Kadıköy Belediyesi Çocuk Yuvası Sorumlusu Derya Şirin "Dünyada en zor, en keyifli ama bir o kadar da kutsal olan şey anne-baba olmaktır. Anne babanın zorlandığı konulardan bir tanesi mükemmel olmaktır. Mükemmelliğe giden yolda uzman kişilerden destek almak çok önemli bir husustur. Bu sebepten 13 hafta boyunca destek almak için bu programa katılan tüm ebeveynlere teşekkürlerimi iletirim." dedi.

NEDEN KATILDIM?

Sertifikalarını alan anne babalara neden bu programa katıldıklarını sorduk: **Onur Hakyemez:** Programa katılma sebebi çocuklarımızla daha fazla kaliteli zaman geçirmemizi sağlayacak bilgileri uzmanların bakış açısından öğrenmek istememdi. Çocuklarımızla ilişkilerde empati yapılması gerektiğini, yapılan hatalara bağlamak yerine çözüm aranması, ortak bir yol bulunması gerektiğini öğrendim.

Pinar Erdil:

Anne destek programında anne olmanın zor yanlarını bir kez daha gördüm. Özellikle demokratik anne olma tutumunda faydalı bilgiler edindim. Özellikle çocuğa ödül verilmemesi gerektiği onun yerine takdir edilmesi gerektiği çok kullanışlı bilgiler arasında.

Programa katılmamdaki amaç sorumlulukların bilincinde bir ebeveyn olmak istemem.

Demet Güven Akyıldız: Programa katılmadan önce doğru bildiğimi zannettiğim ama aslında yanlış olan bilgiler olduğunu gördüm. Bu bilgiler çocuğuma karşı tutumlarımın değişmesine sebep oldu. Katılım amacım çocuğuma daha sağlıklı bir iletişim kurmaktır.

KEMİK HIRSIZI OSTEOPOROZA karşı önleminizi alın

Kemiklerin erimesine neden olarak vücut yapısını ve dengesini bozan osteoporoz 50 yaşından sonra her üç kadından birinde görülebiliyor. İşte osteoporozu alınması gereken önlemler... Halk arasında kemik erimesi olarak bilinen osteoporoz kemik yapısı içinde kalsiyum azalmasına bağlı olarak kemiğin kırılma olasılığını artıran bir hastalık. Türkiye Osteoporoz Derneği verilerine göre; 50 yaşın üzerinde her üç kadından birinde ve 50 yaş üzerindeki 5 erkekten birinde görülüyor. Memorial Ataşehir Hastanesi Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Bölümü'nden Prof. Dr. Demet Ofloğlu, osteoporoz ve alınması gereken önlemleri şöyle sıralıyor:

Beslenme yanlışları ileride kemiklerinize zarar verebilir

Hareketsiz bir yaşam, sigara ve alkol kullanımı önemli riskler arasındadır. Beslenme düzeninde yapılan yanlışlıklar, düşük kilolu olmak, vitamin ve kalsiyum eksikliğinin yanında fazla protein, fosfat ve sodyum alımı da osteoporozu yol açar.

Kemik yoğunluğunu ölçtürün

Osteoporoz kırık görüldü kadar genellikle belirti vermez ama yine de gençlik boyuna göre 3 cm'den fazla boyda kısalma, kamburluk ve yaygın ağrı osteoporoz belirtisi olabilir. Ani ve şiddetli bel - sırt ağrısı ile birlikte belirgin bir hareket kısıtlılığı osteoporozu bağlı omurga çökme kırıklarından kaynaklanabilmektedir. Bu gibi durumlarda zaman kaybetmeden doktora gidilmelidir. Osteoporoz teşhisi için kemik yoğunluk ölçümü yatırmak yeterlidir. Kemik yoğunluğu ölçümü menopoza giren tüm kadınlarda yaptırılmalıdır.

Kalsiyum ve D vitamini takviyesini ihmal etmeyin

Osteoporoz tedavisinde amaç kemik kalitesini artırmak ve kemiği güçlendirerek kırık oluşumunu önlemektir. D vitamini gibi destek tedavileri mutlaka kullanılmalıdır. Yaşa göre ihtiyaç değişmekle birlikte günlük ortalama kalsiyum ihtiyacı 1000-1500 mg arasındadır. D vitamini ise 30-60 ng/ml aralığında tutulacak şekilde gerekirse takviye olarak verilebilir.

Kemiklerinizi keyifli aktivitelerle güçlendirebilirsiniz

Osteoporoz tedavisinde fiziksel aktivite ve egzersiz önemli bir yer tutmaktadır. Yürüyüş, hafif koşu gibi yük bindirici egzersizler ile kas güçlendirme egzersizleri kemik kütlesinin yenilenmesi adına önemlidir. Haftada en az 3 kez 20-30 dakika yapılacak hızlı yürüyüş kemikleri korumak için faydalıdır. Yoga, dans, vücudun esnekliğini artırması açısından kemikler için oldukça faydalıdır.

GELİŞİM
TIP LABORATUVARLARI
Kuruluş 1993

Genel Yönetmen: Prof. Dr. Paşa Göktaş

“TÜRKİYE’NİN İLERİ LABORATUVAR MERKEZİ”

- 2000’ den fazla çeşitli laboratuvar testi
- Türkiye’ de yalnızca Gelişim’ de yapılan testler
- İleri genetik test panelleri
- İleri kanser test panelleri
- İleri ve kapsamlı moleküler test panelleri
- Farklı ve spesifik test panelleri
- TÜRKAK ISO 15189 Laboratuvar Akreditasyonu
- Ekonomik olarak ulaşılabilir, erişilebilir düzey

www.gelisimlab.com.tr | gelisim@gelisimlab.com.tr
facebook.com/gelisimtiplab | instagram.com/gelisimtiplab

MERKEZ VE ŞUBELERİMİZ:

MERKEZ: Bağdat Cad.No:28 Kızıltoprak, Tel: (0216) 349 51 51
Feneryolu: Bağdat Cad.No:67 Kızıltoprak Tel: (0216) 345 46 51
Şaşkınbakkal: Bağdat Cad.No:367/3 Tel: (0216) 385 02 89
Kadıköy: General Asım Gündüz Cad.No:8/11 Kat:1 Tel: (0216) 418 00 88
Göztepe: Fahrettin Kerim Gökay Cad.No:175/5 Tel: (0216) 566 27 75
Nisantaşı: Valikonağı Cad.No:64/2 Nisantaşı Tel: (0212) 231 49 67
Haseki: Millet Cad.No:21/3 (Haseki Hst.yanı) Tel: (0212) 529 89 79

Ülkemizde Yaşlılara En İyi Hizmette Öncü, Önder ve Örnek Kuruluş

KASEV Vakfı

Binlenmeevi-Huzurevi-Özel Bakım Bölümü Tesisleri

- ✓ Felçli, Alzheimer, Parkinson gibi hastalıklarda yaşlıya özel bakım uygulayan modern sistemleri,
- ✓ Hastane sonrası tıbbi bakımevi ve sosyal-psikolojik destek çalışmalarıyla,
- ✓ Ayrıca tatile giderken aile büyüklerinizi gönül rahatlığı ile emanet edebileceğiniz,
- ✓ Yaşlılarınızın güvenli ev sahipliği yapacak kurum olarak yanındayız.

KASEV KURUMSAL AKTİVİTE

Tel: (0216) 493 57 21 (5hat) - GSM: (0533) 657 73 78
Fax: (0216) 494 33 57 - E-mail: info@kasev.org
Adres: KASEV Vakfı Kamil Çetin Oraler Kampüsü
Edebali Caddesi No:1 Aydıntepe - Tuzla / İSTANBUL

www.kasev.org.tr

CORONA VİRÜSÜ

Korunma Yöntemleri

Nasıl Önlem Alınabilir?

El Yıkama (Kişisel Hiyen)

Öksürürken mendil ya da dirsek içine öksürülmelidir.

Yaban ve çiftlik hayvanlarıyla koruyucu önlem almadan temas kurulmamalıdır.

Grip olan kişilerle yakın temasta bulunulmamalıdır.

Et ve yumurtalar iyice pişirilmelidir.

BAĞIŞ
ERTENTakip edilen
paranoyaklar

Komploculuk olimpiik bir spor olsaydı her olimpiyatta madalya kazanırdık. Altından aşağısı da kurtarmazdı. Çünkü bizim için her işin altında başka bir iş vardır. Hiçbir şey kendiliğinden olmaz. İlkokullarda kafamıza kakılan “Türkiye'nin jeopolitik önemi” kavramının zihnimizdeki vazgeçilmez yerinden midir nedir, her kötü giden şeyin arkasında bit yeniği ararız biz. Dış güçler yüzünden yükselmesi engellenen ve dumura uğratılan ülkemiz, aslında onların müdahalesi olmasa öyle bir şahlanacaktır ki, dur durak bilmeyecektir. Zaten biz tüm iyi niyeti-mizle çabalasak bile, birileri “bırakmazlar”, yolumuza taş koyarlar.

Küçükülü büyüklü her türlü kurum ve kişi, komploplar nedeniyle gerçek kapasitesini ortaya koyamaz, bizdeki yaygın inancıya göre. “Kendimiz gibi oynayamayız” bir türlü. O kadar ilğimize işlemiştir ki bu eğilim, aldığımız eğitim, okuduğumuz yığınla kitap bile komploculuğumuzu törpülemez, aksine daha da inceltir, komplike hale getirir.

Memleket ahvali böyleyse futbol iki kere böyledir. Futbolcusundan yöneticisine, yazarından hakemine, federasyon başkanından kulüp derebeylerine kadar herkes her türlü başarısızlığı bir bahaneyle sığınarak ama en çok da komployla açıklar. Şampiyonluk mücadelesi denen şey aslında 'kimin komposu ötekini-kini yenecek'ten ibarettir. Hiçbir takım taraf-tarı (ve dahi yöneticisi) başarısızlığın faturasını önünde bulmak istemez ve her şey katakullilerden kaynaklanır. Şampiyonluğa giden bir büyük takım oyuncusunun puan kaybettikleri bir Altay maçı sonrası rakip meslektaşlarının üzerine “şampiyon mu olacaksınız” diye yürümesi boşla değildir. Eğer birileri sizin hak ettiğinize inandığınız puanları bir şekilde elinizde alırsa kesin bunun başka bir sebebi vardır. Bu psikoloji yüzünden bütün kurumlal töhmet altında kalır, bütün başarılar şüpheli olur...

Komplonun sonu yok. Bir kez ağına düş-tüyseniz her şey size bir ayak oyunu gibi görünü-r. Mağlubiyet mi aldık, kesin federasyondan ayanlanmıştır. Ofsayttan gol mü yedik, za-ten aynı hakem bilmem kaçını haftada da rakip takıma iltimas geçmiştir ve düşmanımızdır. Rakip sert mi oynadı, antrenörünün bize garez-i vardır. Kalemize gol atan her rakip futbolcu bizim takıma gelemediği, ya da seneye diğer takıma gideceği için böyle hırslı oynamaktadır... Bazen yanlış bir taç kararını bile sorgular bu bakışlar.

Amaaaa... İşin şöyle bir boyutu da vardır. Bu memlekette pek çok kuşku gerçeklik payı da barındırır. Bizde futbol denen oyun, aynı zamanda başka türlü bir ‘ayak oyunudur’. Nere-deyse her maç sonunda bir yerlerde düğme-ye basıldığını hissiniz yaşıyoruz. Zaten komploya teşne yapımız var, bunun alametlerini görünce iyice hüsrana uğrarız. Alınan kararların, atama-ların, küçük hataların altında, hatta şampiyon-luklar da bile bir “görünmez el” var gibi gelir. Hele de geçtiğimiz son 20 yıldır...

Hal böyle olunca sağlıklı düşünme yetimiz de yaralanır. Eğer sahadaki 90 dakika, oyuncularının performansıyla değil, bir takım masa başı oyunlar tarafından belirleniyorsa, ya da bu doğrultuda inandırıcı bir şüphe varsa, bu iş ger-çekten bitti demektir. Çünkü kimse uyduruk bir ortaoyununun parçası olmak istemez. Niye gidelim ki maçlara o zaman? Buna mahkûm kalacağımıza oturur bilgisayar oyunlarına da-larız; çünkü orada olmadık takımları maharetle şampiyon yapabiliyoruz nasılsa.

Hayatı komplolarla açıklamak, her hüsrancı bir mazeretle örtmek kötüdür, evet. Ama tüm “futbol ileri gelenleri” bize sanki tüm bu komplolarda gerçek payı varmış gibi davranırken durum daha da vahim hale geliyor. ‘Gizli bir el’in gölgesi futbolumuz üzerinden çekilmedikçe ve daha da önemlisi, bu oyun saha dışından bu kadar etkilendikçe bu paranoya azalmayacak. Zaten böyle düşünmeye eğilimli birine, bu pa-tolojik hali besleyecek veri verirsiniz halimiz nice olur Allah aşkına!

Biz paranoyağız, bu doğru. Peki takip edilmediğimizi kim ispatlayacak?

NOT: Yazı fikri aklıma geldiğinde bir anda kendimi tekrar mı ediyorum kurtu düştü içime. Bir baktım 15 yıl önce yazmışım. O yazıya biraz editörlük yapmak yetti. Ne acı, değil mi?

Futbol gündeminde
tartışma sürüyor

Türk futbolunda karşılıklı atışmalar, hakem hataları ve spekülasyonlar, hiç olmadığı kadar gündemde. Fenerbahçe-Trabzonspor rekabetiyle alevlenen tartışmaları spor yorumcusu Mehmet Selçuk Ada ile konuştuk

● **Fırat FISTIK**

Fenerbahçe Spor Kulübü Başkanı Ali Koç, aybaşında Trabzonspor'un Fenerbahçe'yi 2-1 mağlup etmesi ve öncesinde yaşanan tartışmalarla ilgili divan kurulu toplantısında “Mütemadiyen adil rekabetten, bilhassa harcama li-mitleri konusunda Trabzonspor başkanına vermiş ol-duğum cevap, Trabzonspor'un sırtını devlete dayaması hususuydu. Açıklamalarının bu kısmıyla ilgili, spon-sorlar, localar, devlet bankalarından alınan kredilerle ilgili söylediklerimin tümünün arkasındayım.” demişti.

Bir diğer tartışma konusu da Ulaştırma ve Altya-pı Bakanı Cahit Turhan'ın Trabzonspor'un Fenerbah-çe'yi yendiği maçın ardından “Trabzonspor inşallah bu yıl şampiyonluk ipini göğüsleyecek. Bütün temen-nimiz bu.” demesi oldu. Bakanın bu sözleri sosyal medyada da yankı bulurken Ali Koç, “Bazı siyasiler, devletimizin gücünü ve imkânlarını kullanarak ilgili kulübe ne kadar maddi destek ve fayda sağladıklarını, muhtelif ortamlarda, gerek kendileri gerekse camianın ileri gelenleriyle, şehrin milletvekilleri, yerel yönetici-leri yaptıklarından övünerek, hiç sakınmadan ifşa et-mekten kaçınmadılar. Bunlarla beraber bir kulüpten yana tavır alıyorlar. Şampiyon olmalarını istedikleri-ni ifade ediyorlar. Bir şehrin milletvekili olarak normal olabilir, belediye başkanı olarak da ama ondan ötesi normal değil. Bu mevzuların sadece ufak bir kısmına değinmekle siyaseti futbola biz mi karıştırmış oluyo-ruz?” açıklamasını yapmıştı.

Koç'un bu açıklamalarının ardından Galatasaray Başkanı Mustafa Cengiz de tartışmaya dâhil oldu ve “Dilerim ki Galatasaray rekabetinden başka hiçbir şey-de Allah onu ağılatmasın. Yeter ki Galatasaray rekabe-ti onu ağılat-sın.” dedi.

Maç günleri trafik sorunu nasıl

Özellikle Kadıköy'de Fenerbahçe'nin ev sahipliğinde oynanan maçlarda trafik durma noktasına geliyor. Bu hafta sonu da Kadıköy'de büyük derbi var! Neler yapılabileceğini, çözüm yollarını uzmanlara sorduk

● **Fırat FISTIK**

Dünyada da Türkiye'de de futbol stadyumlarının şehrin neresine yapılması gerektiği, kent içi ve kent dışı yapılan stadyumların avantaj ve dezavantajları tartışılıyor. Özellikle Türkiye'deki büyük kulüplerin statlarının şehir içinde ol-ması trafiği olumsuz etkiliyor, taraftarlar açısından da sta-da girerek maç izlemeyi daha zorlu hale getiriyor. Beşiktaş'ın da, Fenerbahçe'nin de, Mecidiyeköy'den taşın-dıktan sonra nispeten daha uzakta yer alsın da (Seyrante-pe) Galatasaray'ın stadi da şehrin içinde yer alıyor. Dünya genelinde ise son 20 yılda yapılan en az 40 bin kapasiteye sahip statlar şehir merkezine ortalama 7 kilometre uzak-

Koşuyoluspor'dan galibiyet

● **Görkem DURUSOY**

Türkiye Futbol Federasyonu tarafından düzenle-nen 2.Amatör Lig 16.grup maçları kaldığı yerden devam ediyor. Ligin 3. haftasında karşı karşıya ge-len Koşuyoluspor ile Feneryoluspor maçı 15 Şu-bat Cumartesi günü Selimiye stadında oynandı. İki yarıda da etkin oynamayı başaran Koşuyoluspor, Feneryolusporu 4-0 yenerek fikstürde 2. sıraya yükselmeyi başardı. Sezon sonuna kadar grup-ta liderliğe yükselmek isteyen takım gelecek hafta Fikirtepe Dumlupınar ile karşılaşmaya hazırlanıyor.

“HEPİMİZ KARDEŞ KULÜBÜZ”

Galibiyet sonrası görüşlerini paylaşan Koşuyo-luspor takım antrenörü Halil Rifat Hanoğlu “Kazan-dığımız için mutluyuz. Her iki yarıda da baskın oy-

“YERİMİZ BİRİNCİLİK”

Maç hakkında kısa bir değerlendirmeye yapan Koşu-yolu spor takım kaptanı Bahadır Ceylan “Maça çok dengeli başladık. Paslı ve planlı oynadığımız oyun-da rakip baskılar karşısında yetersiz kalınca oyunu aldık. Bizim yerimiz burası değil biz birinciliğe oynuyoruz. Çalışmalar şuanda gayet iyi ancak yaşa-nılan saha yetersizliği bizi zorluyor. Birlik olduğu takdirde kazanılmayacak maç yoktur.” ifadeleri-ni kullandı.

Fenerbahçe ile Aytemiz Alanyaspor arasında oynan-an maçta sonuca etki eden hakem hataları bardağı ta-şırın son damla oldu. 12 Şubat Çarşamba günü Fener-bahçe taraftarları, yaşanan hakem hatalarını ve Türkiye Futbol Federasyonu (TFF) Başkanı Nihat Özdemir'i protesto etmek için TFF'nin Riva'daki merkez binası önünde biraraya geldi.

Hakem hatalarına isyan eden tek kulüp Fenerbahçe de değil. Beşiktaş da Göztepe'nin 2-1 kazandığı karşı-laşmada hakem Hüseyin Göçek'in kural hatası yaptığı-nı iddia etmiş, ancak federasyon, kural hatası olma-dığına hükmetmişti.

“HAKEM HATALARI TANSİYONU YÜKSELTTİ”

Spor editörü Mehmet Selçuk Ada ile, Fenerbahçe ve federasyon arasında tartışmayı, tepkilerle gündeme ge-len federasyona dair eleştirileri konuştuk. Ada, Fe-nerbahçe yönetiminin TFF ile probleminin hak-em hataları ile başladığını belirterek “Bu hatalar sonrası Fenerbahçe yönetiminin MHK'ı (Merkez Hakem Kurulu) he-def alan açıklamaları oldu. Sonrasın-da TFF yönetimi ile Zorlu Center'da bir görüşme gerçekleşti. Ancak hala Fenerbahçe aleyhine devam eden ha-yatı hakem hataları tansiyonun yük-selmesine sebep oldu.” dedi.

Siyaset-futbol ilişkisine, Trab-zonspor üzerinden yürüten tartışmalara dair de açıklamalarda bulunan Ada, “Ge-çen sezon Trabzonspor'un Sosa, Burak Yıl-maz, Kucka ve Novak'ın transfer bedellerinden dolayı 30 milyon TL'yi aşan bir borcu vardı ve borç nedeni-yle FIFA tarafından transfer yasağına maruz kaldı. Ge-çen sezon ara transfer dönemini yasak ile kapatan Trab-zonspor, şubat ayının sonunda gereken para kaynağını sağladığını ve borçlu oldukları kulüplere ödeme yaptı-ğını açıkladı. Başkan Yardımcısı Ertuğrul Doğan bası-na açıklamıştı. Spor kamuoyu ise bu kaynağın nereden sağlandığını sorguladı. Aslında bu tartışmanın evveli-

Mehmet Selçuk Ada

yatı buraya dayanıyor. Net bir açıklama yapılmasa da Trabzonspor devlet bankalarının desteğiyle borç yapı-landırması gerçekleştirdi. Trabzonspor'a devletin 50 milyon Euro kadar yardım ettiği iddiaları hala ortada ve şeffaf bir şekilde açıklanacak gibi de durmuyor.” diye konuştu.

FUTBOL-SİYASET İLİŞKİSİ

“Bu sezon bazı maçlarda Trabzonspor lehine veri-len kararlar olayı büyüttü. Fenerbahçe ve Beşiktaş, ha-kem hatalarına en fazla itiraz eden kulüpler oldu” diyen Ada, şöyle devam etti: “Ligin 20. haftasında oynanan hakem kararlarının tartışıldığı Trabzonspor - Fenerbah-çe maçının ardından Ulaştırma ve Altyapı Bakanı Meh-met Cahit Turhan, ‘Trabzonspor inşallah şampiyon-luk ipini göğüsleyecek. Bütün temennimiz bu’ dedi. Maç esnasında Hazine ve Maliye Bakanı Berat Al-bayrak'ın gol sevinci spor kamuoyu tarafından tepki çekti. İçişleri Bakanı Süleyman Soylu da yine geçen sezon ‘Çok zor denilen iş-leri kolay başardık. İnşallah şampiyon-luk gelecek’ demişti. Bunların hepsi futbol-siyaset ilişkisini sorgulatır hale getirdi.”

TFF tarafından yapılan açıklamala-ra da değinen Ada, son olarak “18 kulübün taraftarlarına hakemlerle ilgi-li güven oylaması yapılsa herkes şikayet eder. Türkiye'de futbolseverler hakemle-re güvenmiyor. Bu çok açık. Hemen her haf-ta mağlup olan takım, hakem hatalarından şika-yetçi. MHK bir yıl içerisinde üç kez değişti fakat hatalar tekrar etmeye devam ediyor. TFF Başkanı Ni-hat Özdemir 18 kulübü aynı anda mutlu etmenin müm-kün olmadığını söyledi ama kulüplerin ortak problemi hakem hataları. Sürecin iyi işleyebilmesi için futbol ve siyasetin birbirinden ayrılması gerekiyor. Yıllardır tar-tışılan bir konu ve hala artarak tartışılmaya devam edi-yor. Bakanların futbola dair taraf tutan şekilde açıkla-ma yapması ise çok şahit olmadığımız olaylar” dedi.

çözülecek?

lıkta inşa ediliyor. Özellikle Avrupa'da statların çoğu, ko-nutların bittiği, yanında mut-laka boş bir alanın olduğu yerlere yapılıyor. Bunun en tipik örnekleri Almanya'da. İngiltere'de ise statlar şeh-rin içinde ancak hepsinin ya-nında izleyicilerin, taraftar-ların vakit geçirebileceği boş alanlar fazlasıyla mevcut. İstanbul'da da Şükrü Sa-raçoğlu Spor Kompleksi'nin yanındaki Yoğurtçu Parkı, Beşiktaş İnönü Stadi'nin ya-nındaki Maçka Parkı, Galatasaray'ın Seyrantepe'deki sta-dının yanındaki boş alanlar buna örnek gösterilebilir anca çok yetersiz olduğu bir gerçek.

Kadıköy'de de özellikle maç günlerinde Recep Cad-desi, Kördere ve Sefikbey sokakları kapatılıyor, stat yakı-nında bulunan ulaşım yollarının yetersiz olması nedeni-yle E-5 karayoluna çıkan ve Bağdat Caddesi'ne ulaşan yollar kilit noktasına geliyor. Özellikle araç park alanlarının çok az olması, insanların araçlarını uygun olmayan yerlere bırak-ması da trafiği etkileyen, stat etrafında yaşayan insanların rahatsız eden bir durum. TMMOB Şehir Plancıları Odası İs-tanbul Şube Sekreteri Oktay Kargül, sorunun çözümünün, İstanbul'un çevre düzeni planında alınan kararların alt öl-çekte doğru şekilde uygulanmasında görüyor.

“TRAFİK, PLANSIZLIKTAN KAYNAKLANIYOR”

İstanbul'da 1950'lerden bu yana alınan plansız yapılaş-ma kararlarının sorunu doğurduğuna dikkat çeken Kargül, “Kontrolsüz yoğunluk artışıyla trafik sorunları başlar. Tra-fik sadece bir noktadan diğer noktaya gecikmeli gitmek anlamına gelmez. Hem ciddi ekonomi kaybı hem de psiko-lojik olarak yıpranma anlamına gelir. Yaşam kalitemiz dü-şer. Ailemizle sosyal aktivitelerle geçireceğimiz vakti tra-fikte harcar oluruz. Ekonomik anlamda ise sadece bir kişi üzerinden incelediğimizde trafikte kaybedilen zaman ne-deniyse yüzde 20 mesai kaybı anlamına gelmektedir. Özel-likle dünya metropolü dediğimiz İstanbul için ekonomi çok önemli bir konudur. Bu çerçevede İstanbul'un kesinlik-le kapsayıcı bir kent planına ihtiyacı vardır. Maç günlerinde yaşanan trafik sıkıntıları ve güvenlik problemlerinin de bu plansızlıktan kaynaklandığına değinen Kargül, “Kentlrimi-zi gelecek projeksiyonuna göre değil günümüz şartlarına ve geçmişte yaşanan problemlere göre inşa etmeye çalış-ıyoruz. Oysaki bu kentin 50 yıllık stratejilerini yapıp plan-larını hazırlamalıyız. Nüfus projeksiyonuna bağlı olarak yo-ğunluk dağılımını yapıp yolların genişliklerini de buna göre belirlemeliyiz.” dedi.

ÇÖZÜM, TOPLU TAŞIMA VE RAYLI SİSTEM

“Sadece Kadıköy ve Beşiktaş hatta futbol maçları değil, kapasitesi yüksek olan her etkinlik öncesi ve sonrası kent trafiği ne yazık ki felç oluyor” diyen Kargül, “Burada yapıl-ması gereken toplu taşımaya yönelik yatırımlarımı artırıp özellikle kent nüfusunun yoğunlaştığı bu tarz mekânlara raylı sistem önerileri getirmek. Bu sayede kısa vadede las-tikli araçların neden olduğu trafik yoğunluğunu azaltabili-riz.” diye konuştu.

BU TARİHLERE DİKKAT!

23 Şubat Pazar günü 19.00'da Fenerbahçe kendi sahasında ezeli rakibi Galatasaray'ı ağırlayacak. Mart ayında ise 7'sinde Antalyaspor ile Kadıköy'de karşılaşacak olan Fenerbahçe, 21 Mart'ta Türkiye Kupası yarı final müsabakasında Kadıköy'de Trabzonspor ile oynayacak.

“Bir Zamanlar Bostancı” konuşuldu

Kadıköy Belediyesi, Gönüllü Evleri ve Kadıköy Kent Konseyi Kültürel Miras Çalışma Grubu'nun ortak düzenledikleri söyleşi programının ikincisi, 16 Şubat Pazar günü Bostancı İstasyon Çay Bahçesinde gerçekleşti.

Kadıköy Kent Konseyi Genel Sekreteri İkbal Polat'ın açılış konuşmasının ardından Kültürel Miras Çalışma Grubu'ndan Filiz Sever'in moderatörlüğü ile söyleşi başladı. Göztepe Gönüllü Evi Başkanı Şehima Terim ilk konuşmacı oldu ve Bostancı semtinin tarihi dokusundan bahsetti. Ardından Bostancı Mahalle Muhtarı Yener Coşkun da mahallenin kültürel değerlerine değinerek konuşmasını sürdürdü.

Katılımın yoğun olduğu söyleşi mahalle sakinlerinin anlatımlarıyla devam etti.

Mahalleyle ilgili kişisel anılarını paylaşan Bostancı sakinleri, atıl duran eski istasyon binalarının bir kültür merkezi veya gençlerin faydalanabileceği kütüphane, gençlik merkezi vs. gibi sosyal etkinlik amaçlı kullanılmasını istediklerini ifade etti.

Sakinler arasında yer alan “Eski Bostancı’yı Yaşayıp Tadanlar” Facebook Grubu üyeleri de söz alarak, Bostancı söyleşilerinin tekrarlanmasını istedi.

Deniz dibindeki hayat

Göztepe gönüllüleri Çevre ve Kentlilik Bilinci komitesi Göztepe İlkokulu 2/A ve 2/C sınıfı öğrencilerini Dragos Can Geyran Deniz Kabukları Merkezine götürdü. Deniz kabuklarının yaşamları ile ilgili görselleri izleyen öğrenciler detaylı bilgiler edindi. Merkezdeki yılların birikimi deniz kabukları koleksiyonunu da inceleyen çevreci öğrenciler deniz dibindeki yaşam hakkında bilinçlendi.

Göztepe'den bilimsel gezi

Komitesi Göztepe İlkokulu 3. sınıf öğrencilerini St. Joseph Lisesindeki Doğa Bilimleri Merkezine götürdü. Merkezin Koordinatörü Ahmet Bilsel'den insanlık tarihi ve sergilenen hayvan koleksiyonu hakkında önemli bilgiler edinen öğrenciler, bilim merkezindeki eserleri inceleme fırsatı buldu.

Göztepe Gönüllüleri Çevre ve Kentlilik Bilinci

Alzheimer ve unutkanlık

Kriton Curi Gönüllüleri Nöroloji Uzmanı Dr. Bülent Mad'i konuk etti. Mad'i, beyin, Alzheimer unutkanlık farkları ve tedavileri konularında bilgi verirken, insan beyninin yaşamdaki işlevini örnekler vererek anlattı. Etkinlik sonunda Kriton Curi Gönüllü Evi Başkanı Aynur Kurt, Bülent Mad'i'ye TEMA Hatıra Ormanı Sertifikası hediye etti.

Bilinçli Ebeveynlik ve Pozitif Disiplin

Bostancı gönüllüleri Uzman Klinik Psikolog Elvin Akı Konuk'un katılımıyla 'Bilinçli Ebeveynlik ve Pozitif Disiplin' konulu seminer düzenledi. Caddebostan Kültür Merkezinde düzenlenen seminerde çocuklara düşünmeyi sorgulamayı öğretmemiz gerektiğini anlatan Elvin Akı Konuk; “Çocuklara karşı katı değil tutarlı olmamız gerekiyor, onlara yeni bir şeyler öğretmeliyiz, ödüle alışan çocuklarda sorumluluk bilinci gelişmez” dedi.

Etkili iletişimin şifreleri

Fenerbahçe Gönüllüleri, bütünsel yaşam koçu terapist Ayhan Gündüz'ü konuk etti. Ayhan Gündüz, iletişimin temel görevinin sadece duyguların ifade edilmesi ile sınırlı kalmadığını aynı zamanda düşünce ve bilgi üretme, bilginin

aktarılması aktarılan bilginin doğru algılanması anlamına da geldiğini söyledi.

Bir Zamanlar Toroslar'da: SAGALASSOS

Moda gönüllüleri, Yapı Kredi Kültür Sanat'ın Beyoğlu'ndaki binasında sergilenen “Bir Zamanlar Toroslar'da: Sagalassos” sergisini gezdi. Gönüllüler sergide, prehistorik çağlarda Anadolu'da yaşadığı kanıtlanan ve Burdur yöresinde kalıntılara rastlanan mamut kemiklerinden, Roma imparatorları Marcus Aurelius ve Hadrian'ın anıtsal boyuttaki heykellerine kadar çok sayıda ve farklı türde tarihi eseri görme fırsatı buldu.

2020 yılında astroloji ve burçlar

Zühtüpaşa Gönüllü Evi'nde Jale Keşoğlu tarafından '2020 yılında Astroloji ve Burçlar' konulu söyleşi düzenlendi. Söyleşide, 2020 yılında bizi bekleyen ay ve güneş tutulmaları, gezegen dizilimleri, benzeri astrolojik hareketlerin burçlar üzerinde oluşturacağı etkiler hakkında bilgiler verildi.

Dünya Öykü Günü

Erenköy Gönüllüleri İletişim komitesi Dünya Öykü Günü ve vefat eden komite üyeleri Orhan Dökmen için bir etkinlik düzenledi. Etkinlikte öykü ve şiirler okundu.

Türkiye'nin deprem gerçeği

Moda Gönüllüleri, Prof. Dr. Şener Üşümezsoy'un konuk olduğu 'Türkiye'nin Deprem Gerçeği Doğu Anadolu Fayı, Ege ve Marmara' konulu seminer düzenledi. Barış Manço Kültür Merkezi'nde düzenlenen seminerde, Türkiye'deki fayların hareketleri, yıllar içinde oluşan depremler, Marmara denizi'nin jeolojik özellikleri ve oluşturabileceği depremler anlatıldı.

Kendin Ol Dünyayı Değiştir

Fenerbahçe Gönüllüleri, Accessbars Enerji Uzmanı Nihal Coşkun'un katılımıyla 'Kendin Ol Dünyayı Değiştir' isimli söyleşi düzenledi. Nihal Coşkun, yapılan deneylerde suyun moleküllerinin olumlu sözcüklerle değişerek tadının da değiştiğini, moleküler olarak insan bedeninde de değişimin mümkün olduğunu anlattı ve uygulamalı olarak gösterdi.

Eğitim ve ailenin rolü

Erenköy Gönüllüleri Kültür Sanat komitesi Prof.Dr.Nur Serter'in katılımıyla 'Çağdaş Bireye Ulaşmada Eğitim ve Ailenin Rolü' konulu seminer düzenledi. Çağdaş bireyin oluşmasında ailenin önemli olduğunu söyleyen Serter, çağın hastalığı internet ve yanlış teknoloji kullanımının çocuklarda düşünme yeteneğinin körelmeye neden olduğunu söyledi. Konukların yoğun ilgi gösterdiği seminer sonunda Erenköy Gönüllü Evi Başkanı Necla Yılmaz Karaman Nur Serter'e plaket takdim etti.

KADIKÖY BELEDİYESİ GÖNÜLLÜLERİ

HAFTALIK ETKİNLİK PROGRAMI

22 - 28 ŞUBAT 2020

Başvuru Tel: 0216 346 57 57

BİR ZAMANLAR ERENKÖY

Muhtar Necla Alpüstün, Mahalle Sakini Timsal Karabekir Ressam Nazan Akpınar, Prof. Dr. Fatma Esin Gönüllü Evi Aysen Güler, Mahalle Sakini Nazife Ferhatoğlu Tarih/Saat:22.02.2020 / 14.00 Yer: Kazım Karabekir Kültür Merkezi Düzenleyen: Erenköy Gönüllüleri

OKTAY DİRAN TSM KOROSU

Şef Oktay Diran Tarih/Saat: 24.02.2020 / 20.00 Yer: Kadıköy Belediyesi Evlendirme Dairesi Düzenleyen: Acıbadem Gönüllüleri

ZÜHTÜPAŞA GÖNÜLLÜLERİ

ÖZLEM AYDIN POP KOROSU

Şef Özlem Aydın Tarih/Saat: 25.02.2020 / 20.00 Yer: Kadıköy Belediyesi Evlendirme Dairesi Düzenleyen: Zühtüpaşa Gönüllüleri

İSTANBUL MUTFAĞI

Yazar Meri Çevik Simyonidis Tarih/Saat: 25.02.2020 / 16.00 Yer: Moda Gönüllü Evi Düzenleyen: Moda Gönüllüleri

BİLİNÇALTI TEMİZLİĞİ

Terapist Elif Gümüş Tarih/Saat: 25.02.2020 / 14.00 Yer: Kriton Curi Gönüllü Evi Düzenleyen: Kriton Curi Gönüllüleri

SINAV DÖNEMİNDE AİLEDE SAĞLIKLI İLETİŞİM

Rehber Öğretmen Esat Telatar Tarih/Saat: 25.02.2020 / 16.00 Yer: Kozyatağı Kültür Merkezi Düzenleyen: Göztepe Gönüllüleri

TAŞKIN DOĞANİŞİK THM KOROSU

Şef Nursaç Doğanışık Tarih/Saat: 26.02.2020 / 20.00 Yer: Kadıköy Belediyesi Evlendirme Dairesi Düzenleyen: Müzik Gönüllüleri

FAZIL HÜSNÜ DAĞLARCA

BIYOĞRAFISI ve ŞİİRLERİ

Yazar Yılmaz Çongar Tarih/Saat: 26.02.2020 / 14.30 Yer: Göztepe Gönüllü Evi Düzenleyen: Göztepe Gönüllüleri

NLP SOHBETLERİ

NLP Uzmanı Cengiz Eren Tarih/Saat: 26.02.2020 / 14.00 Yer: Fenerbahçe Gönüllü Evi Düzenleyen: Fenerbahçe Gönüllüleri

NEFES TERAPİSİ

Ekin Ekmekçi Tarih/Saat: 26.02.2020 / 12.00 Yer: Feneryolu Gönüllü Evi Düzenleyen: Feneryolu Gönüllüleri

BAĞIRSAKLAR ve SAĞLIKLI BESLENME

Gastroenteroloji Uzmanı Prof. Dr. Orhan Tarçın Tarih/Saat: 26.02.2020 / 15.30 Yer: Zühtüpaşa Gönüllü Evi Düzenleyen: Zühtüpaşa Gönüllüleri

SIFIR ATIK

Kadıköy Belediyesi Çevre Müdürlüğü Tarih/Saat: 27.02.2020 / 14.00 Yer: Fenerbahçe Gönüllü Evi Düzenleyen: Fenerbahçe Gönüllüleri

GÜZEL KONUŞMA SANATI

Eğitim Danışmanı Yazar Nihal Şirin Tarih/Saat: 28.02.2020 / 14.00 Yer: Kriton Curi Gönüllü Evi Düzenleyen: Kriton Curi Gönüllüleri

'TARTUFFE' TİYATRO OYUNU

Tarih/Saat: 28.02.2020 / 20.30 Yer: Kriton Curi Gönüllü Evi Düzenleyen: Kriton Curi Gönüllüleri

VARİS ve TOPLARDAMAR YETMEZLİĞİ

Doç. Dr. Sezai Çelik Tarih/Saat: 28.02.2020 / 14.00 Yer: Sahrayıcedid Gönüllü Evi (Defne Park) Düzenleyen: Sahrayıcedid Gönüllüleri

“Acemiler, tiyatrocuları yanlışı anlıyor”

11 yıl sonra tiyatro sahnesine dönen ve 75 yaşında turneye çıkan usta oyuncu Nevra Serezli, “Hani hep ‘tiyatrocular bağırarak oynar’ denir ya. Hayır, tiyatrocusu en arka sıradakine fısıltısını bile duyurmayı hedefleyen bir eğitimden geçer. Bunu yanlışı anlıyor acemiler!” diyor

● Gökçe UYGUN

Bu güne kadar 50’nin üzerinde oyuncu da ve müzikalde rol alan, Dormen, Çevre Tiyatrosu, Devekuşu Kabare, Tiyatro İstanbul’da oynadığı oyunlarla nice ödül kazanan oyuncu Nevra Serezli, 11 yıl sonra Tiyatrokare’nin “Ağaçlar Ayakta Ölür” oyunuyla tiyatroya döndü. Alejandro Casona’nın yazdığı, Nedim Saban’ın uyarlayıp yönettiği oyunda Serezli, yüreği torun özlemiyi dolu büyükanne rolünü oynuyor.

Biz de oyunu vesile edip Nevra Hanım’ın Kava-cık’taki evinin kapısını çaldık ve pek çok konudan sohbet ettik.

• **Neden sahnelerden uzak kaldınız?**

Oynayacak oyun bulamadım! Gelen piyes teklifleri içime sinmedi. Bu oyunu da eskiden oynamış ama güncel bir konuyu işlediği ve insanlarla empati yapabileceğim için kabul ettim. Nitekim de yanılmadım.

• **“Açıkçası bu kadar ilgi beklemiyordum” demişsiniz. Niye?**

Çünkü çok oyun var! Fakat bizim oyun, gerek kulaktan kulağa gerekse de basının bana gösterdiği ilgi nedeniyle insanlarda bir merak uyandırdı. Belki ilk aşamada gelenler sadece ‘Nevra Serezli’yi görelim, bakalım değişmiş mi, kabiliyeti yerinde mi’ filan diye geldiler ama sonra çok beğenildi.

• **“MUTLU OLMAYI SEÇİYORUM”**

• **Şubat Anadolu turnesiyle geliyor. 75 yaşınızda bu enerjiyi nereden alıyorsunuz?**

Enerjim, mutluluğumdan geliyor. Hepiniz biliyorsunuz, elbette ki hayatımda travmalar oldu ama ‘günü yaşamak’ sloganına inanıyorum. Elde ettiklerimle mutluymum. Sağlam bir aile yapım var; iki oğlum, iki pırl pırl gelinim, dört torunum, kardeşim, yeğenlerim... Sağlığım yerinde, sevdiğim işi yapıyorum.

• **Geçen yıllara bakınca en övündüğünüz...**

Disiplinim!

• **En övündüğünüz rol diyecektim aslında ama buyurun...**

Kişiliğimle ilgili soracaksın sandım. Ama bak bu konu önemli. Disiplin çok önemlidir. Övündüğüm ikinci özelliğim de oto kontrol. Bunlar iyi oyuncu olmak için çok önemli şeyler. Çünkü sahnenin önü kadar arkası da önemli. Haldun Dormen, çok iyi bir oyuncu yerine daha az iyi bir oyuncu olup ama kulisi iyi olanı tercih ederdi.

• **Peki demin soracağım soruya döneyim; en favori rolünüz hangisiydi?**

Biz oyuncular kendi aramızda deriz ki; böyle bir soru sorulduğunda hep en son oynadığını söyle... O an oynadığın en iyisidir. Tek bir favorim yok, birkaç tane rolü çok severek oynamıştım.

• **“ÖDÜLLER BURUK GELİYOR”**

• **Çok ödülünüz var mı?**

Evet. Bu sene daha başlar başlamaz 4 tane ödül aldım. 5.’sini de 27 Mart Tiyatrolar Günü’nde verecekler. Sevmem öyle kasmayı ama evet yukarısı (evin üst katını kastediyor) ödül dolu.

• **Nasıl hissettiriyor?**

Sahneye çıkıp alkışlar arasında o ödülü eline aldığı anda dünyanın en mutlu insanı oluyorsun. Ama

önemli olan o ödülle eve döndüğün zaman seni kapıda karşılayıp, o sevincini paylaşacak birinin olması... Ben onları şu koltukta Metin’le (7 yıl önce vefat eden eşi, oyuncu Metin Serezli’den bahsediyor) paylaşmak isterdim. Şimdi ödüller buruk geliyor...

• **Sinema, televizyon ve tiyatro oyunculukları arasındaki farklar neler sizce?**

Hepsi farklı ama hepsinin temeli oyunculuk. Oyuncu olarak, kendi kumaşından neyi çıkarabiliyorsan onu rolüne göre renklendirmen lazım. Bizde bazen bu yanlışı düşülüyor. Tiyatroda oynadığı gibi ekranda ya da sinemada oynuyor ya da tam tersi. Televizyon ve sinemada yakın plan girdiği için daha minimalist oynamak zorundasın ama tiyatrodaki birazcık daha büyümek zorundasın. Hani hep derler tiyatrocular bağırarak oynar diye. Hayır, tiyatrocusu en arka sıradakine fısıltısını bile duyurmayı hedefleyen bir eğitimden geçer. Bunu yanlışı anlıyor acemiler. ‘Tiyatrocular çok abartarak oynuyor, o nedenle de onlar sinemada iyi oyuncu olamazlar’ deniyor. Ha ha ha, ben sadece gülüyorum buna!

• **Genç oyunculara neler tavsiye edersiniz peki?**

Önce disiplin. Bu işe yeni başlamış oldukları için çok oyun seyretmeleri, ustalarla vakit geçirmeleri lazım ki bu sofrada olur kulisi de olur. Çünkü biz deneyimli oyuncular mutlaka bir anı filan bir şey anlatırız. O genç oyuncu ondan bir öğreti çıkartabilir.

• **Sanatçının topluma rol model olduğuna inanıyorsunuz. Siz nasıl bir rol model oldunuz?**

Olmaya çalışmadım, ben buyum. İyi kumaşımı, annem babam beni iyi eğitmiş demek ki. Topluma saygın bir kişilik sergilemek, hem sanatı hem aile hayatı ile örnek olabilmek... Biz Metin’le bunu özellikle planlamadık. Biz zaten buyuz. Bu da halka o kadar geçmiş ki 50 sene boyunca seyircimden sadece sevgi ve saygı gördüm.

• **“KADIKÖY’E SALON GEREK”**

• **23 Şubat’ta Kozy’de, 23 Mart’ta da Kadıköy Halk Eğitim’de sahneye çıkacaksınız.**

Evet. Seyirci potansiyelimiz çok, Kadıköy’deki tüm oyunlar kapalı gişe. Bütün oyunlarımız doluyor, seyirci bir daha gelmemizi istiyor ama belediyenin kültür merkezlerindeki salonlarda boş gün yok. O nedenle Kadıköy’e yeni salon istiyorum ben. Zaten Kadıköy’ü de çok seviyorum. Eskiden Suadiye Bağdat Caddesi’nde Atlantik Sineması vardı, Devekuşu Kabare ile orada oynardık. Ben buradan kalkıp Süreyya Operası’ndaki opera, balelere geliyorum. Moda Deniz Kulübü üyesiğim zaten. Kadıköy Çarşısını, sokaklarını seviyorum.

İLKER MUMCUOĞLU

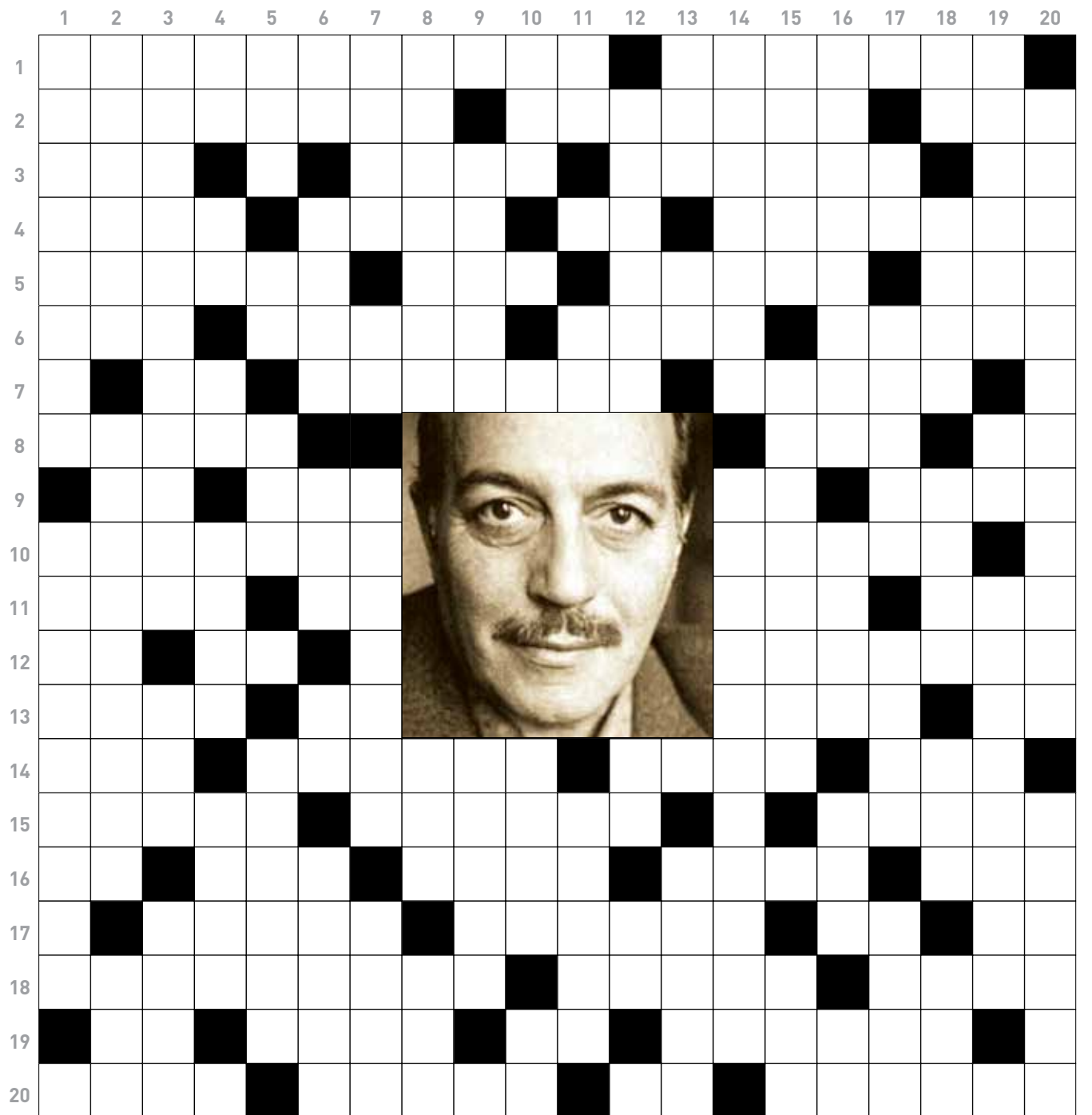
BULMACA

SOLDAN SAĞA:

1.Kadıköy’de oturduğu sokağa adı verilen ünlü şair (Resimdeki) – Bir tatlı huzur almaya gidilen Kadıköy semti. 2. Nazım Hikmet Kültür Merkezi’nin ve birçok cafe’nin bulunduğu Kadıköy sokağı – Boğa Heykeli’nin bulunduğu yer – Avrupa’da bir soyluluk sanı. 3. Kuzey Afrika’da bir ülke – Erhap – Caferaga Mahallesi’nde bir sokak – Kabaca evet. 4. Bir tür saydam cila – Bir nesnenin uzayda kapladığı yer – Savaşta elde edilen mal. 5. Bir malın sahipliği – ABD Profesyonel Basketbol Ligi – İdrarını yapamama şeklinde ağır bir böbrek rahatsızlığı belirtisi – Bayağı. 6. Hatıra – Ses yitimi – Mersin ilinin eski adı – “Suyun akar ... şalap / Böyle emreylemiş Çalap” (Yunus Emre). 7. Su – Kıta – Edipler, yazzarlar. 8. “... Jale” (Bugünkü Rexx Sineması’nın bulunduğu yerdeki Apollon Tiyatrosu’nda sahneye çıkan ilk Müslüman kadın) – Japonya’da, toplumdan dışlanmışlar sınıfı – Bir soru eki. 9. Vilayet – “Harper ...” (Bülbülü Öldürmek romanının yazarı) – Lahza – Bir sıvıyı şırınga ile verme. 10. Temize çıkarmak, ibra etmek – Suudi Arabistan parası. 11. Bir edebiyat türü – Boru sesi – Üye – Eski bir Türk güreşi. 12. Kriptunun simgesi – İsim – Denizde gece oluşan parıltılar. 13. Hoş koku – Bir nota – “... Esen” (Aynı adlı aktris halasının manken, sunucu olan yeğeni) – Uluslararası Af Örgütü (Kısa). 14. “... Gibson” (Aktör, sinema yönetmeni) – Bir zaman birimi – “... Şükrü Sokak” (Bahariye Caddesi’ndeki sokaklardan biri) – Elam’ın başkenti. 15. Destan – Duruk – Kadıköy’deki yerinden 1986’da Bostancı’ya taşınan ünlü sanatçı meyhanesi. 16. Kuzu sesi – Muğla’nın bir ilçesi – Nevale, gıda – İsveçli ünlü pop müzik grubu – Take On Me adlı şarkılarıyla ünlü Norveçli müzik grubu. 17. Yıldırım – Leşçil bir kuş – Bir Japon tiyatrosu – Hollanda’nın plaka imi. 18. Rihim Caddesi’nden başlayıp Ayırlık Çeşme Sokağı’na kadar çıkan sokak – Elçilik uzmanı – Elias Canetti’nin, Körleşme adlı romanındaki temel karakter. 19. İki tarla arasındaki sınır – Akademik Personel ve Lisansüstü Eğitimi Giriş Sınavı – Lübnan’ın plaka imi – Bir ilimiz. 20. Yarış bölümleri – Attığını vuran kimse – İtalya’da bir ırnak – Anemik.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1.Kadıköy’ün bir mahallesi – Halit Ziya Uşaklıgil’in bir romanı. 2. Aşırı bezginlik ve sıızlanma ünlemi – Kadıköy’ün bir mahallesi – Kişi. 3. Rihim Caddesi’nden başlayıp Halitağa Caddesi’ne çıkan ünlü sokak – Uluslararası Çalışma Örgütü – Göl ördeği. 4. İskambilde birli – Evet ünlemi – Bağışlama – Dağ servisi – Giysilerde nokta. 5. Ortadoğu’da bir göl – Baryumun simgesi – Freddy Krueger’un dehşet saçtığı sokak – Gupse Özay’ın senaryosunu yazıp oynadığı film. 6. Şart eki – Avrupa Futbol Birliği – Tanzanya’nın plaka imi – Rusçada evet – Bir pamuk türü. 7. Bir meyve – Bir sayı – Gün gece eşitliği – Doğa yıkımı. 8. Barbadoslu ünlü şarkıcı – Verme, ödeme – Sıcaklık. 9. Damıtıcı – Ham ipeği işleyen, iplik ve ibrişim durumuna getiren kimse. 10. Köpek, inek yiyeceği – Çöp – Endonezya’nın plaka imi. 11. Hile, entrika – İridyumun simgesi – Orhan Kemal’in, arkadaşlarıyla buluştuğu, müdavimi olduğu kahvenin adı. 12. Teras – Hakkında (Kısa) – Satrançta bir taş. 13. Gereksinmeye yetmeyecek kadar az – Bir soru sözü – Alt yan, alttaki. 14. Bir şakayık türü – Caferaga Mahallesi’nde, Rexx’in karşı sokağı. 15. Hollanda’da, ASTRON tarafından işletilen büyük bir radyo teleskop ağıının adı – Eski Kadıköy İskelesi’ndeki, İtalyan Mutfağı sunan restoran-cafe – Güç, iktidar. 16. Açıklık – Kimi hastalıklara iyileştirmek amacıyla, bir bez üzerine yayılıp vücudun kimi yerlerine sarılan koyuca lapa ya da özel olarak hazırlanmış eczalı parça – Osmanlı padişahlarının sonlarına getirilen unvan – Sodyumun simgesi. 17. Titanın simgesi – Bir Kafkasya halkı – Üzerine yapı yapılmış için ayrılmış yer – “... Yalabık” (Hekimoğlu dizisinde de oynayan aktör). 18. Bir sistemin sizi tanıyabilmesi ve sizin kim olduğunuzu anlayabilmesi için kullanılan kimlik, tanımlayıcı – Sivacı aracı – Eski bir Mezopotamya uygarlığı – Japon halk türküsü – X harfinin okunuşu. 19. Şehitler – En gelişmiş röntgen – Caferaga, General Asım Gündüz Caddesi üzerinde bulunan bir tiyatro. 20. 19 Mayıs Mahallesi’ndeki bir sokak – Tek başına olan.

GEÇEN SAYININ ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA: 1.Fazıl Hüsnü Dağlarca. 2. Eğitim – Uzman – Ataerki. 3. Nazım – Sa – Erenköy – Pus. 4. İr – Kader – Nail – Tata. 5. Ram-Pellikan-Anyon-Ak. 6. YK-Saniye-Ast-Ek-Ayı. 7. Olur-Eteneli-Tat. 8. Lar-Atu-İmamevi. 9. Ukala-Riya-Al. 10. Alucra-El-Tell. 11. Ara-Hin-Tikel. 12. Kalben-Terek. 13. Tenis-Kakalak. 14. Akay-Türbedarın-Sema. 15. Riyad-Ria-Uran-Bu-At. 16. Ziverbey-Nato-Anı. 17. Çim-Ney-Arun-Yağız. 18. Isale-Ya-İmik-Nas-Ag. 19. YI-Arpalık-Loca-Kaya. 20. Ait-lo-Asap-Tolgacan.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1.Feneryolu-Akmar-Çiya. 2. Ağa-Aklla Kara-Kilisli. 3. Zizim-Ural Altay-Ma. 4. İtir-Sr-Lu-Beyaz-La. 5. Lim-Pa-Aachen-Dineri. 6. Hm-Kenet-Rinit-Ve-Po. 7. Salı Turan-Süreyya. 8. Suadiye-Rir-Ala. 9. Nz-Eken-Baba-Is. 10. Ümera-Erika. 11. Dar-Nal. 12. Anen-Si-Ar-Nil. 13. Naat-Ran-Kot. 14. Lakin-Biret-Kinay-Co. 15. Atölye-Milltan-Tanal. 16. Ray-Oktay-Kek-Boğa. 17. Ce-Tn-Amaterasu-Iska. 18. Arpa-Ate-El ele-Az-Ac. 19. Kutay-Val-Kaman-Aya. 20. Misakımilli-Katılğan.

Göztepe Pansiyonlu İlkokulu, yatılı okula çevrilen Erenköy'deki tarihi köşk, Haydarpaşa Çayırı'nda kurulan kamp alanları ve hastaneler... 100 yıl evvel İstanbul'a sığınan Beyaz Ruslar Kadıköy'de nasıl yaşadı? Bilge Ar, İstanbul Araştırmaları Yıllığı'nda kaleme aldığı yazısında bu sorunun cevabını veriyor

Kadıköy'ün mültecileri: BEYAZ RUSLAR

Erenköy'de bir köşkte kurulan Rus okulu

Erenköy'deki Rus okulunun yatakhane

● Erhan DEMİRTAŞ

İstanbul Araştırmaları Enstitüsü'nün 2012-2018 yılları arasında düzenli olarak yayımladığı İstanbul Araştırmaları Yıllığı / Annual of Istanbul Studies dergisi bu kez yeni format, tasarım, içerik ve ismiyle okurların karşısına çıkıyor. İstanbul Araştırmaları Yıllığı'nın mirasını devralan dergide şehirçilik, mimarlık, bilim ve tarih gibi konulara yer veriliyor. İstanbul'da değişime uğrayan mekânların da izinin sürüldüğü bu sayıda dikkat çeken başka bir konu ise Bilge Ar'ın kaleme aldığı "İşgal İstanbul'unun Kentsel Dönüşümünü Beyaz Ruslar Üzerinden Okumak" makalesi. Ar, İstanbul'un işgali sırasında İstanbul'a mülteci olarak yerleşen Beyaz Rusların kente nasıl adapte olduklarını, eğitim, eğlence ve spor ve sosyal yaşantıları üzerinden inceliyor. Ar'ın araştırma yazısı; Tuzla, Tophane, Selimiye, Davutpaşa, Beşiktaş ve Kadıköy gibi semtlerde kurulan okulların, yetimhanelerin ve kamp alanlarının fotoğraflarıyla desteklenirken, 100 yıl öncesinde İstanbul'un bir mülteci şehri olarak nasıl organize edildiğini anlamamıza olanak sunuyor.

Bilge Ar'ın; tarih, kent, mimarlık ve sosyoloji gibi alanlarda çalışan kişilere kaynak olabilecek yazısını biz de Kadıköy'ün tarihi açısından derledik.

"İşgal dönemi yoğun bir yapı faaliyeti içermemesi nedeniyle, dönem üzerine yapılan incelemelerde mimari açıdan dikkat çekmemiştir." diyen Ar, ancak bu dönemin kentsel ve mimari ortam açısından kendine has ve büyük çaplı bir dönüşüm tablosunu ortaya çıkardığını ifade ediyor. Savaşın ardından hem hastane ve yetimhanelere olan ihtiyacın arttığını, hem de göçmenler ve yangınlardan sonra evsiz kalanların barındırılması ve işgal kuvvetlerinin teşkilatlanması gibi işler için yeni mekân gereksinimlerinin ortaya çıktığını ifade eden Ar şöyle devam ediyor: "Yeniden işlevlendirme sürecinde işgal kuvvetlerinin henüz işlerliğe geçmemiş olmalarının getirdiği kolaylık ile özellikle Karaköy Palas, Göztepe Pansiyonlu İlkokul gibi yeni yapılmış ve hatta inşaatı sürmekte olan yapıları seçtikleri görülmektedir. Savaş sonrası yenik düşmüş bir imparatorluğun başkenti olan İstanbul, Balkan savaşları, Birinci Dünya Savaşı boyunca ve işgal döneminde imparatorluğun Balkanlar'daki ve doğudaki topraklarından yüklü miktarda iç göç almıştır. Bunun yanı sıra Bolşevik devriminden kaçan Rusyalılar büyük dalgalar halinde İstanbul'a gelmiştir. Öte yandan şehrin yoğun ahash dokusu nedeniyle tarihi boyunca sıkça maruz kaldığı yangın felaketleri de işgal sürecinde çok daha korkunç boyutlara ulaşmıştır. Yangın zedeler ve göçmenler için barınaklar oluşturmak, yetimhaneler ve mülteci çocuklar için okullar açmak, hastaneler kurmak savaş ve işgalin neden olduğu sorunlar için geliştirilen başlıca çözümlerdir."

HAYDARPAŞA'DA DENETLEME İSTASYONU

Savaş sonrası oluşan kötü koşullar nedeniyle ortaya çıkan salgın hastalıkların savaşlardan daha fazla can aldığını belirten Ar, bu tür salgınlara önlemek ve gerekli önlemlerin alınması amacıyla İstanbul Şehremaneti tarafından 5 Mayıs 1919 itibarıyla belediye başkanı görevine getirilen ve kendi de doktor olan Cemil Topuzlu'nun yoğun çabalar gösterdiğini ifade ediyor. Ar, o yılları şöyle anlatıyor:

"Haydarpaşa açıklarındaki bir gemide bir denetleme istasyonu bulunmaktadır; gelen ve giden her geminin bu istasyona bilgi vermesi zorunlu tutulmuştur. Bu istasyonda, gemilerdeki tüm yolcular görevliler tarafından kontrol edilmektedir. Karşı koyanlar hapse atılmakta veya müttefik polisi tarafından cezalandırılmaktadır. Şehir komisyonu ise İngilizlerin kontrolünde şehrin denetimi, sokakların temizliği, kanalizasyon ve fuhuşla mücadele gibi belediye görevleri ile ilgilenmektedir. Hastalıkların önlenmesi için şehir içinde de tedbirler alınmış, örneğin Tophane'de seyyar hamamlar yapılarak Rusyalı mültecilere tahsis edilmiştir. Şehirde tifo vakaları görüldüğünde hemen geniş kapsamlı bir aşı kampanyası başlatılmış, şehirdeki farklı unsurların başvuruacağı kurumlar müttefik sağlık komisyonu tarafından gazetelerde duyurulmuştur."

Mülteciler için oluşturulmuş tahta barakalardan biri.

SELİMİYE KIŞLASI

Bu yıllarda mevcut hastaneler aşırı yoğunlukla çalışmış, bazıları genişletilmiş, ayrıca yeni hastaneler de açılmış: "Barınak haline dönüştürülen kışlalardan bir diğeri Selimiye Kışlası'dır. Kışlanın bir kısmı ağır yaralıları için hastaneye dönüştürülürken diğer kısımları barınak olarak kullanılmış, bannak olarak düzenlenen kısımlarda bir arada kalacak ailelerin sosyal statüleri ve ihtiyaçlarına göre düzenlemeler yapılmış. Kışla içinde büyük bir oda da tiyatro haline getirilmiş dekor olarak üstte Kremlin'den sahneler içeren bir bezeme frizi ve bunun altında ulusal saç modelleri ile betimlenmiş Rusyalı kadınlarının olduğu bir friz resmedilmiştir. Selimiye Kışlası'nın dışındaki alanlarda da ahash barakalar şeklindeki barınaklardan oluşan bir kamp bulunmaktadır. Yeni kurulan kamptaki mültecilerin iskânı için Rvön adlı gemide bir koordinasyon masası oluşturulmuş. Kampın içinde bulunan dispanserden bebekler için günlük süt temin edilmiştir."

3 Aralık 1920 tarihli bir gazete açıklamasında İstanbul'daki Rusyalı mültecilerin yerleştirildikleri başlıca kamplara göre dağılımları şu şekilde belirtilmiştir:

"Selimiye Kışlası 2500 kişi, Liman Karargâhı 57 kişi, Bakırköy'deki Lann kampı 240 kişi, Ayastefanos (Yeşilköy) 3 bin kişi, Tuzla kampı 11 bin kişi, Floriya'da kurulan çadırlarda 250 Rusyalı aile. Yeşilköy'deki Bernadotte 1850 kişi ve Seline 2500 kişi nüfusu ile büyük kamplar arasındadır. Mültecilerin başlıca yerleştirildikleri bölgeler Hadımköy, Pera, Kadıköy, Moda, Heybeliada, Büyükkada, Tuzla, Selimiye ve Haydarpaşa Çayırı'nda oluşturulan kamplar olarak belirlenmiş olsa da buralar dışındaki bölgelere ve Müslüman mahallelerine de yerleştirildikleri durumlar olmuştur."

MODA'DA KURTARMA ÜSSÜ

Şehirde Rus Elçilik binasında yer alan Rus Resmi Danışma Ofisi haricinde farklı yerlerde çeşitli Rus yardım kuruluşları ve bireylerin girişimleriyle birkaç göçmen bürosu oluşturulmuş. Kurulan Rus Posta Ofisi de postacılık hizmetlerinin yanı sıra kamplara gazete dağıtımı ve mültecilerin kaybolan yakınlarını bulma görevlerini üstlenmiş.

"Ayrıca 14 Aralık 1920'de 7 bin 802'si yaralı ve hasta olan 118 bin 973 mülteci aynı anda İstanbul'a ayak bastığında Akdeniz'deki tüm işgal kuvvetlerinin komutanı Amiral Dumesnil'in, Moda'da bir kurtarma üssü oluşturduğu bilinmektedir. Rusyalı mülteciler İstanbul'a vardığında, konsolosluk büroları Rusya elçilik binası olarak kullanılan İstiklal Caddesi üzerindeki Narmanlı Han'da faaliyet göstermekteydi. Konsolosluk büroları daha sonra karşı sıradaki, bugün de Rusya Konsolosluğu olan binaya taşınmıştır. Narmanlı Han'ın hemen yakınlarında ise Tünel'in yanında N. N. Çebişev'in yönettiği Rus Basın Bürosu yer almaktadır. Büro, aşağı katta ofis, yukarıda asma katta Çebişev'in çalışma alanı olmak üzere iki odadan ibaretti, ön odası Rusyalı bir kitapçı tarafından kiralanmıştı. Büronun ayrıca mağazalardaki gibi sokağa açılan çok geniş bir vitrini vardı. İşgal kuvvetlerinin sansürü nedeniyle İstanbul'da yayın yapmak çok zor olsa da sokağa açılan bu vitrini Çebişev propaganda açısından gazete yerine geçebilecek bir organ olarak kullanmıştır. Büro sonraları buradan elçilik bahçesindeki bir binaya taşınmış Eylül 1921'de kapatılmıştır."

YETİMHA NELER

Ar'ın yazısında işgal İstanbul'unda yardıma muhtaç başlıca bir grubun da çocukların olduğu ifade ediliyor: "Ekonomik durumun kötüleşmesi ve kalabalık göç

Kullanılan tüm fotoğraflar: C. C. Davis, 1920–1923. Harvard University, Charles Claflin Davis Digital Collection

Erenköy'deki Rus okulunun bir sınıfı

Dolmabahçe Saray Tiyatrosu binasında Rusyalı mülteciler

Tophane'deki Rus okulunda yemekhane olarak kullanılan orta hol

dalgaları, mevcut yetimhanelerin işleyişlerini de büyük ölçüde aksatmış, ihtiyacı karşılamak üzere çok sayıda yetimhane açılmıştı. Yeni yetimhanelerin konumlandıkları binalar daha çok konak, hastane ve kışla gibi yapılardan dönüştürülmüştür. Bu yapıların yeni işlevi uydurulmasında zorluklar olmakta, sağlık koşulları açısından özellikle ısıtma ve havalandırmada sorun yaşanmaktaydı. Yetimhaneler içinde, sayıları yirmi beşi bulan Ermeni kurumları önemli yer tutmaktaydı. İşlevi dönüştürülerek Ermeni Merkez Yetimhanesi olarak kullanılan elektrik, buharlı ısıtma, düzgün sıhhi tesisata sahip Kuleli Askeri Lisesi binası, barındırdığı bin çocuk ve 99 çalışan ile İstanbul'daki en büyük yetimhane olmuştur."

OKULA DÖNÜŞTÜRÜLEN KÖŞK

Rusyalı mülteciler için kişisel girişimler ve yardım kurumları sayesinde çeşitli ölçeklerde pek çok okul açılmış ve binden fazla çocuk düzenli eğitim alabilmiş: "Rus Şehirleri Birliği'nin öncülüğünde Rusyalı göçmenler, 316 öğrencinin kaydolduğu bir gündüz lisesi, 217 öğrencilik bir yatakhane, Heybeliada'da doksan öğrencisi olan ve bir çocuk yuvası bulunan bir okul ile Tuzla'da başka bir okulun açılmasına katkıda bulunmuşlardır. Heybeliada'da bir çocuk yuvası açmıştır, daha sonra bu yuva Rusya Konsolosluğu'na devredilmiştir. Rus Şehirleri Birliği'nin açtığı bir okul da Erenköy'de üç katlı ikiz bir konağın dönüştürülmesiyle oluşturulmuştur Konağın zengin dekorasyona sahip odaları sınıf, yatakhane ve yemekhane gibi gerekli işlevleri karşılayacak şekilde dönüştürülmüştür. Aydınlatma gaz lambalarıyla yapılmıştır."

MODA SUMMER CLUB

İstanbul'un gece kulüpleri ile tanışması da Rusyalı mülteciler vesilesiyle olmuş:

"Mültecilerin İstanbul'da açtıkları ilk bar aslında Suriçi'nde, on dokuzuncu yüzyılın son çeyreğinde Di-vanyolu'nda bugünkü Sağlık Müzesi'nin karşı sırasındaki kalan tanınmış kiraathanelerden biri olan Arif'in Kı-

raathanesi'nin yerindeydi. Ancak bu münferit örnek bir yana yeni bir gece hayatı tarzının şehre tanıtılması işgal yıllarında gerçekleşmiştir. ... Bu yıllarda Rusya'dan tahliye edilenler artmış, gelenler arasında kendi gösterilerini sahneleme ve tiyatro işletme deneyimi olan kişiler de yeni işletmeler kurmaya başlamışlardır. İşgal döneminde açılan eğlence ve sosyal faaliyet mekânları içinde en büyük tesisler İngilizler tarafından kurulan Moda Summer Club ve Osmanbey Bahçeleri olarak anılan alanda konumlanan British Naval and Military Gardens'tır. Moda Summer Club en popüler toplanma mekânlarından biri olarak tanımlanmakta, pazar günleri öğleden sonraları bu kulupte British Naval and Military Gardens'ta çalışan Rus şarkıcılar görev almaktaydı."

MODA UNION CLUB

İşgal döneminde çeşitli spor kulüpleri kurulmuş ve uygun görülen alanlar bunlar için düzenlenmiş. İlk resmi boks müsabakası, futbol sahasına dönüştürülmeden önceki dönemde, Taksim Topçu Kışlası'nın avlusunda gerçekleşmiş. İngiliz askerleri tarafından İngiliz karargâhı yapılan Mekteb-i Harbiye'nin yakınlarındaki Ermeni karşılayıcısında da bir kriket sahası ve tenis kortları kurulmuş:

"İlk modern spor tesisi Moda Union Club'dır. İlk düzenli futbol sahası buradaydı, ikincisi ise bir süre Fransa işgal kuvvetlerine mensup Senegalli askerlerin barındırılmasında kullanılan ve sonrasında futbol stadyumuna dönüştürülen Topçu Kışlası'nın avlusudur. Askerler tarafından kullanılanlar 'Makmahon Kışlası' olarak anılan yapı onların ayrılmayısıyla boşaldığında avlusunda Beyaz Ruslar tarafından at yarışları tertiplenmiştir. Futbola karşı artan ilgi ve bu kışlanın karşıındaki talimhane alanında yapılan maçların toplandığı büyük kalabalık, o sıralarda Spor ALEMİ adlı bir spor dergisi yayımlamakta olan Çelebizade Said Tefvik Bey (Said Çelebi) isimli bir girişimciyi kışlanın avlusunu bir stadyum haline getirmeye teşvik etmiştir. Said Bey 1921'de o dönem için büyük sayılabilecek bir yatırımla burayı teşkilatlı bir stadyuma dönüştürmüştür."